

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

ประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย

The experiences of Thai novice group leaders: an exploratory study

โดย

อ.ดร.ณัฐสุดา เต็มพันธ์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

งานวิจัยนี้ได้รับทุนพัฒนาอาจารย์ใหม่/นักวิจัยใหม่ กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช ปีงบประมาณ 2552

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1 บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
คำถามหลักในการวิจัย	4
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
ขอบเขตการวิจัย	5
คำจำกัดความการวิจัย	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
การพัฒนนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษา	6
ผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา	11
การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ	13
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	19
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	
การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	24
การวิเคราะห์ข้อมูล	32
การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย	37
จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิของผู้ให้ข้อมูล	37
บทที่ 4 ผลการวิจัย	
ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล	38
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	41
บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	
สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย	72
ข้อจำกัดในการวิจัย	79
ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป	79
รายการอ้างอิง	80
ภาคผนวก	
ภาคผนวก เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัย	83
ภาคผนวก ข แบบบันทึกการสัมภาษณ์	85
ภาคผนวก ค ตัวอย่างการถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ	87
ภาคผนวก ง ตัวอย่างการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยา และการถอดรหัสเชิงตีความ	96

บทที่ 1

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มได้รับการยอมรับในวงกว้างว่าเป็นกระบวนการบำบัดซึ่งมีความเหมาะสมกับชาวเอเชียซึ่งมีลักษณะที่สำคัญประการหนึ่งในวัฒนธรรมของชาวเอเชีย คือ ลักษณะ collectivism (Taephant, 2009) โดยลักษณะ Collectivism คือ ลักษณะที่แสดงถึงมโนทัศน์ที่ให้ความสำคัญกับกลุ่มเป้าหมายของกลุ่มจะมีความสำคัญมากกว่าเป้าหมายส่วนบุคคล (Oyseman et al., 2002 as cited in Williams, 2003)

แม้ว่าจะมีการมองเห็นความสำคัญในการประยุกต์การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่มสำหรับผู้มาศึกษาชาวเอเชียแต่ยังมีงานวิจัยจำนวนน้อยมากที่ทำการศึกษการประยุกต์การศึกษาเชิงจิตวิทยาแบบกลุ่ม สำหรับผู้มาศึกษาชาวเอเชีย Fuertes และ Gretchen (2000) ได้เสนอว่าการศึกษาดังการทำงานของผู้นำ กลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการประยุกต์ภูมิปัญญาท้องถิ่นของเชื้อชาติในการทำงานกับผู้มาศึกษา จะช่วยพัฒนาความรู้ในเรื่องการศึกษาเชิงจิตวิทยารับรับของความหลากหลายทางเชื้อชาติ

งานวิจัยและบทความจำนวนมากได้ชี้ให้เห็นความสำคัญในบทบาทของผู้นำกลุ่ม โดยผู้นำกลุ่มเป็นผู้ที่เอื้อให้เกิดบรรยากาศที่มั่นคงปลอดภัยซึ่งเหมาะสมกับกระบวนการในการบำบัดทางจิตวิทยา ปัจจุบันมีงานวิจัยที่ได้ทำการศึกษาประสบการณ์ของผู้นำกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาชาวเอเชีย เช่น งานวิจัยของ Chang (2005) งานวิจัยของ Leong, Wagner และ Kim (2007) และงานวิจัย Taephant (2009) หากยังไม่ม้งานวิจัยที่ศึกษาการทำงานของผู้เริ่มต้นปฏิบัติงานในฐานะผู้นำกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยา ซึ่งเป็นช่วงหนึ่งของการพัฒนาทางวิชาชีพที่น่าสนใจ โดยผู้ที่อยู่ในช่วงเริ่มต้นการปฏิบัติงานในฐานะผู้นำกลุ่มการศึกษาเชิงจิตวิทยาเมื่อเริ่มปฏิบัติงานในฐานะผู้นำกลุ่ม มักจะประสบกับปัญหาในการเริ่มต้นทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม (Kivilghan &

Quigley, 1991) หากพิจารณาตามแนวคิดลำดับการพัฒนาการของนัก จิตวิทยาการปรึกษาตามแนวคิดของ Ronnestad และ Skovholt (2003) จะพบว่าผู้เริ่มนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาจะเผชิญกับความไม่มั่นใจในตนเอง มีความสงสัยต่อการปฏิบัติงาน พยายามค้นหาตนเองและ พยายามการสร้างสมดุลระหว่างบทบาทในการทำงานกับสิ่งแวดล้อม

ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการเอื้อให้กลุ่มมีความจริงแท้ต่อกลุ่ม โดย Trotzer (2006) ได้ให้คำจำกัดความของผู้นำกลุ่มว่าผู้นำกลุ่มคือบุคคลที่ผ่านการฝึกฝนในเชิงวิชาชีพด้านการทำงานกลุ่มและมีความเข้าใจในกระบวนการกลุ่ม รวมทั้งมีความสามารถเฉพาะทางในฐานะผู้นำกลุ่ม ผู้นำกลุ่มที่มีความรู้และมีประสบการณ์ในการทำงานในกลุ่มจะสามารถรวมประสบการณ์เชิงวิชาชีพและความมุ่งมั่นส่วนบุคคล มาใช้เพื่อเอื้อให้สมาชิกเชื่อมกับปฏิสัมพันธ์ในกลุ่ม โดยผู้นำกลุ่มจะสร้างบรรยากาศที่ปลอดภัย สำหรับสมาชิกกลุ่มแต่ละคนให้สำรวจและตรวจสอบสัมพันธภาพส่วนบุคคลและปัญหาที่มี (DeLucia-Waack & Donigian, 2004; Yalom, 1975) ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการสร้างพลวัตในกลุ่ม แม้จะเป็นที่ทราบว่ากระบวนการรักษาในกลุ่มเกิดขึ้นมาจากกระบวนการภายในกลุ่มและสมาชิกกลุ่ม หากลักษณะของผู้นำกลุ่มก็ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่มีความเกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพของกลุ่ม (Riva, Wachtel, & Lasky, 2004). โดย Yalom และ Leszcz (2005) ได้กล่าวถึงลักษณะพื้นฐานที่สำคัญของผู้นำกลุ่ม คือ การยอมรับ (acceptance), ความจริงแท้ (genuineness) และ การร่วมรู้สึก (empathy) ลักษณะทั้งสามประการมีความสำคัญอย่างยิ่งในกระบวนการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างนักจิตวิทยาการปรึกษาและผู้มาปรึกษา

ในส่วนของกระบวนการพัฒนาของผู้นำกลุ่มนั้น เนื่องจากมีงานวิจัยและบทความจำนวนมากที่ทำการศึกษาและอธิบายกระบวนการดังกล่าว ดังนั้นผู้วิจัยจึงขออ้างอิงถึงกระบวนการพัฒนาของนักจิตวิทยาการปรึกษาตามแนวคิดของ Ronnestad และ Skovholt (2003) ที่อธิบายถึงกระบวนการพัฒนาของนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็น 6 ช่วง คือ The lay helper, the beginning student, the advanced student, the novice professional, the

experienced professional, และ the senior professional โดยช่วงพัฒนาการที่น่าจะสอดคล้องกับผู้เริ่มนำกลุ่มการ
 ปริญญาเชิงจิตวิทยาที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาคือ the advanced student และ the novice professional โดย ผู้ที่อยู่ในระยะ
 ของ the advanced student จะเผชิญกับความไม่มั่นใจในตนเอง มีความสงสัยต่อการปฏิบัติงาน พยายามค้นหา
 ตนเองและ พยายามการสร้างสมดุลระหว่างบทบาทในการทำงานกับสิ่งแวดล้อม ซึ่งผู้ที่อยู่ในระยะดังกล่าว
 ส่วนมากจะเป็นผู้ที่อยู่ในช่วงของการฝึกงานขั้นสูง ส่วนผู้ที่อยู่ในระยะของ the novice professional จะอยู่ในช่วง
 ของรอยต่อระหว่างการจบการศึกษาและเริ่มต้นทำงานในช่วงปีต้นๆ ผู้ที่อยู่ในระยะนี้ต้องใช้ความพยายามใน
 การรวมความรู้ที่ได้รับจากการเรียนและการปฏิบัติงานเข้าด้วยกัน และพัฒนาเป็นแนวทางของตนเอง ดังนั้น
 ประสบการณ์ในช่วงรอยต่อดังกล่าวจะเป็นช่วงที่มีความสำคัญประการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคคลสามารถ
 พัฒนาอัตลักษณ์ทางวิชาชีพให้เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถพัฒนาเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษามืออาชีพต่อไป

จากที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นจะเห็นได้ว่า การศึกษาประสบการณ์ของผู้เริ่มนำกลุ่มการปรึกษา
 จิตวิทยาในประเทศไทย จะเป็นการศึกษาที่ช่วยให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการปฏิบัติงานของผู้นำกลุ่ม การ
 ปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย อันจะเป็นความรู้พื้นฐานสำคัญในการพัฒนาให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการ
 ปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ตั้งอยู่บนความหลากหลายเชื้อชาติ (Multicultural Counseling) นอกจากนี้ยังเป็นการช่วย
 พัฒนาความเข้าใจในกระบวนการพัฒนาทางวิชาชีพของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ปฏิบัติงานในฐานะผู้นำกลุ่ม
 การปรึกษาเชิงจิตวิทยา อันจะมีส่วนช่วยในการเตรียมการให้กับนักจิตวิทยาการปรึกษาฝึกหัด ตลอดจน
 หลักสูตรที่สอนในด้านจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศไทยในการเตรียมความพร้อมของนักจิตวิทยาการปรึกษา
 ต่อไป

2. คำถามหลักในการวิจัย

ประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทยเป็นอย่างไร

3. วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
2. เพื่อศึกษาถึงกระบวนการนำกลุ่มของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
3. เพื่อสำรวจปัญหาของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
4. เพื่อพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการฝึกหัดผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อไป

4. ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretative phenomenological analysis หรือ IPA) โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (in-depth interview) เพื่อศึกษาถึงประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย

5. คำจำกัดความในการวิจัย

ผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่ม หมายถึง นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการทำงานด้านการให้บริการการปรึกษาแบบกลุ่มมาไม่เกิน 2 ปีหลังจากจบการศึกษาระดับมหาบัณฑิต

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
2. ทราบถึงกระบวนการนำกลุ่มของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
3. ทราบปัญหาของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย
4. พัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนากระบวนการฝึกหัดผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเพื่อพัฒนากรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ดังต่อไปนี้

- 1 การพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษา
- 2 ผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
- 3 การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษา

กระบวนการพัฒนาตนด้านวิชาชีพของนักจิตวิทยาการปรึกษาเป็นประเด็นที่ได้รับความสนใจจากนักวิจัยและนักวิชาการ เนื่องจากการเข้าใจในกระบวนการดังกล่าวจะมีส่วนช่วยในการพัฒนานักจิตวิทยาการปรึกษา ตลอดจนยังมีส่วนช่วยในกระบวนการนิเทศก์ทางคลินิกซึ่งเป็นกระบวนการที่มีความสำคัญในการดูแลคุณภาพของการให้บริการของนักจิตวิทยาการปรึกษาต่อผู้รับบริการ โดยมีนักวิจัยและนักวิชาการที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษาดังนี้

Dreyfus และ Dreyfus (1986) (อ้างถึงในฉันทุนลิน คำสำเนา, 2554) ได้อธิบายถึงพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษาตามระดับของประสบการณ์ในการปฏิบัติงานใน 2 มิติ คือ

1) ความเปลี่ยนแปลงในการทำงาน คือ การอาศัยประสบการณ์ทำงานของตนเองเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานมากกว่าอาศัยหลักการและแนวคิดที่เป็นนามธรรม

2) ความเปลี่ยนแปลงในการรับรู้ คือ การรับรู้เป็นภาพรวมหรือองค์รวมมากกว่าการรับรู้อย่างแยก

ส่วน

ทั้งนี้จากมิตความเปลี่ยนแปลงในการทำงานและความเปลี่ยนแปลงในการรับรู้นำไปสู่ระดับ
พัฒนาการทางวิชาชีพ 5 ระดับดังนี้

1. ผู้เริ่มฝึกหัดมือใหม่ (novice) คือบุคคลผู้ที่ขาดประสบการณ์ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงาน
จึงอาศัยกฎระเบียบแบบแผนในการปฏิบัติโดยขาดการคำนึงถึงบริบทที่เกี่ยวข้องโดยทั่วไป
(context-free rules)
2. ผู้เริ่มต้นขั้นก้าวหน้า (advanced beginner) คือบุคคลผู้เริ่มมีประสบการณ์บางส่วนและสามารถ
นำประสบการณ์นั้นมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานได้
3. ผู้มีความสามารถ (competent) คือบุคคลผู้มีความสามารถในการทำงานมากจนสามารถ
คาดการณ์เหตุการณ์ต่างๆที่จะเกิดขึ้นและด้วยประสบการณ์ดังกล่าวทำให้ทราบว่าสิ่งใดควร
มุ่งเน้นในการปฏิบัติงานแต่ทั้งนี้ผู้อยู่ในขั้นนี้จะยังคงอ้างอิงกฎเกณฑ์ตามตำราเช่นเดียวกับ
บุคคลในสองระดับแรกเพียงแต่จะถือว่าในระดับผู้มีความสามารถเป็นระดับสูงสุดของบุคคลที่
ยังอาศัยกฎเกณฑ์ต่างๆในการปฏิบัติงานมากกว่าจะคำนึงถึงบริบทที่เกี่ยวข้อง
4. ผู้เชี่ยวชาญ (proficient) คือบุคคลผู้สังเกตและรับรู้ที่ตนเองควรจะไปปฏิบัติทางใด
จากการใคร่ครวญถึงสิ่งสำคัญอันเป็นสาระความจริงในสถานการณ์นั้นเป็นบุคคลที่ระดับ
กฎเกณฑ์ต่างๆได้ถูกแทนที่ด้วยประสบการณ์ส่วนตัว
5. ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (expert) คือบุคคลผู้กระทำการต่างๆตามสัญชาตญาณที่สอดคล้องใน
สถานการณ์นั้นๆซึ่งได้มาจากประสบการณ์ส่วนตัวที่อันยาวนาน

นอกจากแนวคิดของ Dreyfus และ Dreyfus (1986) (อ้างถึงในฉันทุนลิน คำสำภา, 2554) ที่กล่าวถึง
การพัฒนาการทางวิชาชีพของนักจิตวิทยาแล้ว ยังมีงานวิจัยของ Skovhol และ Ronnestad (1995) ได้ศึกษาการ

พัฒนาการทางวิชาชีพของนักจิตวิทยาการปรึกษาโดยสัมภาษณ์นักจิตวิทยาการปรึกษาจำนวน 100 คนซึ่งครอบคลุมทั้งผู้ที่เพิ่งเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาชั้นปีที่ 1 ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจนถึงระดับผู้ปฏิบัติงานอาวุโสที่มีประสบการณ์การทำงานมากกว่า 40 ปีผลการวิจัยพบขั้นพัฒนาการทั้งหมด 8 ขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นตามธรรมเนียมนิยม (conventional stage) เป็นระยะของบุคคลที่ยังไม่ได้ฝึกฝนการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแต่มีความพยายามให้ความช่วยเหลือแก่บุคคลรอบข้างตนเอง
2. ขั้นเปลี่ยนผ่าน (transition to professional training stage) เป็นระยะที่บุคคลเริ่มฝึกหัดทางวิชาชีพด้วยการฝึกหัดส่วนบุคคล
3. ขั้นเลียนแบบ (imitation of experts stage) เป็นระยะที่บุคคลอยู่ในช่วงกลางของการเรียนระดับบัณฑิตศึกษา
4. ขั้นพัฒนาตัวตนตามเงื่อนไข (conditional autonomy stage) เป็นระยะที่บุคคลอยู่ในช่วงการฝึกงานหรือเพิ่งสำเร็จการศึกษาและปฏิบัติงานภายใต้การนิเทศถือเป็นนักปฏิบัติมือใหม่
5. ขั้นสำรวจตัวตน (exploration stage) เป็นระยะที่บุคคลสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีอิสระและสั่งสมประสบการณ์ส่วนตัวรวมทั้งประสบการณ์เชิงวิชาชีพอย่างหลากหลายและพบกับความท้าทายใหม่ๆ
6. ขั้นบูรณาการ (integration stage) เป็นระยะที่บุคคลผู้สำเร็จการศึกษาได้ปฏิบัติงานมาหลายปีจนมีประสบการณ์การปฏิบัติงานในระดับหนึ่ง
7. ขั้นปัจเจกบุคคล (individual stage) เป็นระยะที่บุคคลมีเส้นทางการพัฒนาเป็นเอกลักษณ์ของแต่ละบุคคลอันนำไปสู่ลักษณะพิเศษต่างๆที่เพิ่มขึ้นในรูปแบบการดำเนินชีวิตที่แตกต่างกันออกไป

8. **ขั้นบูรณาภาพ (integrity stage)** เป็นระยะที่บุคคลผ่านการฝึกฝนเป็นเวลายาวนาน (25-35 ปี) และนำประสบการณ์ที่สะสมมาบูรณาการเข้ากับการปฏิบัติงานมากกว่าการพึ่งพิงทฤษฎีของผู้เชี่ยวชาญอื่นๆ

หลังจากงานวิจัยชิ้นดังกล่าว ต่อมาในปี 2003 Ronnestad และ Skovholt ได้ศึกษาค้นคว้าในเชิงลึกมากขึ้น และนำข้ออภิปรายข้อเสนอแนะที่นักวิชาการท่านอื่น ได้ตั้งประเด็นไว้มาปรับแก้จนได้รูปแบบใหม่ที่นักวิจัยเชื่อว่ามีคุณสมบัติของข้อมูลมากกว่าเดิมจึงได้ปรับรูปแบบพัฒนาการนักจิตวิทยาการปรึกษาจาก 8 ขั้น เป็น 6 ระยะ ดังนี้

1. **ระยะของผู้ช่วยเหลือก่อนการฝึกฝนทางวิชาชีพ (the lay helper phase)** เป็นระยะก่อนที่บุคคลจะได้รับการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพซึ่งบุคคลเหล่านี้มีประสบการณ์การให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่นก่อนที่จะเข้าสู่การฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพเช่นเพื่อนครอบครัวหรือเพื่อนร่วมงาน
2. **ระยะเริ่มแรกของการเป็นผู้เรียน (the beginning student phase)** เป็นระยะที่บุคคลหาจุดเริ่มต้นของการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพที่มีความตื่นเต้น ส่วนใหญ่บุคคลจะรู้สึกต้องพึ่งพา เปรอะบาง กังวลและไม่ค่อยมีความมั่นใจ ทุกองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องในการฝึกปฏิบัติทางวิชาชีพเช่นทฤษฎีต่างๆผู้รับการปรึกษาวิถีชีวิตเพื่อนร่วมงานอาจารย์ผู้นิเทศก์งานสภาพแวดล้อมสังคมวัฒนธรรมฯลฯล้วนเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อบุคคลในการเปลี่ยนบทบาทจากระยะแรกมาเป็นระยะที่สองบุคคลจะแสวงหาวิธีที่ถูกต้องที่สุดในการทำงาน หาตัวแบบและหามืออาชีพเพื่อทำตาม
3. **ระยะขั้นก้าวหน้าของการเป็นผู้เรียน (the advanced student phase)** เป็นระยะที่ผู้เรียนฝึกปฏิบัติงานจริงภายใต้การนิเทศก์อย่างเป็นทางการเช่นการฝึกการปรึกษาเชิงจิตวิทยาวิพนิต (practicum) และการฝึกงาน (internship) ซึ่งเป็นระยะการทำงานในระดับวิชาชีพขั้นพื้นฐานทำให้บุคคลในระยะนี้พยายามทำหน้าที่ของตนเองให้ถูกต้องทำงานไปตามรูปแบบประเพณีนิยม บุคคลในระยะนี้

ตระหนักว่าตนได้รับประโยชน์จากการฝึกฝนและรู้สึกสบายใจมากขึ้นในการทำงาน หากยังคงรู้สึก
เปราะบางและไม่มั่นใจ การได้รับการนิเทศก์ที่ให้การสนับสนุนและเพิ่มความมั่นใจจะเป็นสิ่งสำคัญ

4. ระยษะนักวิชาชีพนมือใหม่(the novice professional phase)เป็นระยะครอบคลุมในช่วงปีต้น ๆ หลัง

สำเร็จการศึกษาเป็นระยะที่มีความเป็นตัวของตัวเองและรับรู้การมืออยู่ของตนในการปฏิบัติงาน
รวมถึงเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องในการกำหนดหลักเกณฑ์ใหม่ทางความคิดและพฤติกรรมของ
ตนเองต่อการปฏิบัติงานวิชาชีพซึ่งสามารถแบ่งระยะการเปลี่ยนแปลงตามลำดับที่เกิดขึ้น ในช่วงปี
แรกที่สำเร็จการศึกษาเป็น 3 ระยะ ดังนี้

1) ระยะที่นักจิตวิทยาการปรึกษาค้นหาแนวทางที่ถูกต้องและ แน่นอนในการฝึกปฏิบัติงาน

ตามประสบการณ์ของตน

2) ระยะที่นักจิตวิทยาการปรึกษาต้องพบกับความผิดหวังในการปฏิบัติงานทางวิชาชีพของ

ตนเมื่อเผชิญกับการปฏิบัติงานที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญไม่เพียงพอ

3) ระยะที่บุคคลสำรวจความเป็นมืออาชีพและสำรวจตนเองอย่างเข้มข้น

5. ระยะเวลาที่มีประสบการณ์(the experienced professional phase) เป็นระยะที่บุคคลฝึกฝนการ

ทำงานมระยะเวลาหนึ่งและประสบการณ์ดังกล่าวได้มีส่วนในการพัฒนาการหลัก คือ การพบ

แนวทางที่เป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนารูปแบบการทำงานที่สอดคล้อง

กับค่านิยมความสนใจและบุคลิกภาพของตนนอกจากนี้ยังพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่า

สัมพันธภาพในการบำบัดมีความสำคัญที่เอื้อให้ผู้มาปรึกษาเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นในการใช้

เทคนิคในเชิงที่เป็นความเหมาะสมของตนเอง ลักษณะอีกประการหนึ่งของนักจิตวิทยาการปรึกษา

ในระยะนี้คือการสามารถสนใจอย่างเต็มที่กับผู้มารับบริการ หากก็สามารถปล่อยวางได้เมื่อถึงเวลา

เช่นกัน

6. ระชนักวิชาชีพอาวุโส (the senior professional phase) เป็นระยะที่บุคคลผ่านการฝึกฝนทำงานมา กว่า 20 ปี บุคคลในระชนีจะมืการพัฒนาแนวทางในการทำงานของตนเองและเป็นตัวเองอย่าง แท้จริง แมื่บุคคลในระชนีจะรู้สึกร่มั่นใจในการทำงานหากการแสดงออกถึงผลการทำงานของเขาคี มีต่อผู้มารับบริการจะเป็นไปอย่างถ่อมตน บุคคลในระชนีอาจมีความสงสัยไม่แน่ใจในสิ่งใหม่ ๆ ที่ มีเพิ่มเติมเข้ามาในวงวิชาชีพ

2. ผู้นำกลุ่มการปริศึกษาเชิงจิตวิทยา

ณัฐศดา เต้พันธ์ (2557) กล่าวว้า ผู้นำกลุ่ม มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาของกลุ่มไปสู่เป้าหมายที่ ต้องการ โดยผู้นำกลุ่มต้องมีความเข้าใจทั้งในสมาชิกกลุ่มเป็นรายบุคคล (Micro unit) และในกลุ่ม (Macro unit) ทั้งนี้แม้ผู้นำกลุ่มจะเป็นบุคคลที่มีความสำคัญมากหากก็ไม่ได้เป็นสิ่งสำคัญประการเดียวที่จะทำให้กลุ่ม ประสบความสำเร็จได้

Trotzer (2006) ระนถึงคุณสมบัติผู้นำกลุ่มไว้ 7 ประการด้วยกันคือ

- 1) การมีความสามารถที่จะเข้าไปมีส่วนร่วมอย่างเป็นทางการในปัจจุบันขณะ สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมอย่าง เป็นปัจจุบันขณะกับสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็ความรู้สึกต่างๆของตนเอง ของสมาชิกกลุ่ม
- 2) การตระหนักถึงอำนาจส่วนบุคคลที่มี ผู้นำกลุ่มเป็นผู้ที่ตระหนักถึงอำนาจ บทบาทในฐานะของ ผู้นำกลุ่ม มีความมั่นใจในตนเองและต้องเต็มมาจากภายในและสามารถใช้อำนาจที่มีอย่างถูกต้องเข้าใจ การ มีอำนาจส่วนบุคคลนั้น ไม่ใช่การผูกขาดอำนาจไว้กับตัวผู้นำ แต่เป็นการที่ผู้นำกลุ่มตระหนักถึงบทบาทของ ตนเองว่ามีบทบาทในการมองเห็นแนวทางกลุ่ม ซึ่งเป็นแนวทางที่เอื้อสมาชิกในกลุ่มได้มีโอกาพัฒนา ตนเอง
- 3) การมีความกล้าหาญ ซึ่งแสดงออกในรูปแบบต่างๆคือ กล้าที่จะยอมรับกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น ในกลุ่ม กล้าที่จะเผชิญกับความยากลำบากในการแก้ปัญหา กล้าที่จะปฏิบัติ และผลักดันความเชื่อของตน

กล้าที่จะสัมผัสทางอารมณ์กับผู้อื่นรวมทั้งของตนเองด้วย กล้าที่จะเสี่ยง กล้าที่จะทดสอบชีวิตของตนเอง
ตรงไปตรงมา และซื่อสัตย์กับสมาชิกกลุ่มในแนวทางที่ใส่ใจและเคารพและความ กล้าที่จะแสดงความกลัว
ความคาดหวังที่มีต่อกลุ่มให้สมาชิกกลุ่มทราบ

4) ผู้นำกลุ่มต้องสามารถกล้าที่จะสำรวจตัวเองและกล้าที่จะเผชิญหน้ากับตนเองก่อนว่าแท้จริงตัวเอง
เป็นอย่างไร เพื่อเอื้อให้สมาชิกในกลุ่มสามารถสำรวจตัวเองได้

5) ผู้นำกลุ่มมีความจริงใจ และความจริงแท้ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการนำไปสู่การพัฒนาสัมพันธภาพ
ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาทั้งรูปแบบกลุ่ม และรายบุคคล

6) ผู้นำกลุ่มควรมีความชัดเจนในเอกลักษณ์แห่งตน

7) ผู้นำกลุ่มต้องมีความเชื่อและมีความศรัทธาในกลุ่ม เพราะความกตัญญูความเชื่อของผู้นำกลุ่มย่อม
ส่งผลต่อการนำกลุ่มและผลลัพธ์ของกลุ่ม

จากคุณสมบัติของผู้นำกลุ่มที่ Trotzer (2006) ได้กล่าวมาจะเห็นได้ว่าคุณสมบัติของผู้นำกลุ่มนั้นเป็น
คุณสมบัติที่ต้องอาศัยการบ่มเพาะผ่านการฝึกฝนในเชิงวิชาชีพ จึงเป็นที่น่าสนใจว่าผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิง
จิตวิทยามือใหม่จะมีคุณสมบัติดังที่Trotzer กล่าวมามากน้อยเพียงใด ทั้งนี้ ผู้นำกลุ่มทุกคนที่ต้องมีการฝึกฝน
จากการเป็นผู้นำกลุ่มมือใหม่ที่เพิ่งเริ่มต้นทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษา ผู้การมีประสบการณ์ทาง
วิชาชีพที่มากยิ่งขึ้น ซึ่ง Ronnestad และ Skovholt (2003) ได้ทำการศึกษาและระบุถึงลักษณะที่อาจเกิดขึ้นใน
ผู้นำกลุ่มมือใหม่ ได้แก่

1. การเผชิญกับความไม่มั่นใจในตนเอง
2. การมีความสงสัยในการปฏิบัติงานว่าสิ่งที่ตนเองทำนั้นเป็นสิ่งที่ถูกหรือผิด
3. การพยายามค้นหาตนเองให้เจอ
4. การพยายามสร้างสมดุลระหว่างการทำงาน และสิ่งแวดล้อม

3. การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ

การศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความเป็นรูปแบบการศึกษาเชิงคุณภาพที่ Smith(2009) ได้พัฒนาขึ้น โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งให้ความสนใจในปรากฏการณ์ทางจิตใจว่าบุคคลให้ความหมายอย่างไรต่อประสบการณ์ของตน การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อศึกษาว่าบุคคลมีประสบการณ์ การรับรู้ มุมมอง ตลอดจนการให้ความหมายต่อเหตุการณ์หนึ่งๆ อย่างไร ซึ่งนอกจากจะเป็นการสำรวจประสบการณ์ต่อเหตุการณ์ภายนอกแล้วยังให้ความสำคัญต่อประสบการณ์ภายในตัวบุคคล

การศึกษาแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ เป็นการศึกษาตามแนวคิดของ Heidegger ที่เน้นการทำ ความเข้าใจความหมายของประสบการณ์ในทัศนะของบุคคลที่ได้รับประสบการณ์นั้น เพราะ Heidegger เชื่อว่าบุคคลเข้าใจสิ่งต่างๆ ผ่านการให้ตีความเสมอ (Smith, Flowers, & Larkin, 2009)

โดยการวิจัยแบบเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความเห็นว่ามุมมองจากผู้วิจัยที่มีต่อปรากฏการณ์ของผู้ให้ข้อมูล มีความสำคัญต่อการทำความเข้าใจปรากฏการณ์นั้นด้วย โดยในการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความจึงมีการวิเคราะห์ข้อมูลใน 2 ระดับ คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ ผ่านมุมมองของผู้ให้ข้อมูล (phenomenological, insider) ว่าผู้ให้ข้อมูลมีประสบการณ์และให้ความหมายต่อประสบการณ์นั้นๆ อย่างไร
2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตีความของผู้วิจัย (interpretative, outsider) เพื่อพยายามทำความเข้าใจและหาความเป็นเหตุเป็นผลของปรากฏการณ์นั้นๆ ให้ลึกซึ้งจนถึง “แก่น” (essence) ของประสบการณ์ให้ได้มากที่สุด (Reid, Flowers, & Larkin, 2005)

จะเห็นได้ว่าประเด็นสำคัญที่ทำให้การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความแตกต่างจากการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาทั่วไป คือการที่การวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิง

ตีความเชื่อว่าระบบการคิด ภาษาที่ใช้ อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรม ของมนุษย์ต่างเชื่อมโยงถึงกัน ดังนั้น จึงเป็นเรื่องยากที่จะเข้าใจประสบการณ์ทั้งหมดผ่านบริบทของบุคคลนั้นๆ ผู้เดียว จึงต้องอาศัยนักวิจัยในการ ตั้งคำถามและตีความต่อข้อมูลที่ได้อีกด้วย ทั้งนี้ผู้วิจัยขอทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับวิธีดำเนินการวิจัย เชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความไว้ดังนี้

3.1 การเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล

เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความคือการค้นหาวาบุคคล มีประสบการณ์และการรับรู้ต่อเหตุการณ์เฉพาะที่ผู้วิจัยต้องการศึกษาอย่างไร สิ่งสำคัญจึงไม่ได้อยู่ที่การ ทดสอบสมมติฐานแต่อยู่ที่การที่ผู้วิจัยมีความยืดหยุ่นในการค้นหาและทำความเข้าใจถึงประสบการณ์จาก ข้อมูลที่ได้มาให้ลึกซึ้งมากที่สุด (Smith & Osborn, 2009) ในด้านการคัดเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลยังคงมีหลักการ เช่นเดียวกับกับการวิจัยเชิงคุณภาพทั่วไป กล่าวคือกลุ่มผู้ให้ข้อมูลมีลักษณะเป็นกลุ่มเล็กที่มีประสบการณ์ต่อ เหตุการณ์หนึ่งๆ โดยเฉพาะ ดังนั้นผลการวิจัยจึงไม่ได้เน้นว่าจะสามารถอ้างอิงถึงประชากรส่วนใหญ่ได้ หรือไม่ แต่ผลการวิจัยจะอธิบายว่ามีอะไรเกิดขึ้นและเกิดขึ้นอย่างไรในประสบการณ์ของบุคคลที่เคยเผชิญ หรือกำลังจะเผชิญกับเหตุการณ์เฉพาะดังกล่าว ดังนั้นในการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลจึงเป็นการเลือกสรรผู้ที่มี ประสบการณ์ต่อเหตุการณ์ในลักษณะเดียวกันอย่างเจาะจง (purposive sampling) เพื่อศึกษาให้ได้ถึงแก่นของ ประสบการณ์ที่มีร่วมกัน ซึ่งเกณฑ์ในการเลือกผู้ให้ข้อมูลขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่ผู้วิจัยสนใจและเกณฑ์ใน การคัดเลือกที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ โดยจำนวนของผู้ให้ข้อมูลสำหรับวิธีการวิจัยนี้มีจำนวนหลากหลายขึ้นอยู่กับ ความอึดตัวของข้อมูลที่ได้อีกด้วย อย่างไรก็ตาม Smith และ Osborn (2009) เสนอว่าจำนวนที่พอเหมาะสำหรับ การทำวิจัยในระดับเริ่มต้น คือประมาณ 5-6 คน

3.2 วิธีการเก็บข้อมูล

รูปแบบของการเก็บข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความจะใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interviews) เพื่อให้มีความยืดหยุ่นในการเก็บข้อมูล โดยคำถามเป็นเหมือนแนวทางให้ผู้วิจัยในการสัมภาษณ์หากไม่ได้เป็นโครงสร้างที่ตายตัว

หลักในการสร้างคำถามสัมภาษณ์

- 1) ร่างโครงของคำถามอย่างกว้างๆ โดยยึดหลักที่ว่าผู้วิจัยต้องการทราบประเด็นใดบ้าง
- 2) วางลำดับของคำถาม โดยดูตามหลักเหตุและผล
- 3) คำถามในแต่ละข้อต้องมีความเชื่อมโยงเข้าสู่ประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ
- 4) มีการตั้งคำถามเก็บรายละเอียด (probes) เมื่อพบประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ

3.3 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะมีลักษณะที่ใกล้เคียงวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบการวิจัยเชิงคุณภาพทั่วไปที่ให้ความสำคัญกับการหาความหมายของในหลายๆ ถ้อยคำที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลมากกว่าการนับจำนวนว่าคำพูดนั้นๆ มีความถี่มากน้อยแค่ไหน ซึ่งผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความจากงานเขียนของ Smith, Flower, และ Larkin (2009) Larkin และ Thompson (2012) และ Larkin (2013) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลนี้จะเริ่มต้นที่ระบายนึกจนเกิดความเข้าใจแล้วจึงขยายไปวิเคราะห์ยังรายกรณีถัดไปจนข้อมูลนั้นอิ่มตัว ดังที่ Smith, Flower, และ Larkin สรุปขั้นตอนไว้ว่า

ขั้นที่ 1 การอ่าน และการอ่านทวนซ้ำ

ขั้นที่ 2 การบันทึกเบื้องต้น

ขั้นที่ 3 การเกิดของประเด็น

ขั้นที่ 4 การสำรวจหาความเชื่อมโยงระหว่างประเด็น

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์รายกรณีต่อไป

ขั้นที่ 6 การสำรวจแบบแผนร่วมระหว่างรายกรณี

โดยมีรายละเอียดของการดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามที่ Larkin และThompson (2012) กล่าวไว้ดังนี้

1. *Reflection on one's own preconceptions through free or open coding*

ถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ (*free/open coding*) จากมุมมองของผู้วิจัย

หลังจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยจะถอดคำพูดแบบคำต่อคำ (*verbatim*) จากเทปบันทึกเสียง และเริ่มวิเคราะห์ข้อมูลที่มีด้วยการอ่านบทสัมภาษณ์ซ้ำหลายๆ ครั้งเพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งมากที่สุด ระหว่างการอ่าน ผู้วิจัยสามารถบันทึกความคิดความรู้สึกของตนเองที่มีต่อของผู้ให้ข้อมูลที่เกิดขึ้นตอนสัมภาษณ์ ความคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับสิ่งที่อาจมีความเป็นไปได้ว่าจะประเด็นหลัก แนวคิดที่เกิดขึ้นจากการทบทวนข้อมูลของคุณ

ในการถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ“*free coding*” เป็นการเปิด โอกาสให้ผู้วิจัยนำความเข้าใจที่มีในเบื้องต้นออกมาพิจารณาซึ่งในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยควรมีการทำบันทึกสะท้อนการทำงานของผู้วิจัยอย่างต่อเนื่อง (*Reflexive journal*) และตัวอย่างของการถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ ของตนไปปรึกษากับเพื่อนนักวิจัย หรือผู้ที่สามารถให้การนิเทศก์ได้เพื่อเป็นการเตรียมพร้อมเข้าสู่การถอดรหัสข้อมูลในขั้นต่อไป

กล่าวคือผู้วิจัยจะตีความข้อมูลที่ได้อมาอย่างเต็มที่โดยไม่ต้องคำนึงว่าผิดหรือถูก โดยวิเคราะห์ถึงความเหมือน ความแตกต่าง การขยายความ ความขัดแย้ง ตลอดจนการใช้ภาษาและอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผู้ให้ข้อมูล ผ่านการสังเกต ความรู้สึก ความคิด และมุมมองจากตัวผู้วิจัย

2. *The close, line-by-line analysis (i.e., coding) of the experiential claims, concerns and*

understandings of each participants-“phenomenological coding” ถอดรหัสข้อมูลเชิงปรากฏการณ์

นิยม)

หลังจากผู้วิจัยได้ทำการถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระของผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 แล้ว เอกสารการถอดรหัสข้อมูลนั้นจะถูกเก็บไว้ต่างหาก ยังไม่นำมาใช้ในขั้นที่ 2 นี้ โดยในการวิเคราะห์ขั้นนี้ขอให้ผู้วิจัยใช้บทสัมภาษณ์ที่ยังไม่ได้มีการขีดเขียนจากขั้นที่ 1 มาทำการวิเคราะห์บรรทัดต่อบรรทัดและเขียนคำอธิบายประกอบไว้ ทั้งนี้สิ่งที่ช่วยในการวิเคราะห์คือการที่ผู้วิจัยสามารถกำหนด“object of concern” “เกิดอะไรขึ้นกับผู้ให้ข้อมูล” (มีแนวคิด กระบวนการ หรือความสัมพันธ์กันอย่างไร)แล้วพิจารณาว่า “experiential claims”(ภาษา เรื่องราวที่ช่วยให้เห็นถึงความหมายของ objects สำหรับผู้ให้ข้อมูล)

3. Identification of emergin themes การเกิดขึ้นของประเด็น(theme)

เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยละเอียดแล้ว ขั้นต่อมาคือการจัดให้เกิดความร้อยเรียงในเบื้องต้นของข้อมูลที่ได้ออกมาแล้วในแต่ละรายการ หากขอให้คำนิยามไว้ว่าเนื่องจากการจัดประเด็นในรายการ ผู้วิจัยต้องขีดหุ่นเพียงพอสำหรับการปรับเปลี่ยนด้วย เมื่อมีการวิเคราะห์หาประเด็นหลักข้ามรายการถัดไป

วิธีที่เหมาะสมในการวิเคราะห์หาประเด็นคือการจัดกลุ่มงานที่ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ออกมาระหว่าง Object of concern หรือสิ่งที่มีความสำคัญ และ Experiential claims หรือความหมายที่มีในสิ่งเหล่านั้น

เมื่อผู้วิจัยจัดหมวดหมู่ของรหัสข้อความที่ได้มาเรียบร้อยแล้ว ขั้นต่อมาคือการตั้งชื่อและรวมประเด็นหลักที่เหมือนกันเข้าด้วยกัน (clustering of themes) พร้อมกับยกประโยคคำพูดของผู้ให้ข้อมูลมาเป็นตัวอย่างแทนรหัสข้อความและประเด็นต่างๆ ที่กำหนดไว้ ซึ่งการยกประโยคคำพูดสามารถช่วยให้ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นหลักที่สร้างไว้อีกทางหนึ่งด้วย ซึ่งผู้วิจัยสามารถย้ายหรือสับเปลี่ยนข้อมูลไปยังประเด็นอื่นๆ ที่เห็นว่าเหมาะสมมากกว่าได้ ขั้นตอนต่อมาผู้วิจัยจะนำรหัสข้อความที่ผู้วิจัยตีความไว้ในขั้นตอนที่ 1 มาเปรียบเทียบหาความเชื่อมโยงและความเป็นเหตุเป็นผลกันระหว่างข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลและจากการตีความของผู้วิจัย

4. *Development of a structure that illustrates the relationships between themes* วิเคราะห์โครงสร้าง ของประเด็นหลัก

ในขั้นนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลในลักษณะเดียวกันกับที่กล่าวมาข้างต้น กับบทสัมภาษณ์ที่ได้จากผู้ให้
ข้อมูลรายอื่นๆ โดยในเบื้องต้นจะยึดประเด็นต่างๆ ตามที่วิเคราะห์เอาไว้แล้วของผู้ให้ข้อมูลรายแรกเป็น โครง
กว้างๆ ในการวิเคราะห์จุดที่เหมือนหรือต่างกับข้อมูลรายอื่นๆ นอกจากนี้ข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลรายแรกที่
ไม่เข้าพวกก็สามารถนำมาวิเคราะห์เพื่ออธิบายและหาจุดร่วมกับข้อมูลของผู้ให้ข้อมูลรายอื่นๆ ได้ด้วยเช่นกัน
หลังจากนั้นผู้วิจัยจะเริ่มวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นหลักต่างๆ ที่พบ โดยผู้วิจัย
สามารถใช้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล ได้หลายวิธี เช่น การนิเทศก์ การใช้ทีมตรวจสอบข้อมูล
(peer debriefing) การตรวจสอบสามเส้า (triangulation) เป็นต้น เพื่อช่วยในการวิเคราะห์และอธิบาย
โครงสร้างของประเด็นต่างๆ ได้ตรงยิ่งขึ้น

3.5 การเขียนสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นสุดท้ายคือการเขียนสรุปผลการวิจัย โดยหลังจากที่ผู้วิจัยกรองข้อมูลที่ได้มาจนเหลือเพียงแก่น
ตลอดจนวิเคราะห์หาความเชื่อมโยงของประสบการณ์นั้นๆ แล้ว ผู้วิจัยจะแปลความหมายจากการวิเคราะห์
ออกมาในลักษณะการเขียนเชิงพรรณนาเพื่อถ่ายทอดความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นใน
ปรากฏการณ์นั้นๆ ที่สำคัญผู้วิจัยจะต้องแสดงให้เห็นชัดเจนว่าส่วนใดที่เป็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลและส่วนใด
ที่เป็นการตีความจากตัวผู้วิจัย รวมถึงมีการอ้างอิงงานวิจัยอื่นๆ เพื่อช่วยให้การอภิปรายผลการวิจัยมีความ
ชัดเจนมากยิ่งขึ้นด้วย นอกจากนี้ผู้วิจัยจะต้องตรวจสอบภาพรวมของผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ ต่อไปนี้

- 1) ผลการวิจัยมีความเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่
- 2) ผลการวิจัยตอบคำถามของผู้วิจัยได้หรือไม่
- 3) การตีความของผู้วิจัยเพียงพอหรือไม่

- 4) การตีความของผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในแก่นของปรากฏการณ์นั้นๆ หรือไม่
- 5) โครงสร้างของปรากฏการณ์นั้นๆ ชัดเจนและมีความหมายหรือไม่

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในต่างประเทศ

งานวิจัยของ Ronnestad และ Skovholt (2003) อธิบายถึงกระบวนการพัฒนาของนักจิตวิทยาการปรึกษา เป็น 6 ช่วง คือ The lay helper, the beginning student, the advanced student, the novice professional, the experienced professional, และ the senior professional และกล่าวถึงประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษา และนักบำบัดในด้านอุปสรรคที่จะต้องเผชิญเมื่ออยู่ภายใต้ความคาดหวังในการฝึกหัดงานเริ่มต้น ซึ่งเป็นภาวะเครียด 7 ประการที่ผู้ฝึกหัดมือใหม่ต้องเผชิญซึ่งภาวะความเครียดเกิดจากความกำกวมไม่ชัดเจนในการทำงาน วิชาชีพถือเป็นตัวเร่งปฏิริยาให้เกิดความเครียดยิ่งขึ้น โดยความเครียดทั้ง 7 ประการมีรายละเอียด คือ

- 1) ความวิตกกังวลขับพลันของนักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ (acute performance anxiety) เป็นความวิตกกังวลต่อสภาพปัญหาและความ กัดดันที่ต้องเผชิญในการปฏิบัติงาน
- 2) ความวิตกกังวลต่อการประเมินของผู้สังเกต (the illuminated scrutiny of professional gatekeepers) โดยเป็นความเครียดจากนักจิตวิทยา การปรึกษามือใหม่ที่มีความพยายามที่จะทำงานให้อยู่ในมาตรฐานแต่ ลักษณะงานมีความไม่ชัดเจนไม่ว่าจะเป็นในการนิยามการบำบัด การระบุสภาพปัญหาหรือการทำนายผลการบำบัดให้แม่นยำทำให้ผู้ฝึกหัดต้องอยู่ในสภาวะการประเมินจากผู้สังเกตตลอดเวลา
- 3) การหาขอบเขตทางอารมณ์ที่เหมาะสมระหว่างการยืดหยุ่นและแข็งกร้าว (porous or rigid emotional boundaries) เป็นความเครียดที่เกิดจากการที่นักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ต้องเผชิญกับภาวะทางอารมณ์ หรือ ความคิดในการปฏิบัติงานวิชาชีพที่ไม่สามารถหาระดับของอารมณ์ที่เหมาะสมต่อสถานการณ์ต่างๆในการปฏิบัติงานได้อย่างชัดเจน

4) ความเปราะบางและความไม่สมบูรณ์ในตัวตน (the fragile and incomplete practitioner self) เป็นความเครียดจากการพยายามปรับตัว เป็นความเปราะบางทางอารมณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ที่พยายามทำงานตามบทบาทความเป็นวิชาชีพ

5) ความไม่เพียงพอในแผนที่ทางมโนทัศน์ (inadequate conceptual maps) นักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่เกิดความไม่แน่ใจในการปฏิบัติงาน

6) ความคาดหวังที่เกินจริง (glamorized expectations) เป็นความเครียดของนักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ที่คิดว่าการทำงานของตนจะทำให้ชีวิตของผู้รับบริการดีขึ้น ดังนั้นคุณค่าของตนในวิชาชีพจึงขึ้นอยู่กับการพัฒนาชีวิตของผู้รับบริการ นักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่จึงพยายามทำงานให้เกิดผลในทุกครั้งของให้บริการ ความกดดันและความเครียดจึงเกิดขึ้น

7) ความต้องการอย่างทันทีทันใดในการมีผู้ดูแลที่ให้กำลังใจ (the acute need for positive mentors) โดยเป็นความเครียดจากความคาดหวังความต้องการผู้ดูแล (mentors) ที่มีความเข้าใจ อ่อนน้อมและสนับสนุน

Hill, Sullivan, Knox และ Schlosse r (2007) ได้ศึกษาประสบการณ์ของนักจิตบำบัดในด้านความรู้สึกและความกังวลในการเป็นนักจิตบำบัด ผู้ให้ข้อมูลเป็นผู้ปฏิบัติงานมือใหม่ที่เพิ่งเข้าศึกษาระดับดุษฎีบัณฑิต ระหว่างการฝึกหัด ผู้เข้าร่วมการวิจัยการบันทึกถึงประสบการณ์ของตนเอง และบันทึกนี้ได้อภิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผลการศึกษาพบประเด็น 5 ประเด็น คือ

- 1) ความรู้สึกต่อตนเองในบทบาทของนักบำบัด
- 2) การตระหนักรู้ในปฏิกริยาต่อผู้รับบริการ
- 3) การเรียนรู้และ การใช้ทักษะช่วยเหลือ
- 4) ปฏิกริยาต่อการนิเทศก์
- 5) ประสบการณ์ที่หล่อเลี้ยงความงอกงาม

Kozlowski (2010) ได้ศึกษาถึงการพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษาใน โรงเรียนมัธยม โดยมีวัตถุประสงค์การวิจัยเพื่อสำรวจการพัฒนาการของนักจิตวิทยาการปรึกษาใน โรงเรียนมัธยม ระหว่างช่วงการฝึกหัดงานจนถึงเกษียณอายุ โดยใช้ระเบียบวิธีดำเนินการวิจัยเชิงคุณภาพแบบทฤษฎีฐานราก (grounded theory) และเก็บข้อมูล โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่ง โครงสร้าง โดยมีการนำคำถามสัมภาษณ์จากงานวิจัยของ Skovholt และ Ronnestad ผู้เข้าร่วมงานวิจัยคือ นักจิตวิทยาการปรึกษาใน โรงเรียนมัธยม จำนวน 21 คน ผลการวิจัยพบ 5 ประเด็นหลักคือ

- 1) ทักษะคติและปฏิกิริยาทางอารมณ์
- 2) การนิยามและการรับรู้ในบทบาทหน้าที่
- 3) อิทธิพลของ สิ่งแวดล้อมและผู้คนรอบข้าง
- 4) พัฒนาการทางหน้าที่โดยรวม และ
- 5) ความพึงพอใจและประสบการณ์ของความสำเริง

งานวิจัยในประเทศไทย

ในประเทศไทยได้มีงานวิจัยที่ทำการศึกษาประสบการณ์ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชีวิตของนิสิต โดย กชวร จุยมณี (2548) พบว่าประสบการณ์ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชีวิตสามารถวิเคราะห์ห่อออกมาได้ 6 ประเด็น โดยแบ่งตามช่วงเวลาของประสบการณ์เป็น 2 ช่วง คือ ช่วงที่ 1. ประสบการณ์ในระยะก่อนการฝึกปฏิบัติการปรึกษาเชิงจิตวิทยา และ 2. ประสบการณ์ในระยะระหว่างและหลังการฝึกปฏิบัติการปรึกษาเชิงจิตวิทยาประเด็นหลักของประสบการณ์ในระยะก่อนการฝึกปฏิบัติการปรึกษาเชิงจิตวิทยามี 2 ประเด็นคือ 1. ความคาดหวังถึงสิ่งที่จะได้รับจากการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชีวิต และ 2. การเตรียมตัวก่อนการปฏิบัติงานประเด็นหลักของประสบการณ์ในระยะระหว่างและหลังการฝึกปฏิบัติการปรึกษาเชิงจิตวิทยามี 4 ประเด็น คือ 1. ความยากลำบาก

และอุปสรรคในการฝึกปฏิบัติ 2. การเพิ่มประสิทธิภาพในวิชาชีพ ด้วยความสนับสนุน กำลังใจและการช่วยเหลือ 3. การเรียนรู้วิชาชีพ และ 4.คุณค่าเพิ่มจากการฝึกปฏิบัติ

ฉัตรสุมาลย์ ศรีทองอุ่น (2554) ศึกษาประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตและการทำงานบนฐานอริยสัจ 4 ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยา มีผู้ให้ข้อมูลจำนวน 7 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเด็น คือ

1) การดำเนินชีวิตและการทำงานบนฐานความเข้าใจในอริยสัจ 4 ได้แก่ ความเข้าใจในโลกและชีวิต การอยู่กับปัจจุบันและความจริง และการตระหนักถึงความสัมพันธ์เชื่อมโยง สิ่งเหล่านี้เป็นความเข้าใจที่ผู้ให้ข้อมูลใช้เป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตและการทำงาน 2) การเรียนรู้อริยสัจ 4 อย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การเรียน การรับรู้คุณค่า ความสำคัญของอริยสัจ 4 ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน การใช้ชีวิตตนเองเป็นพื้นที่ในการศึกษาทำความเข้าใจอริยสัจ 4 โดยมีสิ่งช่วยในการเรียนรู้และเข้าใจอริยสัจ 4 คือ การสังเกต การใคร่ครวญ และการตระหนักรู้ นอกจากนี้ยังมีการเพิ่มพูนความเข้าใจอริยสัจ 4 ผ่านประสบการณ์ใน การให้บริการปรึกษา และประสบการณ์ชีวิต 3) การประยุกต์ความเข้าใจอริยสัจ 4 มาใช้ในการดำเนินชีวิตและการทำงาน ได้แก่ การประยุกต์ความเข้าใจอริยสัจ 4 มาใช้ในชีวิต ทั้งการประยุกต์ใช้ในชีวิตส่วนตัวและในการอยู่ร่วมกับผู้อื่น และการประยุกต์ความเข้าใจอริยสัจ 4 มาใช้ในงานด้านการให้บริการปรึกษา 4) การพัฒนาตน ได้แก่ การพัฒนาทางด้านจิตใจและพฤติกรรม ความสามารถในการจัดการปัญหา และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างสอดคล้อง

ฉัฐนลิน คำสำเภา (2555) ได้ทำการศึกษาประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธมือใหม่ที่จบการศึกษาเป็นระยะเวลาไม่เกิน 5 ปีวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์วิทยาพบว่า ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธมือใหม่ประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก คือ 1) ความยากลำบากที่เผชิญและแนวทางแก้ไขซึ่งเป็นสภาวะความยากลำบาก ปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่นักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ได้ประสบในการปฏิบัติงานวิชาชีพรวมถึงการมีวิธีจัดการแก้ไขต่อปัญหาและความยากลำบากเหล่านั้น

2) การรับรู้ตนเองผ่านประสบการณ์ทางวิชาชีพซึ่งนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธมือใหม่ รู้สึกปีติและภูมิใจที่ได้ทำงานวิชาชีพและมองว่าวิชาชีพที่ตนปฏิบัติเป็นวิถีที่สอดคล้องไปกับการงานและการดำรงชีวิต 3) การพัฒนาตนผ่านประสบการณ์ทางวิชาชีพ เมื่อนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธมือใหม่ได้ผ่านประสบการณ์การทำงานรวมถึง ประสบการณ์การใช้ชีวิตของตนแล้วประสบการณ์นี้ก่อให้เกิดการพัฒนาตนเองทั้งภายใน และสัมพันธ์ภาพกับบุคคลรอบตัว

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ (Interpretative phenomenological analysis หรือ IPA) โดยมีวิธีดำเนินการในการเก็บรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล ในเบื้องต้น มีรายละเอียดคดังหัวข้อต่อไปนี้

1. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 1.1. ผู้ให้ข้อมูลหลัก
  - 1.2. การเก็บรวบรวมข้อมูล
  - 1.3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 1.4. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล
2. การวิเคราะห์ข้อมูล
3. การอภิปรายและสรุปผลการวิจัย
4. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย
5. จริยธรรมการวิจัยและการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้ให้ข้อมูล

1. การดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.1 ผู้ให้ข้อมูลหลัก

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นักจิตวิทยาการปรึกษาที่มีประสบการณ์ในการเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิง

จิตวิทยา ไม่เกิน 2 ปี

เกณฑ์ในการพิจารณาคัดเลือกผู้เข้าร่วมงานวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เข้าร่วมงานวิจัยตามเกณฑ์การคัดเลือก ดังต่อไปนี้

1. กำลังศึกษาหรือ ได้จบการศึกษาระดับมหาบัณฑิตขึ้นไปในด้านจิตวิทยาการปรึกษา
2. หากอยู่ระหว่างการศึกษาดำเนินการฝึกงานด้านจิตวิทยาการปรึกษามาแล้วไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมง
3. หากจบการศึกษาต้องมีประสบการณ์ทำงานในด้านจิตวิทยาการปรึกษาไม่เกิน 2 ปี หลังจากจบการศึกษา
4. ได้ทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่ในปัจจุบัน

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ในการคัดออก คือ

1. ไม่ได้ทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอยู่ในปัจจุบัน
2. ไม่มีความยินดีในการเข้าร่วมการวิจัย

โดยมีข้อมูลเบื้องต้นของผู้เข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ ดังตารางที่ 1

ตาราง 1 ข้อมูลเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล จำแนกตามรายบุคคล

ผู้ให้ข้อมูล (รหัส)	นามสมมติ	เพศ	ระดับการศึกษา	อาชีพ	ระยะเวลาทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
P01	แยม	หญิง	ปริญญาโท	นักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ	2 ปี
P02	วาด	หญิง	ปริญญาโท	นักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ	2 ปี
P03	ดาว	หญิง	ปริญญาโท	นักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ	2 ปี
P04	ปาน	หญิง	ปริญญาโท	นักจิตวิทยาประจำโรงพยาบาล	2ปี
P05	ดา	หญิง	ปริญญาโท	นักจิตวิทยาการปรึกษาในมหาวิทยาลัย	1 ปี

1.2 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลตามแบบการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ โดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interviews) ที่มีชุดคำถามเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ แต่ในขณะเดียวกันก็มีความยืดหยุ่นในการปรับคำถามตามสถานการณ์ จากนั้นจึงเริ่มการเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก

ทั้งนี้ในการวิจัยนี้มีการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. การคัดกรองผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

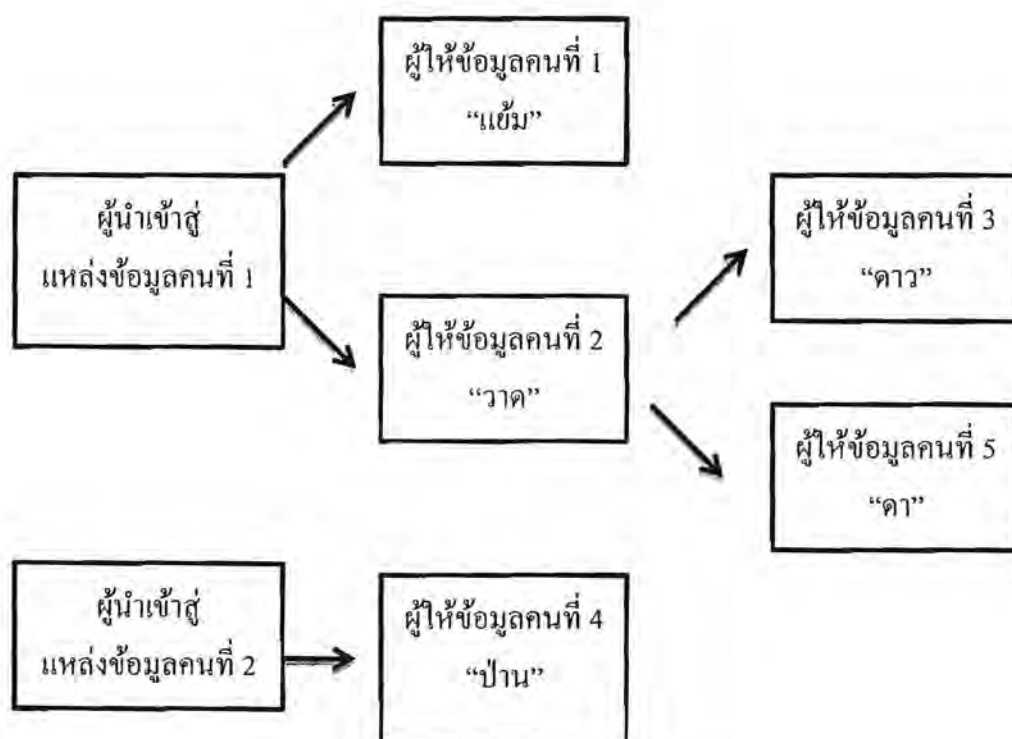
ผู้วิจัยได้ขอความร่วมมือจากอาจารย์ในด้านจิตวิทยาการศึกษา 1 ท่าน และผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านจิตวิทยาการศึกษา 1 ท่าน ในการเป็นผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลโดยมีการประสานงานเบื้องต้นเพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของงานวิจัย คุณสมบัติของผู้มีส่วนร่วมในงานวิจัย

2. การติดต่อผู้ให้ข้อมูล

อาจารย์ในด้านจิตวิทยาการศึกษา และผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านจิตวิทยาการศึกษา ในฐานะผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูล ได้ทำการติดต่อผู้ที่เหมาะสมจะเข้าร่วมการวิจัย หากผู้ที่เหมาะสมเข้าร่วมการวิจัยมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย อาจารย์ในด้านจิตวิทยาการศึกษา และผู้ที่ปฏิบัติงานในด้านจิตวิทยาการศึกษาได้แนะนำผู้ที่เหมาะสมจะเข้าร่วมการวิจัยให้รู้จักกับผู้วิจัย จากนั้นผู้วิจัยได้ติดต่อกับผู้ที่เหมาะสมจะเข้าร่วมการวิจัยด้วยตนเอง พร้อมทั้งอธิบายรายละเอียดของงานวิจัยให้ทราบในเบื้องต้น และขอทราบความสมัครใจจากผู้ที่เหมาะสมจะเข้าร่วมการวิจัยในการเข้าร่วมงานวิจัยอีกครั้งหนึ่ง

ผู้วิจัยได้ติดต่อกับแนะนำเข้าสู่แหล่งข้อมูลที่เป็นอาจารย์ด้านจิตวิทยาการศึกษา 1 ท่าน ที่ได้แนะนำ “แอม” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 1 ให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ และยังสามารถแนะนำ “วาด” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 2 ให้เข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ โดย “วาด” ได้แนะนำ “ดาว” ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 3 และผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 “ดา” ให้เข้าร่วมเป็น

ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ สำหรับผู้ให้ข้อมูลที่รายที่ 4 “ปาน” ผู้วิจัยได้ข้อมูลจากผู้ปฏิบัติงานด้านจิตวิทยาการศึกษาที่ทำงานร่วมกับปานเป็นผู้นำเข้าสู่แหล่งข้อมูลคนที่ 2 ทั้งนี้การได้มาซึ่งผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย แสดงไว้ในแผนภาพ

แผนภาพที่ 1 แสดงการเข้าถึงผู้ให้ข้อมูล

- เมื่อผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยได้ขออนัดพบตามวัน เวลา และสถานที่ตามที่ผู้เข้าร่วมการวิจัยสะดวกในการให้สัมภาษณ์ โดยคำนึงถึงความเป็นส่วนตัวและความสะดวกใจของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นหลัก จากนั้นผู้วิจัยได้อธิบายรายละเอียดของงานวิจัยและตอบคำถามต่างๆ ให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยเข้าใจ พร้อมทั้งให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อ่านเอกสารข้อมูลสำหรับผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย และผู้วิจัยได้สอบถามความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัยของผู้เข้าร่วมการวิจัยอีกครั้งหนึ่ง เมื่อ

ผู้เข้าร่วมการวิจัยมีความสมัครใจในการเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยจะขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยลงนามใบยินยอมเข้าร่วมการวิจัยและดำเนินการสัมภาษณ์ต่อไป ทั้งนี้เอกสารที่มีการลงนามหรือประทับลายนิ้วมือจะถูกเก็บในตู้ล็อก และมีผู้วิจัยเพียงคนเดียวที่สามารถเข้าถึงเอกสารนั้นได้

4. หลังจากได้ผู้เข้าร่วมการวิจัยซึ่งมีความเหมาะสมตามเกณฑ์ที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ จำนวน 5 คน โดยข้อมูลเกิดความซ้ำกันตั้งแต่ผู้ให้ข้อมูลรายที่ 4 หากผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5 เพื่อความมั่นใจว่าข้อมูลนั้นอิ่มตัวแล้ว และจากการเก็บข้อมูลรายที่ 5 ผู้วิจัยสามารถยืนยันความซ้ำของข้อมูล ผู้วิจัยจึงได้ยุติการเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลรายที่ 5

1.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ มีเครื่องมือในการวิจัยทั้งสิ้น 4 เครื่องมือ คือ 1) ตัวผู้วิจัย 2) ชุดคำถามสัมภาษณ์ 3) แบบบันทึกภาคสนาม และ 4) เครื่องอัดเสียง โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.3.1 ตัวผู้วิจัย

ในงานวิจัยเชิงคุณภาพผู้วิจัยถือว่าเป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดในการวิจัยครั้งนี้มีผู้วิจัยเป็นเครื่องมือหลัก ตามแนวคิดของ Lincoln และ Guba (1985) ว่าในกระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยจะเป็นเครื่องมือหลักที่มีความสำคัญที่สุดในการทำความเข้าใจกับปรากฏการณ์ที่ผู้วิจัยศึกษา และสื่อสารออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ เนื่องจากผู้วิจัยมีส่วนสำคัญในกระบวนการดำเนินการวิจัยตั้งแต่ต้นในการทำความเข้าใจปรากฏการณ์ที่จะศึกษา ไปสู่การเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ซึ่งผู้วิจัยต้องมีความไวต่อการรับรู้ประเด็นประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล เพื่อทำการถามคำถาม probing ที่เหมาะสม ตลอดจนเป็นผู้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลบนพื้นฐานในการทำความเข้าใจข้อมูลผ่านมุมมองของคนในและท้ายที่สุดจะเป็นผู้เขียนรายงานผลการวิจัย ดังนั้นผู้วิจัยจะควบคุมคุณภาพของตนเองในฐานะนักวิจัยเพื่อที่จะสามารถรับรู้ประสบการณ์ของผู้เข้าร่วมการวิจัยได้อย่างเต็มที่โดยไม่

เมื่อคิดส่วนบุคคลเข้ามาเกี่ยวข้อง โดยผู้วิจัยจะทำการบันทึกส่วนตัวของผู้วิจัยตลอดช่วยการดำเนินการวิจัย เพื่อให้ผู้วิจัยสามารถตระหนักถึงความคิด ความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างการวิจัย นอกจากนี้ผู้วิจัย ยังมีพื้นฐานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาที่จะสามารถเอื้อให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยสำรวจและถ่ายทอดประสบการณ์ของตนได้อย่างเต็มที่ผ่านทักษะพื้นฐานในการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ตลอดจนในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัย ได้มีการเตรียมความพร้อมให้มีการไวต่อการรับรู้ประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูล โดยการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนประสบการณ์ส่วนบุคคลของผู้วิจัยในฐานะผู้ที่อยู่ในวิชาชีพด้านจิตวิทยาการปรึกษามานานกว่า 10 ปี ตลอดจนมีประสบการณ์ในการทำงานวิจัยเชิงคุณภาพในด้านจิตวิทยาการปรึกษามาก่อน

1.3.2 ชุดคำถาม

คำถามที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้มีลักษณะปลายเปิด สามารถจำแนกเป็น 3 ส่วนหลักๆ ได้แก่

- 1) คำถามเกริ่นนำ เป็นคำถามเพื่อสร้างความคุ้นเคยและสร้างสัมพันธภาพระหว่างผู้วิจัยและผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนเพื่อการได้มาซึ่งข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูล
- 2) คำถามเจาะลึก ได้แก่ คำถามที่เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาที่ทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา
- 3) คำถามปิดท้ายการสัมภาษณ์ เป็นคำถามเพื่อให้ผู้ให้ข้อมูล ได้มีโอกาสเพิ่มเติมประเด็นที่ตนรู้สึกว่ายังไม่ได้กล่าวในคำถามเจาะลึก เพื่อให้เป็นโอกาสในการได้รับข้อมูลเกี่ยวกับประสบการณ์ของผู้ให้ข้อมูลมากที่สุด

โดยแนวทางคำถามในการสัมภาษณ์ มีดังนี้

คำถามเกริ่นนำ

คำถามเกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล เช่น การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาในการทำงานและกระบวนการให้การให้บริการปรึกษาในเบื้องต้นของผู้ให้ข้อมูล

ทั้งนี้ก่อนที่ผู้วิจัยจะเข้าสู่การสัมภาษณ์คำถามเจาะลึก ผู้วิจัยจะขอให้ผู้เข้าร่วมการวิจัยระลึกถึงประสบการณ์ในการนำกลุ่ม ดังคำพูดต่อไปนี้ “ขอให้คุณระลึกถึงประสบการณ์ในการนำกลุ่มที่คุณเพิ่งประสบ และใช้ประสบการณ์นั้นในการตอบคำถาม”

คำถามเจาะลึก

1. ขณะที่ท่านนำกลุ่ม ท่านมีความคิด ความรู้สึกอะไรเกิดขึ้นบ้าง
2. ท่านทำความเข้าใจกลุ่มที่ท่านนำอย่างไร
3. ท่านมีการตระหนักในสิ่งในบ้างขณะที่ท่านนำกลุ่ม
4. ประสบการณ์ที่ท่านได้รับจากการนำกลุ่ม ส่งผลถึงตัวท่านอย่างไร

คำถามปิดท้ายการสัมภาษณ์

มีอะไรที่ท่านอยากเพิ่มเติมจากการให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้อีกหรือไม่ อย่างไร

ขั้นตอนในการสัมภาษณ์

- 1) เริ่มการสัมภาษณ์ตามชุดคำถามที่เตรียมไว้โดยผู้วิจัยจะให้อิสระแก่ผู้ให้ข้อมูลอย่างเต็มที่ให้การเสนอข้อมูลต่างๆ โดยชุดคำถามเป็นเพียงแนวทางคร่าวๆ ในการถามผู้ให้ข้อมูลเท่านั้น
- 2) ผู้วิจัยได้จดบันทึกรายละเอียดต่างๆ ที่น่าสนใจจากผู้ให้ข้อมูล เช่น อากัปกริยา ต่างๆ อารมณ์ความรู้สึก ตลอดจนการใช้ภาษาของผู้ให้ข้อมูล รวมถึงมีการจดบันทึกความคิดหรือความรู้สึกส่วนตัวของผู้วิจัยที่เกิดขึ้นระหว่างการสัมภาษณ์ และได้แจ้งให้ผู้ให้ข้อมูลทุกรายทราบว่าผู้ให้ข้อมูลมีสิทธิในการขอดูบันทึกของผู้วิจัยได้ทั้งระหว่างการสัมภาษณ์และหลังจากเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์

- 3) เมื่อเสร็จสิ้นการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณและมอบค่าตอบแทนแก่ผู้ให้ข้อมูล รวมทั้งแจ้งผู้ให้ข้อมูลว่าหากผู้วิจัยมีคำถามเพิ่มเติมจะทำการติดต่อเพื่อขอสอบถาม ข้อมูลเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่ง

1.3.3 แบบบันทึกภาคสนาม

แบบบันทึกภาคสนามในการวิจัยครั้งนี้ใช้เพื่อจดบันทึกสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตในขณะสัมภาษณ์ โดยประกอบด้วยการบันทึกสิ่งที่ผู้วิจัยสังเกตได้จากผู้ให้ข้อมูล ทั้งด้านการแสดงออก การใช้ภาษา อารมณ์และความรู้สึก ตลอดจนบันทึกสิ่งที่ผู้วิจัยคิดหรือรู้สึกในระหว่างการสัมภาษณ์ ซึ่งทั้งสองส่วนสามารถนำมาใช้ในการตั้งคำถามถึงประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจเพิ่มเติม อีกทั้งยังสามารถนำมาใช้ประกอบขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลได้อีกด้วย

1.3.4 เครื่องบันทึกเสียง

ผู้วิจัยใช้เครื่องบันทึกเสียงดิจิทัลในการบันทึกการสนทนาขณะสัมภาษณ์ มีการเก็บเครื่องบันทึกเสียงไว้ในลิ้นชักที่มีการล็อกและเข้าถึงได้โดยผู้วิจัยเท่านั้น และบันทึกข้อมูลจากเครื่องบันทึกเสียงลงคอมพิวเตอร์ส่วนตัวของผู้วิจัย อย่างไรก็ตามข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายทิ้งหลังการวิจัยสิ้นสุดลง

1.4 ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

ผู้วิจัยจะเริ่มเก็บข้อมูลหลังได้รับหลังจากได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน (Institutional Review Board; IRB) โดยผู้วิจัยเริ่มเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนมีนาคม 2554 จนกระทั่งข้อมูลมีความอิ่มตัว และเสร็จสิ้นกระบวนการเก็บข้อมูลในเดือนพฤษภาคม 2555 รวมระยะเวลาทั้งสิ้น 13 เดือน ได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผ่านผู้ให้ข้อมูลจำนวนรวมทั้งสิ้น 5 ราย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้วิจัยมีดังต่อไปนี้

1) ถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ (*free/open coding*) จากมุมมองของผู้วิจัย

หลังจากสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแล้ว ผู้ช่วยวิจัยได้จะถอดคำพูดแบบคำต่อคำ (*verbatim*) จากเทปบันทึกเสียง โดยมีผู้วิจัยเป็นตรวจทานความถูกต้องของข้อมูลด้วยการอ่านบทสัมภาษณ์พร้อมๆ กับฟังบทสนทนาที่บันทึกเสียงไว้ จากนั้นผู้วิจัยได้เริ่มวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการอ่านบทสัมภาษณ์ซ้ำหลายๆ ครั้ง เพื่อให้เกิดความเข้าใจอย่างลึกซึ้งและเห็นภาพรวมของเรื่องราวที่สนทนามากที่สุด หลังจากนั้นผู้วิจัยได้อ่านบทสัมภาษณ์อย่างละเอียดทุกบรรทัดอีกครั้งพร้อมถอดรหัสข้อความอย่างอิสระ โดยวิเคราะห์ถึงความเหมือน ความต่าง การขยายความ ความขัดแย้ง ตลอดจนการใช้ภาษารวมถึงอารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นของผู้ให้ข้อมูล ผ่านการสังเกต ความรู้สึก ความคิด มุมมอง จากการตีความของตัวผู้วิจัยเป็นหลัก

2) ถอดรหัสข้อมูลเชิงปรากฏการณ์วิทยา (*phenomenological coding*)

เมื่อได้ประเด็นหลักจากบทสัมภาษณ์ทั้งหมดแล้ว ผู้วิจัยจะกลับมาถอดรหัสข้อความอย่างละเอียดอีกครั้ง โดยเป็นการถอดรหัสข้อความ โดยยึดจากสิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลกล่าวมาเป็นหลัก ซึ่งเป็นลักษณะเดียวกันกับการถอดรหัสข้อความของการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยา จากนั้นผู้วิจัยจะนำประเด็นที่ได้มาตรวจสอบกับบทสัมภาษณ์ทั้งหมดอีกครั้งหนึ่งว่าประเด็นต่างๆ สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์หรือไม่ ด้วยมีตัวอย่างการถอดรหัสเชิงตีความและการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยา ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 2 ตัวอย่างการถอดรหัสข้อมูล

Line by line coding	Transcript excerpt	Checking/clarifying core content
<p>-อิมพีแမ်ก็จะเอาพีแမ်ทั้งหมดเนียแหละอยู่กับ (ชื่อผู้สัมภาษณ์) อย่างนี้เนาะ</p> <p>-ใส่ใจที่ มันเป็นความตั้งใจความใส่ใจที่เราจะอยู่กับคนนี้ เราารู้สึกว่าเออ ฅ ตอนนี คนๆ นี้สำคัญมากสำหรับเรา</p> <p>-เราจะใช้เวลาทั้งหมดของเราที่จะทำให้เกิดคุณค่ารวม</p>	<p>อิมพีแမ်ก็จะเอาพีแ่มทั้งหมดเนียแหละอยู่กับ(ชื่อผู้สัมภาษณ์)อย่างนี้เนาะใส่ใจที่ มันเป็นความตั้งใจความใส่ใจที่เราจะอยู่กับคนนี้ เราารู้สึกว่าเออ ฅ ตอนนี คนๆ นี้สำคัญมากสำหรับเราเนาะที่เราจะใช้เวลาทั้งหมดของเราที่จะทำให้เกิดคุณค่ารวมกันอย่างเนียคะ เบื้องหลังมันคือ ตรงนั้นนะ เสร็จแล้วสิ่งที่พีแ่มอยู่กับ(ชื่อผู้สัมภาษณ์)ในการมอง การฟัง การสัมผัส การๆ รับรู้ ปฏิกริยาทุกอย่างที่เรามีต่อกันมันก็จะแบบว่า อยู่ในๆ ความใส่ใจของเราทั้งหมดเลยอย่างนี้ พอเรา ใส่ใจจากใจเราพอช่วงที่มันสงบมันก็พร้อมที่จะตอบรับต้อนรับ ไม่ว่าเราจะได้ยินได้ฟังอะไร รวมถึงใจที่อยากจะช่วยด้วยนะ แต่ใจที่อยากจะช่วยก็มาจากการรับรู้ของคนๆ นี้ มี คุณค่า มีความสำคัญ เป็นปัจจุบันขณะที่พีแ่มจะอยู่กับเขาให้ได้ดีที่สุดอย่างเนียคะ</p>	<p>Object of concern:</p> <p>การให้ความสำคัญกับสมาชิกกลุ่ม</p> <p>Experiential claim:</p> <p>การได้อยู่กับสมาชิกเต็มที่มีความสำคัญ</p>

ตารางที่ 3

ตัวอย่างตารางการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยาและการถอดรหัสเชิงตีความ

บทสัมภาษณ์ของแยม ผู้ให้ข้อมูลคนที่	การถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยา	การถอดรหัสเชิงตีความ
<p>เรา practicum กับน้องนักศึกษามาแล้ว ไป intern เนี่ย มันน่าจะยากๆ หน่อยอะ ไรอย่างเนี่ย เออ ปรากฏว่า โห้ย ตกม้าเลยเหมือนกันนะ เพราะว่า ใจ ความที่เรามั่นใจมากๆ ว่า เฮ้ย เราเข้าใจแล้ว มันทำแบบนี้แหละ แต่พอเข้าไปจริงๆ มันมีปัจจัยอะไร อื่นๆ เยอะมาก แล้วเราคิดว่าเรานะ เป็นคนยอมรับคนอื่นนะ เราารู้สึกว่าเรานะ...เออ เราเปิดกว้างนะ แต่พอเอาเข้าไปจริงๆ นะ มันกระแทะเปลือกในใจ เราเลยนะว่า ใจกว้างนะ เอ็งๆๆ ค่อยๆ ดูตัวเองใหม่ เอะอะอะไรแบบเนี่ย อย่างพอไปเห็นเขาเงี้ย บางทีเรา แรกๆ ที่นั่นเขาก็จะเอาประวัติมาให้ดู เราก็พยายามที่จะไม่ดู เราพยายามที่จะอยู่กับเขา เราารู้สึกว่า บางครั้งมันอาจจะ เป็น bias บางอย่างก็ได้อะ ไร อย่างนี้</p>	<p>ทบทวนความยากใน การฝึกงานเห็นถึงอคติ ของคนที่มา มีบทบาท ความยากในตอนต้น</p>	<p>ความยากนี้มีความหมาย อะไรกับแยม ความยากที่มีแต่แยมยังเลือก ที่จะทำงานนี้ ความยากเกิดขึ้นเพราะ ตอนต้นของการทำงาน หรือไม่</p>

บทสัมภาษณ์ของแยม ผู้ให้ข้อมูลคนที่	การถอดรหัสแนว ปรากฏการณ์วิทยา	การถอดรหัสเชิงตีความ
<p>ตอนแรกก็ ตอนฟังก็ยังไม่เข่าเรามาก แต่พอฟัง เรื่องที่เขาทำนั่นแหละ เรื่องที่เขาทำโดยที่ ขณะที่ บางเขาเข่าแล้วเขารู้สึก เราารู้สึกว่าเขาสำนึกผิด เขา guilt อะไรอย่างนี้ เราก็จะรู้สึกว่ามันมีๆ เมล็ด พันธุ์อันติงามที่เราสามารถที่จะใส่ปุ๋ยได้เนาะอะไร อย่างนี้ แต่บางคนเขาจะเป็น defense ส่วนใหญ่ 80% จะ defense ก่อนไรเงี้ยเนาะ เสร็จแล้วไอตัว defense ของเขาเนี่ย มันก็จะออกมาในรูปแบบที่ว่า ก็ไม่เห็นเป็นไร ก็ มันฆ่าไปแล้ว มันทำไปแล้วอย่าง เนี่ย ก็มันผลันแม่ตกกระไดไปละหรืออะไรแบบนี้ ก็เขาอยากจะมาขวางผมเองหรืออะไรแบบนี้ละ ซึ่ง แบบว่าพอเราเห็นอะไรที่มันๆ เป็นลักษณะแบบนี้ แล้วใจเรามันก็ๆ ต่อต้านเหมือนกันนะ ส่วนหนึ่ง มักก็รู้สึกว่ โอ้ แล้วฉันจะทำลายความเข้าใจผิดๆ ของเขา ต่อชีวิตยังงิ อีกส่วนหนึ่งบางทีถ้าเป็นคดี ข่มขืนอะไรอย่างนี้ สวยๆ อย่างเราๆ ก็กลัว</p>	<p>การทบทวนถึงความ ยากที่เคยม ประสบการณ์</p>	<p>ความยากหรือความท้าทาย อาจมองได้ว่าการทำงานนี้ เป็นความท้าทาย มีประเด็นที่อาจเกิดขึ้นใหม่ คือการทำความเข้าใจใน สมาชิกโดยตระหนักถึง คุณค่าในความเป็นมนุษย์ ของคนที่เข้มแข็ง</p>
<p>(หัวเราะ) คดีทำร้ายบุปผการี ส่วนใหญ่ทำร้าย มัน จะเป็นคดี อคติในใจเราละ อย่างเช่น เราเป็นคนรัก พ่อรักแม่ มันค้ำๆ มันค้ำแน่นอน ณ ทุกวันนี้ก็ยัง เห็นความค้ำอะไรอย่างนี้ ถ้ายังเราๆ ไม่มีอะไรมา กวนใจในระหว่างที่ทำงานอย่างเนี่ยละ เราก็ยังเห็น เลขเห็นแบบว่า ขณะที่เราพาเขา explore ตัวเขา มันเหมือนเราได้ทะลุทะลวงบางอย่างในใจเรา ล้าง สนิมในใจเราออกไป ด้วยอะไรอย่างนี้(ชื่อผู้ สัมภาษณ์) ขณะที่เราแก้โจทย์เขา มันเหมือน บางอย่างที่มีมันเกาะกินในใจเรา มันค่อยๆ เปราะ ทยอยออกไปจริงๆ คนเหล่านี้จริงๆ นับถือว่าเขา เป็นครูเลยนะ</p>	<p>การตระหนักถึง ความคิดความเชื่อของ ตนที่มีผลต่อการ ทำงาน</p>	<p>พอเห็นความเชื่อของคนว่า เป็นอคติการทำงานจึงเป็น การพัฒนาตนที่ค่อย ๆ ช่วย เปิดความเข้าใจในตน</p>

3) การรวมประเด็นหลัก (theme)

ขั้นที่ 3 คือการหาความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นต่างๆ เข้าด้วยกัน โดยเริ่มจากการเรียงลำดับรหัสข้อความที่เหมือนกันเข้ากลุ่มเดียวกันและตั้งชื่อเป็นหมวดหมู่ย่อย (subcatagory) จากนั้นจัดหมวดหมู่ย่อยที่เป็นแนวเดียวกันเข้าเป็นหมวดหมู่ (catagory) และรวมหมวดหมู่เข้าด้วยกันเป็นประเด็นย่อย (subtheme) ที่ายสุดจะเป็นการรวมประเด็นที่มีความเชื่อมโยงเข้าเป็นกลุ่มเดียวกัน (theme หรือ clustering of themes) เพื่อให้เกิดประเด็นหลักและตั้งชื่อให้กับประเด็นหลัก (theme) พร้อมกับยกประโยคคำพูดของผู้ให้ข้อมูลมาเป็นตัวอย่างแทนรหัสข้อความและประเด็นต่างๆ ที่กำหนดไว้ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของประเด็นต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยจะย้ายหรือสับเปลี่ยนข้อมูลไปยังประเด็นอื่นๆ จนกว่าจะเห็นว่าเหมาะสม จากนั้นผู้วิจัยนำรหัสข้อความที่ผู้วิจัยตีความไว้ในขั้นตอนที่ 1 มาเปรียบเทียบหาความเชื่อมโยงและความเป็นเหตุเป็นผลระหว่างข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลและการตีความของผู้วิจัย

หลังจากนั้นผู้วิจัยได้กระทำตามขั้นตอนที่กล่าวไว้ข้างต้นกับบทสัมภาษณ์ของผู้ให้ข้อมูลรายอื่นๆ โดยยึดการวิเคราะห์ข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลรายแรกเป็นหลัก อย่างไรก็ตามหากพบประเด็นอื่นๆ ที่น่าสนใจ ก็จะมีการปรับเปลี่ยนประเด็นต่างๆ ตามความเหมาะสมจนกระทั่งข้อมูลที่ได้มาจากผู้ให้ข้อมูลทุกรายถูกย่อจนเหลือเพียงแก่นของประสบการณ์ (essence)

4) วิเคราะห์โครงสร้างของประเด็นหลัก

ผู้วิจัยเริ่มวิเคราะห์โครงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างประเด็นหลักต่างๆ ที่พบและตรวจสอบความสัมพันธ์ดังกล่าวภายใต้คำถามที่ว่า ผลการวิจัยมีความเป็นเหตุเป็นผลกันหรือไม่ผลการวิจัยตอบคำถามของผู้วิจัยได้หรือไม่การตีความของผู้วิจัยเพียงพอหรือไม่การตีความของผู้วิจัยเป็นส่วนหนึ่งในแก่นของปรากฏการณ์นั้นๆหรือไม่ และ โครงสร้างของปรากฏการณ์นั้นๆชัดเจนและมีความหมายหรือไม่

4. การตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมีการใช้วิธีการตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือในการวิจัยคุณภาพ ตามแนวคิดของ Lincoln และ Guba (1985) ตามที่ Larkin และThompson (2012) ได้เสนอไว้ว่าเป็นวิธีการในการตรวจสอบที่เหมาะสมกับการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ คือ Peer debriefing และ Researcher reflexive journal และยังได้มีการตรวจสอบคุณภาพ โดยการใช้ Liturature triangulation และ negative case analysis อีกด้วย

5. จริยธรรมการวิจัย

ผู้วิจัยรักษาข้อมูลที่สามารถบ่งชี้ถึงตัวตนของผู้เข้าร่วมการวิจัยเป็นความลับ โดยชื่อ นามสกุล ตลอดจนข้อมูลส่วนตัวของผู้เข้าร่วมการวิจัยและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องจะได้รับการปกปิดเป็นความลับ โดยผู้วิจัยจะ ไม่มีการพิมพ์เผยแพร่หรือเปิดเผย ชื่อ นามสกุล ตลอดจนข้อมูลส่วนตัวอื่นๆ ที่จะเปิดเผยถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัยหรือบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องแก่สาธารณชน จะมีการใช้จะใช้รหัสตัวเลขหรือนามสมมติแทนตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย หากมีการเสนอผลการวิจัยจะนำเสนอเฉพาะเชิงวิชาการและนำเสนอเป็นภาพรวมเท่านั้น โดยไม่มีข้อมูลใดในรายงานการวิจัยที่จะสามารถระบุถึงตัวผู้เข้าร่วมการวิจัย

บทที่ 4

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคล

ก่อนการนำเสนอผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย ผู้วิจัยขอแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ให้ข้อมูลแต่ละคนเพื่อให้ผู้อ่านรายงานการวิจัยฉบับนี้สามารถเข้าใจและเห็นภาพผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายได้อย่างชัดเจน

แยม ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

แยม เป็นผู้หญิงร่างเล็ก ผมสั้นซอยเข้ารูป รูปร่างท้วม มีรอยยิ้มอยู่เสมอ ทำให้ผู้ที่พบเห็นรู้สึกสบายใจ เมื่อพูดคุยด้วยสัมผัสได้ถึงความอบอุ่นและเป็นมิตร ในการสัมภาษณ์แยมยินดีที่จะให้ข้อมูลอย่างเต็มใจ ขณะกล่าวถึงเรื่องราวต่างๆที่เป็นประสบการณ์ที่แยมเห็นว่ามีคุณค่า แยมจะมีการแสดงภาษาท่าทางประกอบอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งแววตาของแยมที่จะเป็นประกายเมื่อพูดถึงความหมายและความสุขที่แยมได้รับจากการประกอบวิชาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษา แยมจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง หลังจากจบการศึกษาแล้วเธอก็เริ่มต้นประกอบอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ แยม มีความมุ่งมั่นในการประกอบอาชีพนักจิตวิทยาการปรึกษาเนื่องจากเห็นประโยชน์ที่จะเกิดขึ้นกับผู้รับบริการ และยังเป็นงานที่ตนมีความสุข แยมมีความสนใจในทฤษฎีการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการผสมผสานแนวพุทธในการทำงาน ในปัจจุบันแยมยังมีโอกาสในการทำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาอย่างต่อเนื่อง ในการทำงานของแยมจะมีรุ่นพี่และอาจารย์คอยเป็นผู้ที่ดูแลให้คำปรึกษาอยู่

วาด ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

วาด เป็นผู้หญิงผิวสองสี ผมยาว มีท่าทีที่กระตือรือร้นในการให้ข้อมูลตลอดการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์วาดจะมีอารมณ์ขันในการมองสิ่งต่าง ๆ อยู่เนื่อง ๆ หากเมื่อเป็นการพูดคุยถึงการทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษาผู้นำกลุ่มจิตการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแล้ว วาดจะมีการทบทวนและบอกเล่าถึงประสบการณ์นั้น ๆ อย่างสุขุม ใส่ใจในรายละเอียด วาดได้ศึกษาต่อด้านจิตวิทยาการปรึกษาในระดับปริญญาโท ภายหลังจากการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีความเดือดร้อน โดยปัจจุบันนี้วาดจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง หลังจากจบการศึกษาแล้วเธอก็เริ่มต้นประกอบอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ มีการผสมผสานความรู้ที่เธอมีด้านกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามาทำงานในลักษณะ โครงการฝึกปฏิบัติที่ผสมผสานการอยู่ร่วมกับธรรมชาติ วาดมีความสุขและความภูมิใจกับงานที่ตนเองทำอยู่เนื่องจากเป็นงานที่มีส่วนช่วยในการดูแลจิตใจผู้อื่นในสังคม

ดาว ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ดาวเป็นผู้หญิงรูปร่างแข็งแรง มีท่าคล่องแคล่วทะมัดทะแมง เต็มใจในการให้ข้อมูลตลอดการสัมภาษณ์ ขณะสัมภาษณ์ดาวจะค่อย ๆ คิดเพื่อทบทวนประสบการณ์ของตนเอง และเล่าเรื่องของตนเอง ได้อย่างเป็นธรรมชาติ มีการแสดงออกถึงความเป็นตัวตนของเธอจริง ๆ ตลอดการสัมภาษณ์ เมื่อมีการพูดคุยถึงประสบการณ์ในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีความหมายความสำคัญสำหรับดาว สีหน้าและแววตาของดาวจะเปล่งประกายของความสุขออกมาอย่างชัดเจน ดาวจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง โดยดาวมีความมุ่งมั่นในการมาเรียนด้านจิตวิทยาการปรึกษาเพื่อให้ความช่วยเหลือแก่ผู้อื่น เมื่อจบการศึกษาแล้วเธอก็เริ่มต้นประกอบอาชีพเป็น

นักจิตวิทยาการปรึกษาอิสระ ดามีความสุขและความภูมิใจกับงานที่ตนเองทำอยู่เนื่องจากเป็นงานที่มีส่วนช่วยในการดูแลจิตใจผู้อื่นในสังคม

ปาน ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ปาน เป็นผู้หญิงรูปร่างผอมบาง ผิวสองสี ผมยาว มีท่าทีสุภาพนุ่มนวล ใจเย็น ระหว่างการสัมภาษณ์ ปานจะค่อยๆ ไตร่ตรองคำถาม ทบทวนประสบการณ์ของตนและตอบอย่างตั้งใจ ปานจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง หลังจากจบการศึกษาแล้วเธอก็เริ่มต้นประกอบอาชีพเป็นนักจิตวิทยาใน โรงพยาบาลของรัฐในต่างจังหวัด ซึ่งเธอต้องปรับตัวกับระบบใหม่ที่ไม่วุ่นวายน หากเธอก็มีตัวช่วยเป็นเพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ที่จบการศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษามาเช่นกัน ปานมีการผสมผสานความรู้ที่เธอมีด้านกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยากับการทำงานใน โรงพยาบาลของเธอ ปานมีความสุขและความภูมิใจกับงานที่ตนเองทำอยู่เนื่องจากเป็นงานที่มีส่วนช่วยเหลือดูแลผู้อื่น และการมีโอกาสดูเห็นการพัฒนาของผู้ที่ปานให้การดูแลจิตใจ

ดา ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ดา เป็นผู้หญิงรูปร่างแข็งแรง ผมสั้นประป่า มีท่าทีที่กระตือรือร้นในการให้ข้อมูลตลอดการสัมภาษณ์ ดาศึกษาต่อด้านจิตวิทยาการปรึกษาในระดับปริญญาโทภายหลังจากการจบการศึกษาระดับปริญญาตรีที่เกี่ยวข้องกับการให้ความช่วยเหลือผู้ที่มีความเดือดร้อน โดยปัจจุบันนี้ดาจบการศึกษาระดับปริญญาโท ด้านจิตวิทยาการปรึกษาจากมหาวิทยาลัยในกำกับของรัฐที่มีชื่อเสียงแห่งหนึ่ง หลังจากจบการศึกษาแล้วเธอก็เริ่มต้นประกอบอาชีพเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาใน โรงเรียน และในมหาวิทยาลัย ดามีความสุขและความภูมิใจกับงานที่ตนเองทำอยู่เนื่องจากเป็นงานที่มีส่วนช่วยในการดูแลจิตใจผู้อื่นในสังคม

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสัมภาษณ์ประสบการณ์ของแยม วาด ดาว ป่านและดา และนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ข้อมูลตามระเบียบวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพตามแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความ พบประเด็นหลักที่สามารถอธิบายประสบการณ์ดังกล่าว ได้ 3 ประเด็นหลักคือ

ประเด็นหลักที่ 1 การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ประเด็นหลักที่ 2 ความท้าทายและการผ่านพ้นความท้าทาย

ประเด็นหลักที่ 3 คุณค่าและกำลังใจที่เพิ่มพูน

โดยแต่ละประเด็นมีประเด็นย่อยและรายละเอียด ดังต่อไปนี้

ประเด็นหลักที่ 1 การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

แยม วาด ดาว ป่านและดา ผู้ให้ข้อมูลทุกคน ต่างกล่าวถึงประสบการณ์ของตนในการนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาว่าเป็นประสบการณ์ที่มีความสำคัญสำหรับตน โดยทุกคนได้กล่าวถึงวิธีต่าง ๆ ของตนในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม สิ่งที่แต่ละคนให้ความสำคัญในการนำกลุ่ม เครื่องมือที่ตนใช้ในการนำกลุ่ม ตลอดจนความพยายามในการสร้างสรรค์แนวทางในการทำงานของตน ซึ่งประสบการณ์ในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของทั้ง 5 คน สามารถจำแนกได้เป็น 3 ประเด็นย่อย คือ

ประเด็นย่อยที่ 1 การมีสติเต็มที่อยู่กับกลุ่ม

ประเด็นย่อยที่ 2 การทำความเข้าใจกลุ่มและสมาชิก

ประเด็นย่อยที่ 3 การยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อการทำงานในกลุ่ม

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 การมีสติเต็มที่อยู่กับกลุ่ม

ทั้ง เข้ม วาด ดาว ปานและคา ต่างกล่าวถึงการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของตนว่าสิ่งที่ตนให้ความสำคัญ คือ การที่มีสติเต็มที่อยู่กับกลุ่ม อยู่กับสมาชิกกลุ่ม หรือหากใช้คำที่เข้มใช้ในการสัมภาษณ์ คือ การอยู่กับกลุ่มอย่างเป็นปัจจุบันขณะ เนื่องจากทุกคนรับรู้ว่าการจะทำงานในกลุ่ม ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นั้นตนเองในฐานะผู้นำกลุ่มจะต้องอยู่กับกลุ่มอย่างเต็มที่ มีสติอยู่กับกลุ่ม อยู่กับสมาชิกกลุ่ม ซึ่งการมีสติอยู่กับกลุ่มจะช่วยให้ตนเองในฐานะผู้นำกลุ่มสามารถเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นทั้งสัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกกลุ่ม สัมพันธ์ภาพระหว่างสมาชิกกลุ่มกับตน ในฐานะผู้นำกลุ่ม ซึ่งการมีสติอยู่กับกลุ่มสามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเด็นย่อยคือ การมีสติเต็มที่กับสมาชิก กับการมีสติกับท่าทีของตนเองต่อกลุ่ม

1.1.1 การมีสติเต็มที่กับสมาชิก

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวถึงความตั้งใจและการปฏิบัติของตนเองในกลุ่มที่มุ่งให้ความสำคัญ สนใจ มีสติอยู่กับสมาชิกอย่างเต็มที่ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลมองเห็นว่าการกระทำดังกล่าวมีส่วนสำคัญต่อการทำงานของตนในฐานะผู้นำกลุ่ม และความสำเร็จของงานด้วย

"มันก็จะมิแบบ คือ ในจะเป็นเหมือนกับเราทำงานกับทุกคนพร้อมๆ กันอย่างนี้เนาะ ไม่เฉพาะกับคนที่เราคุยด้วยอะไรอย่างเนี่ย เป็นกลุ่มเพราะฉะนั้น เวลาที่มันเคลื่อน หรือว่ามีปฏิกริยาอะไรเกิดขึ้นเนี่ย ทุกอย่างมันจะเป็นสิ่งที่สำคัญหมดเลย แม้แต่นะ แม้แต่คนที่แบบว่านั่งๆ อยู่แล้วเอนตัวดอยออกไปหรือขยับ หรืออะไรอย่างเนี่ยละ มันจะอยู่ในสายเราหมดเลย มันจะอยู่ในความใส่ใจ

ใจเราหมดเลยนะ ถ้าจะเรียกว่าสมาธิก็ได้นะ สติ สมาธิที่เราอยู่กับเขานะคะ แล้วก็เชื่อมๆ ตัวเราเองนะ เอาใจของเราไปเชื่อมกับทุกอย่างที่มันเกิดขึ้น แล้วในสภาวะนั้น สิ่งที่มีมัน ที่เขาพูดออกมา มันเหมือนกับต่อสายตรงเข้ามาหาเรา แล้วเราสามารถที่จะ response ได้โดยที่มันไม่ต้องกลับมาคิดอีก 1 รอบนะ(ชื่อผู้สัมภาษณ์)"

"พี่แยมก็จะเอาพี่แยมทั้งหมดเนี่ยแหละอยู่กับ(ชื่อผู้สัมภาษณ์)อย่างนี้เนาะ ใส่ใจที่ มันเป็นความตั้งใจความใส่ใจที่เราจะอยู่กับคนนี้ เราารู้สึกว่าเธอ ณ ตอนนี้ คนๆ นี้สำคัญมากสำหรับเราเนาะ ที่เราจะใช้เวลาทั้งหมดของเราที่จะทำให้เกิดคุณค่ารวมกันอย่างเนี่ยคะ เบื้องหลังมันคือตรงนั้นนะ เสร็จแล้วสิ่งที่พี่แยมอยู่กับ(ชื่อผู้สัมภาษณ์)ในการมอง การฟัง การสัมผัส การฯ รับรู้ ปฏิบัติทุกอย่างที่เรามีต่อกันมันก็จะแบบว่า อยู่ในๆ ความใส่ใจของเราทั้งหมดเลยอย่างนี้ พอเราใส่ใจจากใจเรา พอช่วงที่มันสงบมันก็พร้อมที่จะตอบรับต้อนรับ ไม่ว่าเราจะได้ยินได้ฟังอะไร รวมถึงใจที่อยากจะช่วยด้วยนะ แต่ใจที่อยากจะช่วยก็มาจากการรับรู้ว่าคุณๆ นี้ มีคุณค่า มีความสำคัญ เป็นปัจจุบันขณะที่พี่แยมจะอยู่กับเขาให้ได้ดีที่สุดอย่างเนี่ยคะ"

แยม 214-223

อยู่ในกลุ่มหนูว่ามันเป็นการฝึกสมาธินะ(ชื่อผู้สัมภาษณ์) คือตัวเองถ้านั่งสมาธิแป๊บเดียวก็หลับ ประจำเลยอย่างสวน โมกซ์(ชื่ออาจารย์ของผู้ให้ข้อมูล)ชวนนั่งชั่วโมงหนึ่ง บ๊าย 10 นาทีรู้ตัวแล้วว่าหลับ คือนั่งไม่ได้ แต่รู้สึกว่ามีสมาธิมากขึ้นตรงที่ เราอยู่กับกลุ่มเรานั่งอยู่ได้ตั้งแต่เข้าชั้นเรียน มีแค่พักเที่ยงแป๊บหนึ่ง แต่เราอยู่กับเขาได้ตลอด

คา 337-341

1.1.2 มีสติกับท่าทีของตนเอง

ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่กล่าวถึงความสำคัญของมีสติรู้เท่าทันการแสดงออกของตนกับสมาชิกกลุ่ม เนื่องจากหากไม่มีสติรู้เท่าทันตนเองแล้วอาจส่งผลกระทบต่อสัมพันธภาพระหว่างคนในฐานะผู้นำกลุ่มกับสมาชิกกลุ่มได้

"เราต้องทันตัวเราเองในขณะนั้นนะ สำคัญๆ มากเลยที่เราคิดอย่างไร เราหลุดไปรีเปลา ถ้าเราตามตัวเองไม่ทันนะ เราก็จะหลุด ไปเรื่อยๆ นะคะพี่ แต่ถ้ามันแวน พอเราฝึก แวนที่กลับมามันก็จะเร็วขึ้นเรื่อยๆ อืม มันจะเร็วขึ้นเรื่อยๆ มันจะรู้ตัวเร็วขึ้นเรื่อยๆ ว่า เฮ้ย มันหลุดเว้ย ในที่สุดก็ ถึงตอนนี้ก็ไม่ได้บอกว่าไม่หลุดเลยเงี้ยคะ แต่ก็มันก็จะเร็วขึ้นเรื่อยๆ แล้วก็อยู่กับเขาได้อย่างเต็มที่ขึ้นเรื่อยๆ อย่างเนี่ยคะ"

วาด 147-152

"ตอนที่ทำมันเหมือนกับว่าเราต้องพร้อมอะคะ อย่างสังเกตว่าถ้าวันไหนตัวเองมีปัญหาอะไรจุกจิกกับตัวเอง หรือว่านอนไม่พอ เอาแล้วเราจะรู้สึกว่ามีอะไรกลุ่มนี้จะเสร็จสักที มันเหมือนเราไม่พร้อมอะคะ มันก็ย้อนกลับมาว่าเราต้องพร้อมก่อนนะ ณ จุดนั้นที่เราไปนั่งทำกับเขาอะคะ เพราะว่ามันค่อนข้างเร็วอะคะ"

ปาน 107-110

"ตระหนักถึงตัว leader เองด้วย ... คำพูด คำพูดที่เราสะท้อนกลับไปอย่างเนี่ย นื่องอาจจะยังบางทีนื่องก็ อะ ไม่เข้าใจ เราก็อาจจะอธิบายเพิ่มอะไรอย่างนี้คะ เหมือนพูดเพิ่มเติม แต่ว่า โอเค มันก็เป็นธรรมชาตินะคะ แต่ว่า เหมือน มันยัง เหมือนคนมาคบกันใหม่เนี่ย บางทีคำพูดมันก็ยัง นื่องก็ทำหน้าที่ ยังงอยู่ไรอย่างเนี่ย ...เราก็ปรับคำพูด เพราะฉะนั้นตรงนี้เราต้องตระหนักถึง ถึงตัวเรา ณ จุดตรงนี้"

ดาว 321-327

นอกจากการกล่าวถึงความสำคัญของการที่ตนในฐานะผู้นำกลุ่มต้องมีการตระหนักรู้เต็มที่ มีสติรู้ตัว เพื่อให้การทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นไปอย่างราบรื่นแล้ว ยังมีผู้ให้ข้อมูลคือ วาด และดา ที่กล่าวถึงมองเห็นปัญหาของการไม่มีสติอยู่ในการทำงาน ซึ่งยังเป็นการย้ำให้เห็นถึงความสำคัญของการมีสติรู้เท่าทันตัวเองของผู้นำกลุ่ม ดังคำกล่าวต่อไปนี้

"กลุ่มแบบว่าตอนฝึกหัด ตอนไป practicum เจี่ยคะ มันเหมือนเรา นื่องมันเล่นมากนะ เล่นเข้ากลุ่มเป็นเด็กเกๆ หน้อย หรือว่าอะไรอย่างนี้นะ ถ้ามาหาลัยหรือเพื่อนๆ เขาเรียก เขาก็เรียกอย่างนั้น คือ เป็นเด็กผู้ชาย เฮ้ย เดี่ยวก็ลูก เดี่ยวก็โน้นนี่นั่นๆๆ แล้วก็ แต่ในขณะนั้นนะ มันก็จะมีเพื่อนเขาที่อยู่กับเรา อิม เพื่อนเขาที่อยู่กับเราอย่างเต็มที่นะคะพี่ พอเราหลุดไปรำคาญเพื่อนเขา หรือว่า หันแบบนิดเดียว หรือว่าสีหน้า เฮ้ย ไอ้คนที่พูดอยู่กับชะงักนะ คือ เขาก็สังเกตได้ว่าเราไม่ได้อยู่กับเขาอย่างเต็มที่นะ"

วาด 127-134

"พอ กลับมาอยู่ ฟังเสียงความคิดของตัวเอง ฟังเสียงความรู้สึกของตัวเองว่าเรากำลังเราจะไปยังไงต่อ แต่กลายเป็นว่าขณะที่นื่องพูดอะเราไม่ได้ยินแล้ว เราได้ยินเข้าหูอะเรายังตอบรับพยัก

หน้าไปอย่างอัตโนมัติเหมือนคนหลับในอ่ะยังขับรถได้ แต่เราไม่รู้รู้แล้วว่าเป็นยังไงตอนนั้น... เหมือนเราจะเริ่มรู้ว่า เอ้ย เมื่อกี้น้องพูดอะไรวะ แล้วเราจะตอบอะไรน้อง เราจะ tuning in น้องยังงัย อันนี้รู้แล้วว่าเราพลาดข้อความหรือความรู้สึกอะไรเขาไปแล้ว หรือว่าการที่เรา tuning in ไปแล้ว ปรากฏว่าผิด เคลื่อน น้องตอบ ไม่ใช่หรือน้องแก้ม้า อันนี้รู้แล้วว่าเราสมาธิไม่อยู่แล้ว”

คา 229-237

1.2 การทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

นอกจากการทำงานในกลุ่ม โดยการมีสติเท่าทันสิ่งที่เกิดขึ้นแล้ว ทั้งแยม วาด ดาว ป่านและดา ยังกล่าวถึงสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งในการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและจิตบำบัด คือ การทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม โดยผู้ให้ข้อมูลทุกคนต่างกล่าวถึงความสำคัญของการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม ในฐานะของข้อมูลย้อนกลับที่ช่วยให้ผู้ให้ข้อมูลสามารถตัดสินใจได้ว่าสิ่งที่เหมาะสมที่ควรดำเนินต่อไปในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาหรือจิตบำบัดเป็นอย่างไร สิ่งที่ได้ดำเนินการไปแล้วส่งผลอย่างไรบ้างต่อกลุ่มและต่อสมาชิกกลุ่ม ตลอดจนกลุ่มที่ผู้ให้ข้อมูลกำลังทำงานอยู่สามารถดำเนินไปตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่อย่างไร ทั้งแยม วาด ดาว ป่านและดาได้กล่าวถึงประสบการณ์ของตนเองเกี่ยวกับการทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม สามารถจำแนกได้เป็น 2 ประเด็นย่อยคือ การทำความเข้าใจสมาชิกและการทำความเข้าใจกลุ่มในภาพรวม โดยมีรายละเอียดต่อไปนี้

1.2.1 การทำความเข้าใจสมาชิกเป็นรายบุคคล

แยม วาด ดาว ป่านและดา ผู้ให้ข้อมูลทุกคนล้วนแต่เน้นความสำคัญของการทำความเข้าใจในสมาชิก เป็นรายบุคคล ความเข้าใจดังกล่าวจะเป็นข้อมูลย้อนกลับสำคัญสำหรับผู้นำกลุ่ม การสังเกตภาษาท่าทางของสมาชิกกลุ่มช่วยให้เข้าใจและปรับการทำงานของตนเองให้เหมาะสม และสามารถให้ผู้นำกลุ่มสามารถสร้างสัมพันธภาพในการบำบัดกับสมาชิกได้ และยังสามารถช่วยให้ตนทำงานได้ตามแผนการทำงานในกลุ่มที่ได้วางไว้อีกด้วย ซึ่งการทำความเข้าใจในสมาชิกของแยม วาด ดาว ป่านและดา ทุกคนจะกล่าวถึง

การทำความเข้าใจสมาชิกกลุ่มผ่านการสังเกต ไม่ว่าจะเป็นการสังเกตภาษาท่าทีที่สมาชิกในกลุ่มแสดงออก ต่อเพื่อนสมาชิก หรือต่อผู้นำกลุ่ม การสังเกตลักษณะทางการเปิดเผยตัวเองของสมาชิก การสังเกตสีหน้า ท่าทาง แววตา ตลอดจนการสังเกตถึงสิ่งต่าง ๆ ที่สมาชิกกลุ่มได้กล่าวออกมา ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

พอๆ เราค่อยๆ deal ไปเรื่อยๆ เนี่ย สมมติว่าถ้าเป็น counseling ในกลุ่มอย่างนี้ใช้ใหม่คะ เราก็จะรู้สึกถึงการที่เขาเริ่มถอยออกนะ หรือเขาจะเบี่ยงๆ เบี่ยงเบนด้วยคำตอบอื่น หรือว่า ท่าทีที่อึดอัด รวมถึงเพื่อนๆ ด้วยนะ รวมถึงเพื่อนๆ คำพูด กระแสความพูดที่ออกมาว่า ก็คง ผมว่าเขาก็คงเข้าใจ แล้วนะพี่ ผมว่าก็คงได้

เข้ม 145-150

ที่วาดสังเกตนะคะพี่ หนึ่ง คือ สีหน้าท่าทาง สังเกตได้ สีหน้าท่าทาง คำพูดคำจาของเขา แล้ว ก็เราถามคำถามปลายเปิดไป เช่น มันเป็นอย่างไรคะน้องเจ๊ อิม มันเป็นอย่างไบบ้าง เราก็จะรู้ว่าสี หน้าท่าทางเขาเป็นอย่างไร แล้วก็สมมติว่า มัน ก็ อิม ไม่พูดดีกว่า อย่างนี้ โอเคในรอบนั้น หรือว่าใน session นั้น เออ ไม่เป็นไรๆ เล่าเท่าที่เล่าได้ เขาก็จะเล่าเรื่องเท่าที่เขาเล่าได้ออกมา อาจจะมันผ่านไป อีก ถ้ามันเกิดลงมาอีก เขี่ย มันใช่ประเด็นที่น้องเขาอยากพูด เมื่อปลอดภัยเราจะรู้ว่า ถ้าเขารู้สึก ปลอดภัยเขาก็จะพูดออกมาในประเด็นนั้นๆ อย่างนี้คะ หนึ่ง สีหน้าท่าทาง แล้วก็ต้องดูที่เขา ตอบสนองเรากลับมา ถ้าเขาปลอดภัยแล้วเขาพร้อมเขาก็จะพูดออกมาจากตัวเขาเอง อิม สำหรับ style ของวาดนะ

วาด 58-67

เพราะสภาพคนไข้แต่ละวันไม่เหมือนกัน บางทีเราเตรียมกิจกรรมแบบนี้แต่คนไข้ที่มาเขา อาจจะไม่สนใจหรืออยากทำอย่างอื่น เพราะงั้นเราก็ต้องเปลี่ยนแล้ว ต้องเน้นที่ patient center ก็คือดู ความพร้อมคนไข้

ปาน 19-20

เพราะว่าบางทีมันแวตตาหรือว่าการพยักหน้า หรือว่าอะไรก็แล้วแต่ แต่ว่ามันเป็นนั้นเวบเปิด
แต่ออกมาจากข้างในนะ มันก็ช่วยมากเลย เพราะบางทีเราพูดกับคนนี้อยู่แต่ว่าอีกคนนึงเราจะไปพูด
ไม่ได้ เราก็เหมือนว่าหันมาสบตาให้เขารู้

ดาว 215-218

สีหน้าท่าทางว่าตอนนี้โอเคมั้ยแฮปปี้มั้ย หรือดูเหนื่อย ดูง่วงนอน ไม่อยากคุย หรือเบื่อ เริ่มอยู่
กับคนนี่คนเดียวมาก memberคนอื่นเริ่มเบื่อ เราก็จะรู้เราจะสังเกตจากพฤติกรรมทำที่อย่างเนี้ยคะ
เพราะถ้าเราอยู่กับเขาตลอดแล้วเรามองเห็นตลอด เราจะสังเกตตั้งแต่แรกอยู่แล้วว่าคนไหนเป็น
อย่างไร อะไรที่คนนี่เริ่มแฮปปี้ เริ่มพูดขึ้น เริ่มฟังเพื่อนนะ เริ่มยิ้ม ฟังแล้วยิ้มตามมูมปาก หรือว่าฟัง
แล้วเริ่มก้มหน้า คิดอะไรอยู่ในใจมีอะไรอีกอะอื่น เราจะใช้การสังเกตก็ถ้าถามว่าบรรยากาศ กระแส
กลุ่มอะ ก็ใช้ความรู้สึกตัวเองว่า ตอนนี่จากการสังเกตจากความรู้สึกตัวเองว่าน่าจะเป็นอย่างไรต่อไป

ดา 127-134

1.2.2 การทำความเข้าใจกลุ่มโดยรวม

นอกจากการทำความเข้าใจสมาชิกเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นภาพย่อย ๆ ที่เกิดขึ้นภายในกลุ่มแล้ว ผู้ให้
ข้อมูลยังมีการกล่าวถึงการทำความเข้าใจกลุ่มในภาพใหญ่ ซึ่งการเป็นทำความเข้าใจในกระบวนการที่เกิดขึ้น
ภายในกลุ่ม การทำความเข้าใจกับกระแสของกลุ่ม ความเข้าใจที่เกิดขึ้นนี้ก็จะกลับไปเป็นตัวช่วยผู้นำกลุ่มใน
การดำเนินกลุ่มต่อไปให้สอดคล้องกับกระแสของกลุ่มโดยรวม ผู้นำกลุ่มผู้ให้ข้อมูลพยายามที่จะรับฟัง
สังเกต อยากเต็มที่เพื่อให้ได้ความเข้าใจในกลุ่ม หากผู้นำกลุ่มเห็นว่าตนควรทำงานอะไรเพิ่มเติมเพื่อให้
กระแสของกลุ่มมีความเหมาะสมกับเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ ผู้นำกลุ่มก็จะดำเนินงานนั้น
เพื่อให้กลุ่มไปถึงเป้าหมายได้ในที่สุดดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตอนเริ่มจริงๆ อย่างเนี้ยคะ กับตอนที่แบบ พอเราเสร็จ 1 session แล้ววะ ก็อาจจะมีการ review
ในหัวเรานิดนึงว่ามันเกิดอะไรขึ้นบ้าง แล้วเราจะได้ highlight ตรงไหน หรือว่าถ้ามีโอกาสแล้วเราจะ
เติมตรงไหนอะไรอย่างไอย่างเนี้ยคะ หรือว่าตรงนี้เราเห็นแล้วว่าใน session เนี้ย คนเนี้ยจะมี

บางอย่างที่มันติดค้างอยู่ในใจอะไรเงี้ย แต่ใน session นี้ถือว่าเป็น session เริ่มต้น พี่แยมรู้สึกว่ามันยังไม่ใช้เวลาที่เหมาะสมที่พี่แยมจะจัดการอะไร หรือว่าชวนเขาได้คุยได้สัมผัสอะไร

แยม 42-50

รับฟังทุกอย่างให้เต็มที่ แล้วถ้ามีส่วนไหนที่เราจะสามารถเห็นว่ามัน โอเค เอ๊ย มันสำคัญนะ ส่วนนี้ หรือว่าส่วนนี้มันเจอเป็น conflict ในใจเขาเนอะ โอเคว่าเมื่อกลุ่มพร้อม เมื่อสัมพันธ์ภาพในกลุ่มพร้อม แล้วก็ดูหลายอย่างว่า ถ้ามันพร้อมที่จะดึงออกมารีบล่า แล้วเขาจะ เหมือนกันถามไป ถ้าเขาๆ ยังไม่พร้อม เราก็โอเคว่าเขายังไม่พร้อม ก็ไม่พยายามไปจู่จู่ หรือว่าดึงเขาให้ออกมา...ทุกคนต้องมีส่วนร่วม อิม ไม่ใช่ว่าคนนึง คือทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์นะ อย่างนั้นนะ ทำความเข้าใจอย่างนั้น เพราะว่าอยากจะให้ไปพร้อมกัน หรือถ้าคนนึงแบบยังไม่พร้อมอะไรอย่างเนี้ย ก็จะทำวนให้

วาด 52-56 วาด 189-192

หนึ่งก็คือรู้จักน้องหมดแล้ว จำชื่อน้องได้หมดแล้ว แล้วก็ทุกคนก็อะไร มันเหมือนกับว่า พอทุกคนเริ่มมีส่วนร่วมกันนะค่ะ เริ่ม น้องคนนี้เริ่มมีปฏิสัมพันธ์ พอเราเอื้อ คือ ดาว จะพยายามเอื้อให้มัน ให้มัน ได้ทุกคนนะค่ะ อิม พอเราเริ่มเห็นกระแสกลุ่มแล้วว่ามันไปได้ อย่างนี้ค่ะ มันก็จะ มันก็จะไม่กลัวแล้วมันก็จะเหมือน โอเค เราก็จะโฟกัสกับเรื่องของน้องแต่ละคนมันก็จะเหมือน โฟกัสให้มัน ไปอยู่ที่เรื่องของน้องแล้วนะค่ะ

ดาว 60-65

1.3 การยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อการทำงานในกลุ่ม

ในการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาผู้ให้ข้อมูลทั้ง แยม วาด ดาว ปาน และดา ต่างก็มีประสบการณ์ในการพยายามผสมผสานทฤษฎี แนวทางในการทำงานที่เคยเรียนมา หรือมีประสบการณ์เดิม จากการทำงาน เข้ากับการปฏิบัติจริงในกลุ่ม หรือ การปรับแผนการทำงานที่ตนเตรียมเอาไว้ เพื่อให้การทำงานร่วมกับกลุ่มเป็นไปอย่างราบรื่น หรือการปรับรูปแบบในการทำงานของตนเองเพื่อให้สามารถสื่อสารกับสมาชิกในกลุ่มได้

1.3.1 การผสมผสานระหว่างทฤษฎีกับการปฏิบัติ

ในการทำงานในกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลมีการนำทฤษฎีที่ตนเองใช้ในการทำงาน เป็นเหมือนแผนที่ เป็นเหมือนธงนำทาง ที่ช่วยให้ทราบได้ว่าตนเองควรทำอะไร อย่างไรในกลุ่ม เพื่อให้กลุ่มประสบความสำเร็จ หากในการใช้งานจริงของแผนที่นั้น ผู้ให้ข้อมูลต้องสามารถความเข้าใจเชิงทฤษฎีนั้นมาสู่การปฏิบัติให้ได้ ซึ่งผู้ให้ข้อมูลแต่ละรายก็มีวิถีของตนเองในการผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

มันอาจจะมีแผนที่กว้างๆ ซึ่งเราก็ได้รู้เรียนมาว่าเราจะพาเขาไปในทาง ทิศทางไหน อย่างเนี้ยคะ ซึ่งก็เป็นแผนที่หลัก แล้วมันก็เป็น ในที่สุดมันก็เป็นตัวของเรา มันเป็นตัวของเรา เฮ้ย มันมีมุมมองอย่างนั้นะ กับอย่างนี้ กับสิ่งที่เขาพูดว่า ซึ่งวาดว่า ใจความละเอียด หรือว่าความช่างสังเกตของเรา มันก็จะเห็นประเด็นต่างๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

วาด 85-91

แต่พอหลังๆ มัน ได้เรียนรู้ความเข้าใจอย่างนี้ ความเข้าใจผู้อื่นอาจจะผ่านทางปรัชญา ผ่านทางคำสอนของอาจารย์ ผ่านทางคำสอนแบบ คำกถกถอนนี้ ที่เราช่างสังเกตหรือฝึกสังเกตที่จะละเอียดกับมันมากขึ้นอย่างเนี้ยคะที่ พออย่างนั้นมันรู้สึกว่ามันค่อนข้างทักษะลงเรื่อยๆ นะ ค่อยๆ ไม่คิดถึงคำว่า เฮ้ย ถ้ามไม่ได้ ไม่ค่อยคิดถึงคำว่า ฉะนั้นต้องแบบ ฉะนั้นจะมีส่วนร่วมกับเธอได้แค่นี้แค่นั้น ห้ามมี ฉะนั้นจะสงสารเธอแบบร้องไห้ไม่ได้ อะ ใช้อย่างนี้ มันเริ่มจะ... ใจ คลายไปจากความเข้าใจที่เราเข้าใจเขาจากจริงๆ ตอนแรกๆ มันสับสนนะ เหมือนหุ่นยนต์นะพี่(ชื่อผู้สัมภาษณ์) เหมือนหุ่นยนต์ที่ทำอย่างนี้ได้ อะ ฉะนั้น เธอบอกอย่างนั้น อย่างนี้ ใจใหม่คะ หนูรู้สึกเสียใจ ใจใหม่อะ ใช้อย่างนี้ หนูรู้สึกไม่ ไม่ถูกใจตรงนี้ ใจใหม่ แต่ในใจของเราจริงๆ เลยนะ มันไม่ได้มีส่วนร่วมอย่างนั้น มันไม่ได้รู้สึกอย่างนั้น

วาด 254-266

ถ้าตามตำรามันจะมี cohesiveness แล้วก็จะ ไรอะ normalization จริงๆมันเป็นเหมือน process กลุ่มที่มันควรจะมีในแต่ละกลุ่มอะคะ ก็พยายามที่จะให้เกิดขึ้นในกลุ่มถึงแม้ว่าเขาจะเป็น

คนที่อาจจะ cognitive ไม่ดี หรือความคิดเขาอาจจะไม่เท่าคนปกติแต่มันก็เกิดขึ้นได้โดยธรรมชาติของกลุ่มก็ยังมีให้เห็น

ปาน 54-57

เหมือนกับพยายามจะทำยังไงที่จะเอาสิ่งที่เราเรียนมาใช้ให้ได้มากที่สุด ก็พยายามอยู่หลายครั้งเหมือนกัน ก็เคยมีโอกาสดำเนินทำที่ไม่อยากใช้กิจกรรมอะ เพราะว่าเป็นอาจารย์ที่เรามาไม่ให้ใช้ เพราะมันตอนแรกที่พี่(ชื่อผู้ร่วมงานของผู้ให้ข้อมูล)บอกให้ทำกิจกรรมเป็นอะไรที่หนักใจมากทำอะไรดีวะ ไม่ค่อยได้มีฝีมือทำอะไร ทีนี้พี่ก็เลยอยากจะคุย มันก็เคยเกิดขึ้นว่า ที่เขาสามารถคุยกันได้ ในลักษณะลงความรู้สึกเขา ทั้งให้ข้อมูล ทั้งการบอกความรู้สึกอะไรอย่างนี้นะคะ

ปาน 216-221

1.3.2 สมดุลย์ระหว่างแผนและความพร้อมของกลุ่ม

การวิเคราะห์ข้อมูลยังพบประเด็นอีกหนึ่งประเด็นในฐานะส่วนหนึ่งของการทำงานในกลุ่มของผู้ให้ข้อมูล คือ สมดุลย์ระหว่างแผนการทำงานในกลุ่มกับความพร้อมของกลุ่มที่จะดำเนินงานตามแผนนั้น เนื่องจาก แอ้ม วาด ดาว ปานและดา ทุกคนมีประสบการณ์ในการวางแผนกลุ่ม ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของงานของผู้นำกลุ่ม หากทุกคนส่วนเห็นว่าการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของตนนั้นจะอาศัยเพียงการปฏิบัติตามแผน โดยไม่ตระหนักถึงความพร้อมของกลุ่มไม่ได้ จึงต้องมีการดำเนินงานในกลุ่มที่สมดุลย์ระหว่างแผนที่ได้วางไว้ล่วงหน้ากับความพร้อมของกลุ่มด้วย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

การค่อยๆ เรียนรู้ไปกับมัน ไปเรื่อยๆ ไรอย่างนี้ ทีนี้พอเรียนจบเนี่ย คือ พี่จะทำงานกับอาจารย์ กับพี่ๆ นื่องๆ อย่างนี้ตลอด ตั้งแต่สมัยหลัง practicum แล้วเนี่ยคะ เฉพาะฉะนั้นเรารู้สึกว่าเราทำงานเยอะ เราเข้าใจ เราเห็นอะไรเยอะอย่างเนี่ยคะ แต่ทุกๆ ครั้งเราก็จะรู้สึกว้า เออ มันมีบางอย่างที่เราต้องเรียนรู้ใหม่ มีบางอย่างที่เราผิดพลาดอะไรอย่างนี้

แอ้ม 48-52

บางทีในช่วงใหม่ๆเลยรู้สึกว่าย้อ ฉันทเตรียมมาไม่ได้ทำเลย มันเหมือนกับว่าตั้งใจมาทำ อันเนี่ย ตาม step แต่ว่า โอเคพอมันเปลี่ยน มันก็ทำให้เรารู้ทัศนัรรมชาติของคนใช้มากขึ้นว่าเขาไม่ เหมาะกับสิ่งที่เราเตรียมมานะ เราเรียนรู้ที่จะต้องยืดหยุ่น

ปาน 24-26

วันนี้กลุ่มจะต้องเป็นอย่างนี้ อย่างนั้น อย่างโน้นอย่างนี้ เพียงแค่เราอาจจะมีแผนที่กว้างๆ หรือ theme กว้างของ session นั้นวางไว้ว่า เช่น เออ เราไปเดินป่า เราไปทำฝายกันมา เราก็วางไว้ เอ้า session นี้ เรียนรู้จากฝายเนาะ คำถามแรกจะถามน้องๆ ก็คงเป็นคำถามนี้แหละ ที่ชวนเปิดกลุ่ม ว่า เออ น้องๆ ไปทำป่า ทำฝาย ทำกิจกรรมวันนี้มาเป็นอย่าง ไรกันบ้าง คือมันก็จะกว้าง แล้วหลังจากนั้น มันก็จะมีคำตอบตามมา ซึ่งไ้คำตอบมาจากการเรียนรู้ของวาคณะ มันพบว่าไ้กลุ่มมันจะเป็น ตามลักษณะ style ของมัน ตามกระแสของมันมากกว่า ที่เราจะ 1 2 3 4

วาด 17-24

1.3.3 การปรับตัวกับสมาชิก

นอกจากการยืดหยุ่นโดยการพยายามผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ การทำให้เกิด สมดุลย์ระหว่างแผนที่วางไว้และการใช้งานจริงในกลุ่มแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังมีการรายงานถึงการปรับ รูปแบบในการทำงานของตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นการสื่อสาร การใช้ภาษา วิธีในการทำงานให้สอดคล้อง กับความพร้อมของสมาชิกกลุ่มอีกด้วย ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

เป็นแบบนี้ อยู่กับเด็กก็แบบอยู่กับเด็ก อยู่กับผู้ใหญ่ก็อยู่แบบผู้ใหญ่แบบนี้ละ ถ้าอยู่กับ เด็กก็ใช้ภาษาเด็ก ถ้าอยู่กับผู้ใหญ่ก็ใช้ภาษาของผู้ใหญ่ อันนี้มันเกิดจากการเรียนรู้เหมือนกันว่าบางที เราคิดว่าเราภาษาผู้ใหญ่ไปพูดกับเด็กแล้วไม่เข้าใจ เราใช้มุมมองแบบผู้ใหญ่ไปพูดกับเด็กเขาก็ไม่ เข้าใจ... วาดจะใช้ บอกกับตนเองเสมอ ไว้อยู่เป็นเพื่อนเขา ไม่ว่าเขาจะอายุเท่าไร ถ้า เขาอยู่เยอะๆ นะ 40 -50 เนี่ยเราไปอยู่เป็นลูกเป็นหลานเขา แต่ในขณะที่เดียวกันเราก็มีแนวทางที่จะถามปู่ตาชาย ของเราได้เหมือนกันนะ หรือว่าถามญาติพี่น้องของเราได้เหมือนกัน เอ้า ถามด้วยความอ่อนน้อม เหมือนญาติพี่น้องแบบเนี่ย

วาด 351-355

บางทีสภาพเขาไม่พร้อมใช้มีข้คะ เขาไม่ถึงกับปฏิเสธเราหรอกเพราะแนว โน้มเขาร่วมกับเรา อยู่แล้ว คนใช้ในที่มาเข้าเนี่ย แต่เขาอาจจะนั่งเฉยๆ ไม่มีส่วนร่วมกับกิจกรรมตัวนั้น ซึ่งบางทีเรา อาจจะต้องเปลี่ยนเป็นคุยหรือบางทีเขาจะหลับเราก็ต้องชวนเขาเดินหรือ ไปสัมผัสเขาอะไรอย่างนี้ เพราะฉะนั้นมันก็ทำให้เราต้องยืดหยุ่นจากเดิม

ปาน 31-34

เราต้องยืดหยุ่นตัวเราเองมากๆ คือไม่ใช่ว่าเดิมแบบนี้จะทำแบบนี้ได้ เพราะงั้น member ถ้า เปลี่ยนไปคนหนึ่งกลุ่มก็เป็นกลุ่มใหม่แล้วละ เพราะงั้นการที่เราอยู่กับเขาใหม่เราต้องปรับตัวเองเข้า กับเขาทั้ง 8 คน โดยที่เราก็ตึงเป็นตัวของเราเองอยู่ ยังทำงานของเรา แต่เราประเมินจาก member สมมติกลุ่มนี้มาแบบเฮฮามากเลย กลุ่มชอบคุยเล่น เอาแล้วเรารู้แล้วเดี๋ยวเรายังมุกบ้าง กลุ่มนี้ชอบ อะไรสไตล์นี้

ดา 127-134

ทั้งนี้จากผลการวิจัยในส่วนของประเด็นหลักที่ 1 การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา สามารถแสดงเป็นแผนภาพ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ประเด็นหลักที่ 2 ความท้าทายและการผ่านพ้นความท้าทาย

ในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของทั้งแยม วาด ดาว ป่าน และดา ทุกคนได้ประสบกับสิ่งที่เป็นความท้าทายในการทำงานในกลุ่มความท้าทายในที่นี้หมายถึงความยากของงานอุปสรรคที่แยม วาด ดาว ป่าน และดา ต้องฟันฝ่าเพื่อผ่านพ้นอุปสรรคนั้น ๆ ไปซึ่งทุกคนต่างมีสิ่งต่าง ๆ ที่มีส่วนช่วยให้ตนเองผ่านพ้นความท้าทายนั้น ๆ ไปได้การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ประสบการณ์เกี่ยวกับความท้าทายและสิ่งที่จะช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทายไปได้ประกอบด้วย 2 ประเด็นย่อย คือ

ประเด็นย่อยที่ 1 ความท้าทายที่เผชิญ

ประเด็นย่อยที่ 2 สิ่งที่จะช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทาย

โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังต่อไปนี้

2.1 ความท้าทายที่เผชิญ

ผู้ให้ข้อมูลทุกรายได้รายงานถึงสิ่งต่าง ๆ ที่ตนได้รับรู้ว่าเป็นความยากที่ได้เผชิญในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หากความยากที่ผู้ให้ข้อมูลได้เผชิญนั้น ไม่มีผู้ให้ข้อมูลรายใดเลยที่รับรู้ว่าการยากนั้นเป็นอุปสรรคอันยิ่งใหญ่ กลับมองว่าความยากนั้นเป็นความท้าทายที่ตนจะเผชิญ และจะผ่านพ้นไปได้ ประเด็นย่อยประเด็นที่ 1 นี้จึงมีชื่อว่า ความท้าทายที่เผชิญ ประกอบไปด้วย การจมอยู่กับความคาดหวังและอคติของตนเอง และความวิตกกังวลในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม ในแต่ละประเด็นย่อยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1.1 การจมอยู่กับความคาดหวังและอคติของตนเอง

นอกจากความท้าทายในการทำงานที่เกิดขึ้นจากการได้รับรู้ถึงความทุกข์ของสมาชิกในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังมีการรับรู้ความท้าทายในการทำงานในกลุ่มจากปัจจัยภายในตัวตนของผู้ให้ข้อมูลเอง โดยเป็นความท้าทายในงานที่เกิดขึ้นเมื่อผู้ให้ข้อมูลมีความคาดหวังในตนเองว่าต้องทำงานในกลุ่มได้อย่างดี ประสบความสำเร็จดังเกณฑ์ที่เคยทำได้ หรือการต้องทำงานกับสมาชิกในกลุ่มที่ตัวผู้ให้ข้อมูลเองมีประสบการณ์เดิมที่อาจเป็นอคติต่อตัวสมาชิก ทำให้การทำงานในกลุ่มเป็นไปได้ค่อนข้างยาก ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

ตัวเองแน่ ตัวเองทำกลุ่มแน่ หรือว่ามันเกิดอะไรขึ้น ตัวเองทำอะไรแน่ขนาดนี้เลยหรอ คือเราตั้งความหวังไว้ว่าการเป็น *counselor* ต้องช่วยเขาได้ จะต้องอย่างโน้นต้องอย่างโน้นต้องอย่างนี้ ...ก่อนหน้านี้วาดก็ทำๆ ไป *counseling* อาจจะเป็น *individual* กับกลุ่มที่พยายามทำแท้งอะไรอย่างนี้ อืม ซึ่งด้วยค่านิยมที่เราโตมา เฮีย บาบนะ โน้นโน้นนั้นๆ มันก็สะสมมาตั้งเรากิดมาในสังคมไทย แล้วเวีย แต่พอเราไม่อยู่ในสถานการณ์นั้นจริงๆ เราก็จะรับรู้ในส่วนที่เป็นของเขาจริงๆ ว่า เฮีย มันความจริงมันมีความทุกข์ ความทรมาณ ความจำเป็น ความอะไรหลายๆ อย่างของเราที่เขาเล่าให้เราฟังมา เราเก็บเอาค่านิยมต่างๆ ที่บ้านของเราเอาไว้เลย เราจะไม่ไปบอกว่า เฮีย *you* ทำคิคนะ *you* จะไปทำแท้งนะ ไม่รู้หรอว่ามันอันตรายทั้งตัวคุณ ทั้งตัวลูกคุณ เราไม่ได้ให้ข้อมูลอย่างนี้

วาด 104-112 วาด 283-285

ช่วงแรกๆ จะเป็นความคร่ำครวญ ไม่พอใจตัวเอง สำคัญมาก เออ จะรู้สึกว่าลิ่ง เวลาที่เรา
อะไรก็ตาม งานอะไรก็ตามแล้วถ้าเราไม่พอใจตัวเอง อันนี้เป็นอะไรที่ทุกข์ที่สุดมากกว่าทำแล้ว
ไม่ได้ดีอะไรอย่างเนี่ยคะ...มันจะเป็นความคาดหวังว่า ยังไง case นี้ ก็จะต้อง เอาให้หลุดให้ได้ ใน
ความหมายหลุดก็คือว่า ให้เขาแบบคลายจากความทุกข์ของเขาให้ได้ ให้เข้าใจให้มันเห็นให้ได้อย่าง
เนี่ยคะ (หัวเราะ) บางทีมันก็จะแบบว่า บางทีเราก็จะสังเกตเห็นว่า มันๆ เราๆ หุ่นกำลังเยอะไปละ
ในขณะที่เราก็ไม่พร้อม หรือว่ากลุ่มก็ไม่พร้อม

แยม386-389 แยม 129-133

ตระหนักถึงอคติพวกความคิดความเชื่อ อย่างตัวเองอย่างเนี่ยจะมีความไม่ชอบใจหลาย
อย่างถ้ากลับมาเป็นตัวเรา ไม่ได้เป็น counselor อาจจะ ไม่ชอบคนดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ไม่ชอบเรื่องอะไร
ที่ผิดศีลธรรม และบ่อยครั้งที่เราเจอ member ที่ไปทำอะไรแบบนี้เยอะมาก เพราะงั้นถ้าเราเอา
ตัวเองไปตัดสินนู่น เราจะดำเนินการกลุ่ม โดยที่กลายเป็นตำหนิเขากลายเป็นเราไปตัดสินเขาเลย

ดา 193-199

2.1.2 ความวิตกกังวลในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม

ในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มมือใหม่ทุกคนต่าง
รู้สึกถึงความวิตกกังวลที่ตนมีเมื่อต้องรับหน้าที่ในฐานะผู้นำกลุ่ม ทั้งความวิตกกังวลว่าสมาชิกที่มาเข้ากลุ่มจะ
ได้รับประโยชน์หรือไม่ ความวิตกกังวลเมื่อตนในฐานะผู้นำกลุ่มต้องเข้าไปอยู่ท่ามกลางสมาชิกกลุ่มซึ่งเป็น
คนแปลกหน้าต่อกัน ความวิตกกังวลว่าตนในฐานะผู้นำกลุ่มจะทำอะไรผิดพลาดหรือไม่ ซึ่งความวิตกกังวล
เหล่านี้เป็นความท้าทายสำคัญในการทำงานที่ผู้ให้ข้อมูลต้องก้าวข้ามไปให้ได้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูล
ดังต่อไปนี้

ตอน *practicum* ยังรู้สึกที่ไม่เต็มที่ไม่กล้าบ้าง ไม่กล้าบ้าง แต่ตอน *intern* ตอนที่เราต้องไปอยู่กับเขานานๆ ออกไปอยู่กับเขาจริงๆ ... ตอนแรกกังวลนะ ทำกลุ่มก็จะมือเจ็บ กังวล

วาด 303-306

ตื่นตื่นเมื่อเริ่มต้นกลุ่ม ตื่นตื่นทุกครั้ง กลัว กลัวว่า เออ... นื่องจะได้เรียนรู้อะไร คือมันยังมันยังมีความวิตกอยู่ทุกครั้งอะค่ะ

ดาว 13-16

เราไม่มั่นใจว่าเราจะทำให้มันเกิดขึ้นได้มั้ย แล้วมันจะมีจริงหรือ เหมือนเราไม่คุ้นเคยกับกลุ่มแบบนี้ วันแรกจำได้ที่เข้าไปทำครั้งแรกเลยอะ

ปาน 64-66

ทั้งพิการ ตาบอด หูหนวก ก่อนทำก็วิ่งถามคุยกันว่า อี้ย เราจะทำได้หรือ จะไปยังไงอะไรอย่างนี้แล้วเราไม่เคยทำกับคนหูหนวกอะแล้วเราสื่อสารด้วยการพูดคุยอย่างเนี่ยค่ะ เราจะทำยังไง ก็กังวลแหละก่อนจะเข้าไปนั่งต่อหน้าในนื่องในกลุ่มอะค่ะ แต่พอเข้าไปถึงในกลุ่มเรามานั่งกังวลไม่ได้แล้วเราต้องเริ่มทำแล้วเพราะงั้นเรารู้แล้วมีประเด็นเนี่ยเตรียมว่า ชีวิตมีความหวัง ต้องชวนนื่องคุยอะไรจะเกิดขึ้นก็ช่างมันแล้ว ยังไงก็ต้องทำกลุ่มก็ต้องเริ่มกลุ่ม

ดา 28 -33

2.2 สิ่งที่จะช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทาย

แม้ในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีใหม่ ผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญกับความท้าทายในการทำกลุ่ม หากผู้ให้ข้อมูลทุกรายต่างก็มีปัจจัยต่าง ๆ ที่เข้ามามีส่วนช่วยให้พวกเขาสามารถผ่านพ้นอุปสรรคนั้น ๆ ไปได้ โดยสิ่งที่ช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทายนี้ มีทั้งการแสวงหาแหล่งความช่วยเหลือจากภายนอกที่อาจจะเป็นผู้ให้การนิเทศก์ หรือผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานที่มากกว่า การเปิดใจรับสารจากท่าทีของสมาชิกกลุ่ม การใช้การตระหนักรู้ในตนเองเป็นเครื่องมือ ให้รู้เท่าทันความท้าทายที่กำลังเกิดขึ้นจากภายในใจของตน ไปจนถึงการตัดสินใจกล้าที่จะเสี่ยงทำงานอย่างเต็มที่ โดยสิ่งที่ช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทายสามารถจำแนกได้

เป็น 4 ประเด็นย่อยคือ การปรึกษากับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า การพัฒนาการตระหนักรู้ให้
ทันความท้าทายในใจตน การมีใจที่พร้อมจะสู้กับความท้าทาย และการรับรู้ถึงสัมพันธภาพในการบำบัด

2.2.1 การแสวงหาการสนับสนุนจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า

เมื่อผู้ให้ข้อมูลซึ่งเป็นผู้นำกลุ่มมือใหม่ต้องเผชิญกับความท้าทายในการทำงาน ผู้ให้ข้อมูลทุกคนจะ
แสวงหาการสนับสนุนจากผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามากกว่าตน ซึ่ง
อาจเป็น อาจารย์ เพื่อนร่วมงานรุ่นพี่ ทั้งนี้การสนับสนุนที่ได้รับมีทั้งในรูปแบบของกำลังใจในการทำงาน
และแนวทางในการทำงานให้ผ่านพ้นความท้าทายที่เผชิญอยู่ไปได้ ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

แต่ทุกวันที่ทำกลุ่มเสร็จก็จะ โทรหารุ่นพี่อย่างเงี้ย คนที่โทรหาประจำก็คือพี่พจ (นามสมมติ)
อย่างนี้คะ หรือไม่ก็โทรขอคำปรึกษาอาจารย์อะ ไรอย่างนี้ อืม สิ่งๆ เหล่านี้ก็จะช่วยให้เราเห็นภาพชัด
ขึ้น เห็นว่า อ้อ ตอนนีใจเราไปจมอยู่ตรงนี้ อ้อ ตอนนีเราไม่มีกำลังสติพอที่เราจะอยู่กับเรื่องราวของ
เขา เราก็ไหลไปตาม อารมณ์ของเรา ของเขา

แถม 108-112

กำลังใจจากพี่ๆตอนที่ไปฝึกงานนะว่า เออ สมมติ ออกมาแล้วห่อเหี่ยว มันเศร้าอะ ไรอย่างนี้
พี่เขาก็ให้กำลังใจ เรามาอะ เดินทางมาตั้งไกลนะ โคราชเนี่ย ถ้ายังมัวแต่อยู่กับตัวเอง ยังกลัวกับ
ตัวเอง มันแย่ทั้งคู่เลย น้องที่เค้าก็ แทนที่จะได้กลับบ้าน เค้ามาเข้ากลุ่ม เค้าก็ไม่ได้เต็มที่ แล้วตัวเราก็
เสียเวลามากก็ไม่ได้เต็มที่เหมือนกัน เหมือนว่า ถ้าเราตัดสินใจที่จะให้ ให้เค้าตรงนี้แล้วอะ มันก็ต้อง
ให้จริงๆอย่างนี้ อ้อ ต้องเต็มที่กับมัน

ดาว 156-163

ต้องเรียนกับคนที่เขามีประสบการณ์มาก่อน เช่นพี่ที่เขาทำงานมาก่อนเรา บางทีเขาก็จะทำ
ให้เราเห็นว่า เราอี้อ ดูว่าเขามีวิธีการจัดการกับปัญหาแบบนี้ยังไง บางทีหลังกิจกรรมก็มาคุยกันมาเล่า
กันว่าเกิดประเด็นนี้ขึ้นมาจะอย่างไร เพราะมันเร็วอะคะ แล้วยังเราไม่ได้จบทางคลินิกมาก็
อาจจะงงๆว่าเกิดแบบนี้ขึ้นแล้วจะทำยังไงต่อ

ปาน 48-52

2.2.2 การพัฒนาการตระหนักรู้ให้เท่าทันความท้าทายในใจตน

ผู้ให้ข้อมูลหลายรายที่กล่าวถึงการตระหนักรู้ที่ชัดเจนในความรู้สึกกังวลใจ กัดค้นที่ตนเองมีฐานะผู้นำกลุ่ม โดยการตระหนักรู้ดังกล่าวมีส่วนช่วยให้ความกังวลนั้นจางลงเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลจะหันกลับมาพร้อมอยู่กับกลุ่มเดิมที่ เทียบได้กับการตระหนักรู้มีสติต่อสิ่งที่อยู่ตรงหน้า เป็นเครื่องมือสำคัญประการหนึ่งในการจัดการกับความท้าทายทางจิตใจที่ผู้ให้ข้อมูลต้องเผชิญ

แต่เมื่อวันหนึ่งที่เราเราออกกับตัวเองนะ ว่าแบบ ไม่ว่าอะไรจะเกิดขึ้น น้องจะได้แค่ไหน คือ ... เราก็จะเต็มทีกับมันตรงนี้ก่อน

ดาจ 152-154

ดา มีการมองทบทวนใจที่อยากจะช่วยของตนเองเป็นตัวช่วยให้กลับมาอยู่กับปัจจุบันได้เต็มที่ความรู้สึกเรารู้สึกว่าเราเข้าไปแล้วเราอยากจะช่วยเขา คิดว่าตอนเนี่ยสมมติว่าเข้าไป 3 ชั่วโมงข้างหน้าเนี่ยจะต้องอยู่กับเขา เพราะงั้นก็รู้สึกว่าจะอะไรจะเกิดขึ้นก็ได้แต่เราจะอยู่กับเขาให้เต็มที่ที่สุดของเรา

ดา 69-71

แยมยังได้กล่าวถึงบทบาทของการมีสติรู้ตัวในการทำงานในกลุ่มว่าเป็นเครื่องมือชิ้นสำคัญในการทำงานสำหรับเธอ

สิ่งหนึ่งที่ช่วยพี่ตอนนั้น ก็คือ ทุกครั้งที่พี่ทำกลุ่มเสร็จพี่ก็จะบันทึกตลอด พอบันทึกเสร็จปั๊บเราก็จะเห็นว่า เฮ้ย เรา คือ เราจะเห็นในเบื้องต้นของเราเท่าที่กำลังเรามี

แยม 105-108

2.2.3 การมีใจที่พร้อมจะสู้กับความท้าทาย

ผู้ให้ข้อมูลมีการรายงานถึงการพร้อมและยอมรับว่าการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นงานที่ท้าทาย ดังนั้นคนในฐานะผู้นำกลุ่มก็ต้องมีใจที่ไม่หวั่นไหวกับความท้าทายที่เผชิญและพร้อมจะสู้กับความท้าทายนั้นอย่างเต็มที่เพื่อให้งานเป็นไปตามเป้าหมายเพื่อประโยชน์ของสมาชิกกลุ่ม ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลดังต่อไปนี้

เราจะต้องไม่หวั่นไหวไปตามเรื่องราวณะกะพี เราจะต้องไม่หวั่นไหวไปตามเรื่องราวที่ เอ๊ย กลัววะ แล้วอย่างนี้ฉันจะทำอย่างไรดี ฉันกลัว ฉันไม่ถามต่อดีกว่า ฉันปลอดภัย บางทีเราก็ต้องยอม ทำทนายตัวเอง ขอมลอง ขอมเสี่ยงตัวเองเหมือนกัน ที่จะแบบอยู่กับเขาให้เต็มที่ เพื่อที่จะแก้ปัญหา หรือเพื่อที่จะทำให้เขาเดินต่อไปด้วยกัน ได้นี้คะที่...มันมีบางอย่างที่หล่อหลอมมาให้ เป็น นักจิตวิทยา ซึ่งเป็นแผนที่ที่ใหญ่มาๆ ที่หล่อหลอมมาเป็นตัวเรา วาดว่าไอ้ใจพวกนี้มัน มันทำให้เรา กล้าที่จะเสี่ยง อืม ไอ้ใจที่มันอยากจะทำให้ความสัมพันธ์เขาดีขึ้น

วาด 407-411 วาด 419-422

สิ่งที่ช่วยให้ผ่านพ้นจากความยากคือการทบทวนเป้าหมายของตนในการมาทำงาน การที่มันหลุดจากตัวเองละ ว่าพอเมื่อกลุ่มมันพร้อมเราก็จะหลุดจากตัวเราเองได้ มีอะไรที่เกิดขึ้นใน ความคิดความรู้สึกในขณะนั้นดาว จะคิดว่า ทุกครั้งที่ ดาว จะทำกลุ่มมันคือเรา เราตั้งใจมาให้เค้า เพราะฉะนั้นเค้าจะรับ ไม่รับหรือว่ารับได้แค่ไหนอะ ไรอย่างเนี่ย อันนั้นก็คือ ก็คือเราไม่รู้ เป็นสิ่งที่เรา ไม่รู้ แต่เรารู้แค่ว่าเราจะเต็มทีกับกลุ่มตรงเนี่ย เริ่มต้นก็คือกลัววิตก ตื่นเต้น แล้วก็บอกกับตัวเองว่า เราต้องเต็มที่

ดาว 132-137

2.2.4 การรับรู้ถึงสัมพันธภาพในการบำบัด

จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า เมื่อผู้ให้ข้อมูลมีการรับรู้ได้ถึงสัมพันธภาพที่เกิดขึ้นระหว่างสมาชิกในกลุ่มกับตนเองในฐานะผู้นำกลุ่ม ความรู้สึกกังวลใจ ตื่นเต้น ในการทำกลุ่มจะเบาบางลงเนื่องจากผู้ให้ข้อมูลรับรู้ได้ว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม มีมิตรภาพระหว่างตนกับสมาชิกเกิดขึ้น อันเป็นพื้นฐานที่แสดงถึงการมีสัมพันธภาพในการบำบัด ดังคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลต่อไปนี้

กลุ่มล่าสุดจะเป็นแบบลักษณะให้ฝึกน้อง *tuning in* อย่างนี้ละคะ เขาก็จะแบบพอเราแนะนำตัวเอง เราชื่อ ดาว นะอย่างเนี่ย อืม เขาก็จะแบบ เหมือนแบบ เป็นๆ เป็นท่าทางบวกแหวดาที่เป็น มิตรภาพให้เราอย่างนี้ละคะ ตรงนี้ก็ช่วย ช่วยเราด้วย อืม ว่า โอเค

ดาว 28-31

ถ้าปัจจุบันก่อนเข้าอะตั้นเต้น แต่พอเข้าไปนั่งสักพักจะโอเคแล้ว เหมือนแค่การที่เราเริ่มแนะนำตัวก่อนหรือการที่เราผู้สัมพันธ์กับ member ได้เร็วเท่าไรมันจะยิ่งคลายความตั้นเต้น กังวล หรือความที่เราไม่ชินกับน้อง คือสัมพันธ์กับเขาได้เร็วเท่าไรเราจะรู้สึกแฮปปี้ที่จะนั่งอยู่ในกลุ่ม พูดคุยกับเขาได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น ไม่เกร็ง ไม่อะไอย่างนี้อะคะ

ดา 80-84

อย่างบางทีคนนี้ไม่มา เพื่อนเขาจะถามถึงกันเองอะคะ มันเป็นไปโดยธรรมชาติ ความผูกพัน มันก็จะเกิดขึ้นเอง พอเขามาอยู่กันแล้วเขาช่วยกันบางทีเขาก็ปรึกษากันเอง

ปาน 169 - 172

ทั้งนี้จากผลการวิจัยในส่วนของประเด็นหลักที่ 2 ความท้าทายที่เผชิญและการผ่านพ้นความท้าทาย สามารถแสดงเป็นแผนภาพ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ประเด็นหลักประเด็นที่ 3 คุณค่าและกำลังใจที่เพิ่มพูนผ่านการทำงาน

ประเด็นหลักประเด็นสุดท้ายที่พบจากการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์ของผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามือใหม่คือ การรับรู้ถึงคุณค่าในงานที่ทำและการมีกำลังใจที่เพิ่มพูนผ่านการทำงาน โดยผู้ให้ข้อมูลทุกรายต่างมีประสบการณ์ด้านบวกต่อสิ่งที่ตนได้รับจากการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาของตน จากการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าความรู้สึกทางด้านบวกที่เกิดขึ้นมีปัจจัยต่าง ๆ ที่หล่อหลอมรวมกันเป็นความรู้สึกอึดเต็มและมีคุณค่าในการทำงานในฐานะนักจิตวิทยาการปรึกษา โดยคุณค่าและกำลังใจที่มีเพิ่มพูนผ่านการทำงาน ประกอบด้วยประเด็นย่อย คือ งานที่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า กำลังใจที่เพิ่มพูน การเห็นการพัฒนาตนเองผ่านการทำงาน

3.1 งานที่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า

ผู้ให้ข้อมูลมีการให้คุณค่ากับสิ่งต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ตนจะเกิดความรู้สึกด้านบวกจากการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ไม่ว่าจะเป็นการให้คุณค่ากับการให้ความช่วยเหลือ การให้คุณค่ากับความเป็นมนุษย์ เชื่อว่าบุคคลมีโอกาที่จะพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตนเองในทิศทางที่ตนเองให้คุณค่า โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.1.1 การให้คุณค่ากับการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

การได้ทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาเป็นการทำงานที่ผู้ให้ข้อมูลรับรู้ว่าคุณค่าได้มีโอกาสในการช่วยเหลือผู้อื่นทางจิตใจ ซึ่งเป็นสิ่งที่มีคุณค่าสำหรับผู้ให้ข้อมูล เมื่อผู้ให้ข้อมูลได้ทำงานที่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนให้คุณค่าสิ่งที่เกิดขึ้นตามมาคือความรู้สึกภูมิใจ มีกำลังใจ เห็นในคุณค่าของตนเอง

มันก็คืออยากจะช่วยเหลือคนอื่นนะ เริ่มต้นคืออยากจะช่วยคนอื่นใน ในรูปแบบที่เป็นแบบ อ่า ลึกๆนะคะ ที่ไม่ใช่แค่ช่วยเงินช่วยสร้างบ้าน อันนั้นทำได้ แต่มันเป็นอะไรที่ลึก ลึกกว่านั้นนะ ก็คือช่วย ช่วยให้เห็นสบายใจนะ เอ้อ อย่างเนี่ยคะ ซึ่งตรงเนี่ยพอเป็นผู้นำกลุ่ม เราเกิดประสบการณ์

แบบนี้ขึ้น มันก็ทำให้เราภูมิใจนะ ภูมิใจแล้วก็ เหมือนกับว่า ก็คือพอมันตอบ โจทย์ในสิ่งที่เรา
ต้องการจะทำอย่างเนี่ย

ดาว 358-366

เรารู้สึกดีกับตัวเองเหมือนกันนะพูดถึง เหมือนกับว่าพอเขาศรัทธาตัวเรา เรารู้สึกว่างาน
เรานั้นช่วยคนได้ มันทำให้เพิ่ม เขาเพิ่มเราก็เพิ่มอะ มันลืงกันอะ...รู้สึกศรัทธาตัวเอง คำนี้มันสูง
ไปอะ เขาเรียกว่าอะไรนะ เออรู้สึกที่เราเองก็มีประโยชน์อะ

ปาน 123-127

3.1.2 การให้คุณค่าในในสมาชิกกลุ่ม

ผู้ให้ข้อมูลให้คุณค่าในสมาชิกกลุ่มในกับความเป็นมนุษย์ที่มีศักดิ์ศรีและอิสระในตน มีแนวทางที่จะ
พัฒนาและเปลี่ยนแปลงตัวเองเมื่อมีความพร้อมและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม ผู้ให้ข้อมูลแสดงถึงความเชื่อใน
มนุษย์ของตนผ่านการสื่อสารและสัมพันธภาพที่มีกับสมาชิกกลุ่ม ดังคำกล่าวต่อไปนี้

เขาเล่าแล้วเขารู้สึก เรารู้สึกว่าเขาสำนึกผิด เขา *guilt* อะ ใช้อย่างนี้ เราก็จะรู้สึกว่ามันมีๆ เมล็ด
พันธุ์อันดีงามที่เราสามารถที่จะใส่ปุ๋ยได้เนาะอะไรอย่างนี้

แฉ่ม 343-345

เป็นมิตรกับเขา มันเหมือนเพื่อนนะพี่ มันเหมือนเพื่อน มันไม่ได้วางตัวเหนือกว่าหรืออะไร
อย่างนี้ละ แล้วก็ พอมันเหมือนเพื่อนกัน เหมือนกับ เฮ้ย ถ้าเธอมีอะไรเล่าให้ฉันฟังนะ ฉันฟังเธอ
เต็มทีนะ ฉันรู้สึกว่าคุณเป็นเพื่อนเธอ ฉันรู้สึกว่าคุณก็อยู่กับเธอตรงหน้านั้นแหละนะ อืม อยู่กับ
กลุ่มตรงหน้าคะ

วาด 79-83

มันเหมือนที่ ดาว พยายามบอกน้องทุกครั้งว่า เรามาเดินทางร่วมกันในกลุ่ม เหมือนแบบไม่มี
ใครนำใครตามนะ แต่ตอนแรกนะ เรา เรากลัวว่ามันอาจจะบ่งบอกว่า เรามาเป็นฐานอะไร อะไร
อย่างนี้ แต่พอแบบว่า คำเนิน ไปแล้ว มันไปพร้อมๆกันจริงๆ

ดาว 84-87

ด้วยพื้นฐานในการเห็นคุณค่าในสมาชิกกลุ่ม ผู้ให้ข้อมูลยังรับรู้เพิ่มเติมถึงโอกาสที่จะได้เรียนรู้ตนในฐานะผู้นำกลุ่มได้เรียนรู้เพิ่มเติมผ่านการทำงานกับสมาชิกกลุ่มเลยยังมีความรู้สึกขอบคุณสมาชิก

ขณะที่เราพาเขา *explore* ตัวเขามันเหมือนเราได้ทะลุทะลวงบางอย่างในใจเรา ล้างสนิมในใจเราออกไปด้วยอะไรอย่างนี้(ชื่อผู้สัมภาษณ์) ขณะที่เราแก้โจทย์เขา มันเหมือนบางอย่างที่มันเกาะกินในใจเรา มันค่อยๆ เพราะหลายออกไปจริงๆ คนเหล่านี้จริงๆ นับถือว่าเขาเป็นครูเลยนะ

เข้ม 259-262

ประสบการณ์ของแต่ละคน มันมีมุมมีแง่มุมที่ทำให้ได้เรียนรู้ใน ในรูปแบบต่างๆ รวมทั้งตัว *leader* ได้เรียนรู้ด้วยทุกครั้ง

ดาว 353-354

หลายๆครั้งจากการทำกลุ่ม คาฐีสึกว่าหลายๆครั้งการที่เราได้ฟังเรื่องราวของ *member* ของเราเอง เรียนรู้ไปด้วยแล้วก็เติบโตไปด้วยหลายครั้งค่ะ บางเรื่องราว เหมือนเวลาเรานำกลุ่มเราจะบอก *member* ว่า เรามาแชร์ประสบการณ์ร่วมกันคนที่ไม่เคยได้สัมผัสประสบการณ์แบบนี้มาก่อนจะได้เรียนรู้ เพื่อนคนอื่นจะได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์นี้ผ่านการบอกเราของเรา โดยที่ไม่ต้องไปสัมผัสประสบการณ์โดยตรงซึ่งจริงๆเราก็ได้ประสบการณ์นั้นไปด้วย

ดา 294 - 299

3.2 กำลังใจในการทำงานที่เพิ่มพูน

ผู้ให้ข้อมูลรายงานถึงความรู้สึกมีกำลังใจในการทำงาน เมื่อได้ทำงานที่ตนรู้สึกรักผู้ให้ข้อมูลรู้สึกว่าการทำงานในแต่ละครั้งนั้นมีความพิเศษเสมอ ตลอดจนรู้สึกมีกำลังใจในการทำงานจากการที่ตนมีประสบการณ์ตรงจากประโยชน์ของงานที่ทำเนื่องจากได้รับรู้ถึงการพัฒนาในทางที่ดีของสมาชิกกลุ่มของผู้ให้ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.2.1 รักในการทำกลุ่ม รักในงาน

สิ่งที่ผู้ให้ข้อมูลส่วนใหญ่มีส่วนใหญ่มีส่วนร่วมคือ ความรู้สึกรักในงานที่ตนทำในฐานะผู้นำกลุ่ม เนื่องจากเป็นสิ่งที่มีความหมายสำหรับตน

ถ้าจะพูดไปในช่วงแรกๆ ของการทำกลุ่ม จะแบบว่าเรียกว่าหลงรัก การทำกลุ่มเลยแหละ ทั้งๆ ที่มันคิดพลาดอะไรอย่างนี้นะ แต่มันดีบ โด แต่พอมาดูอีกทีหนึ่งที่เราๆ รักการที่เราจะอยู่กับ คนหรืออะไรก็ตามมันมาจากอาจารย์นะ ชีวิตพื้นะแบบว่า คือ ทศนะการมองโลกของพีนี่เรียกว่า เปลี่ยนๆ เลขนะ เปลี่ยนแล้วพีก็ๆ ใช้ชีวิตได้สบายขึ้นมีความสุขขึ้น

แยม 414-419

วาดรู้สึกว่ ทุกๆ ครั้งในกลุ่มจนถึงทุกวันนี้ กลุ่มไม่ซ้ำกัน ถ้าจะเอากลุ่มใดไปวัด มาตรฐานกลุ่มหนึ่งไม่ได้ อีกสิ่งหนึ่งที่เคยใช้ได้ ก็อาจจะใช้ไม่ได้ในกลุ่มนี้... ไซ้ มันมีความพิเศษ เฉพาะตัว มันมีชีวิตของมันที่ไม่เหมือนกับกลุ่มอื่น

วาด 326-328

เราก็มีความสุข พอมัน ความสุขแบบ แบบไม่ต้องพึ่งใคร (หัวเราะ) หมายถึงว่าไม่ต้อง มัน เป็นความสุขที่ ที่ได้รับแบบว่า อืมๆ อืมๆ แบบว่า บางทีก็ไม่หิวข้าวนะ

ดาว 372-375

นอกเหนือจากการมีความรักในงานที่ทำรักในกลุ่มแล้ว ดาวยังอธิบายให้เห็นชัดเจนถึงความสุขใจ ที่ ดาวได้จากการทำงานที่เธอรักและความสุขจากการทำงานนั้นส่งผลกลับมาให้ดาวรู้สึกมีกำลังใจ รู้สึกมั่นใจ มากขึ้นในการทำงาน

มีความสุข อืม อืมใจ แล้วก็มีมั่นใจ มันใจมากขึ้น ... ก็ส่งผล มันก็ มันก็จะตอบ ตอบ โจทย์ เหมือนกับว่าเดิมเนี่ย ที่เราเคยกลัว เคยตื่นเต้น พอจบกลุ่มแล้วผลมาเป็นแบบนี้ขึ้นปุ๊บ มันก็จะทำให้ เรารู้ว่ เอ้อ เอะ ตอนแรกมัน มัน คือมันเห็นเป็นภาพ ตอนแรกกลัว ตัวเรานะ กลัวตื่นเต้น แต่ สุดท้ายมันก็ลงเอยด้วยดีอะ แต่พอเริ่มกลุ่มใหม่ มัน ไม่ใช่ว่ากูตื่นเต้นแล้ว สุดท้าย ทีนี้ เอ้อ แล้วจะ กลัวไปทำไมวะ

ดาว 385-391

3.2.2 กำลังใจจากการมีโอกาศได้รับรู้ความงอกงามของบุคคล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าการที่ผู้ให้ข้อมูลมีโอกาศได้รับรู้โดยตรงถึงการพัฒนาค้นของสมาชิก กลุ่มเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญซึ่งที่ส่งผลเป็นกำลังใจในการทำงานของผู้ให้ข้อมูล

เราเห็นจากกลุ่ม บางคนในเรื่องที่มันเป็นความงองาม ความเข้าใจชีวิตอย่างลึกซึ้งของคนที่จะเขามาแบ่งปันให้เราอย่างเนี้ย เราก็จะรู้สึกว่ เอ มันจริงนะ เมื่อเรามามองจากชีวิตเรา บางครั้งเกิดอะไรขึ้นเนี้ย มันแวบนึกถึงนะ(ชื่อผู้สัมภาษณ์) แล้วมันก็เข้าไป มันไปเติมกำลังให้กับความเข้าใจเราว่า เออๆ มัน เรายังๆ คิดอย่างนี้มันแคบไปอะไรอย่างเนี้ย

แยม 313-317

ประทับใจที่ทำให้ห้องได้ เปลี่ยนมุมมอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ คนที่มีความสุขอยู่แล้วเค้าพัฒนาศักยภาพของเค้า โดยการที่ ไอ้การพัฒนาศักยภาพหมายความว่า เค้าก็ให้เห็น เห็นแง่มุมที่เพื่อนๆ เคยเจออย่างเนี้ย ก็ทำให้ตัวเขาเนี้ยเริ่มแบบ เอ้อ ก็เราพร้อมสมบูรณ์แล้วอะ มันก็ไม่เจ็บแค่นี้หนิ ยังให้คนอื่นได้อีก แล้วพอเค้าพูดออกมาว่า ทำไมเค้า เค้าเลย เค้ากลายเป็นเค้ารู้สึกที่ผ่านมามาทำไมเค้าเห็นแก่ตัวจัง ต่อไปนี่เค้าจะต้องเป็นคนให้บ้างแล้วละอะ ไรอย่างนี้ ในขณะที่คนที่ โห มีเรื่องทุกข์มาก พอติดคุก พืดิดยอะ ไรอย่างนี้ พอเค้า พอเค้าได้มารับกำลังใจจากเพื่อน ได้พูดออกไป มันก็ทำให้เค้าเหมือนกับรออย่าง ไม่ใช่รอแบบอย่างหมดความหวังนะ รอแบบว่ามีกำลังใจนะ รอวันที่พอออกมาหรือว่ารอวันที่ชีวิตเค้าจะดีขึ้น อย่างเนี้ยละอะ

ดาว 396-405

ขณะที่เขามีชีวิตที่ดิ้นรนที่แบบว่า เป็นประ โยชน์ที่แบบว่า เป็นคุณค่าในชีวิตที่เขาได้ทำ มันก็ยิ่งมาเหมือนกับได้เติมเต็มให้กับเรานะ มันถึงๆ เวลาที่ ที่เวลาที่ member หลุดออกจากความทุกข์ในใจหรือว่าเขาแบบว่าเห็นอะไรที่มันงองามแล้วช่วยกันเติมให้แก่กันนะ leader ถึงใจฟูออกมาจากกลุ่มด้วยใจ เพราะว่าทุกอย่างมันก็ มาเติมให้เราละ

แยม 320-325

นอกจากปฏิสัมพันธ์ที่เค้าเกิดขึ้นอยู่แล้วนะ ก็คือมิตรภาพอะ ไรอย่างนี้ แต่มันได้ลึกกว่านั้น เหมือนกับว่าบางที เค้าเคยบอกว่า เค้าเคยฆ่าตัวตาย เคยจะคิดฆ่าตัวตาย พอเค้าได้ฟังประสบการณ์เพื่อนเนี้ย เค้าก็แบบเค้าละอายใจมากเลยอะ ที่เค้าเคยคิดอย่างนั้น เพื่อนโดนหนักกว่าเขาตั้งเยอะ อะ ไรอย่างนี้ มันก็ทำให้เรารู้สึกว่า เราก็มึนใจที่ ที่มันทำให้เกิด นื่องเปลี่ยน เปลี่ยนแปลงตรงนี้เกิดขึ้น

ดาว 289-303

3.3 การเห็นการพัฒนาตนเองผ่านการทำงาน

นอกจากกำลังใจที่มีผ่านการ ได้ทำในสิ่งรัก การได้มีโอกาสเห็นการพัฒนาตนเองของสมาชิกแล้ว ผู้ให้ข้อมูลยังมีกำลังใจในการทำงานเนื่องจากตนเองได้สังเกตเห็นการพัฒนาตนเองของตัวผู้ให้ข้อมูลเองผ่านการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา หรือเป็นการตระหนักได้ว่าการทำงานที่ตนทำมีโอกาสให้ตนมีความองงามในฐานะบุคคล ทั้งผ่านการเรียนรู้ถึงประเด็นที่ตนจะพัฒนาตนเองผ่านเรื่องราวของสมาชิกกลุ่ม เมื่อสมาชิกกลุ่มสำรวจเรื่องราวของตนเอง ทำงานในเรื่องราวของตนเอง ผู้ให้ข้อมูลในฐานะผู้นำกลุ่มก็ได้สำรวจเรื่องราวของตนเองและทำงานในเรื่องราวของตนเองเช่นกัน

พออย่างในกลุ่มเนี่ย อาจจะมีเล่าเรื่องราวอย่างเนี่ยคะ แล้วเรารู้สึกว่าเออในชีวิตเรามีประเด็นเนี่ยที่มันค้างค้ำอยู่เหมือนกันนะ แต่เราไม่เคยได้ๆ ไปมองมัน ไปทำความเข้าใจมันนะ เพราะมัน ไม่ได้สำคัญหรือกวนใจเราในขณะนี้อะ ไรเงี้ย มัน ไม่ได้เป็นเรื่องที่มี power กับเราในขณะนี้ แต่ว่าพอได้ฟังเนี่ยมัน เออ เมื่อก่อนก็ทบทวน สมมติว่าเพื่ออยู่นอกกลุ่ม พี่ก็จะรู้สึกว้า เอ๊ะ ทำไมเรื่องความเข้าใจเราต่อเพื่อน สมมติ ต่อเพื่อนเงี้ยความคาดหวังที่เรามีต่อเพื่อนแล้วทำให้เราต้องทะเลาะกัน สมมตินะ แล้วเรากระทบกระทั่งกันเรื่อยๆ มานี้จริงๆ แล้วนะ พอ case มันใกล้เคียงกันกับเรา เราเห็นเลยว่า เอ้อ เราพาเขาออกจากใจหายได้ แล้วไอ้ความสัมพันธ์ของเราที่มันรู้สึกแบบอื่นๆ อยู่ อื่นมันเหมือนถูกโหม่งๆ ไปด้วย สะกิดออกไปด้วยนะคะ มันเบาลงไป

แฉ้ม 286-295

เรียนรู้มากขึ้น ขณะที่เราพา member ไปสำรวจ ไปเข้าใจตัวเองมากขึ้น เรา ก็เหมือนกับเปิดตัวเองออกมากขึ้นนะ (ชื่อผู้สัมภาษณ์) เปิดออกมากขึ้นมันรู้สึกอิสระขึ้น พอเรายอมรับอะไรที่มันสิ่งที่มันสิ่งเกิดขึ้นกับเราจริงๆ เป็นชีวิตของเราจริงๆ แล้วมัน เราๆ ไม่หลบไม่ หลีกกับมันนะ ไม่หลบไม่หลีกความรู้สึก ไม่ซ่อนอะไรอย่างเนี่ยคะ กับตัวเราเองนะ เราก็ รู้สึกอิสระมีความสุขมากขึ้นเงี้ย เวลาเราทุกข์เราก็เห็นมันชัดขึ้น แล้วก็มอง พอทุกข์แล้วได้มองมันก็หายไปเร็ว แต่ก็ไม่ใช่ไม่ทุกข์ไม่คาดหวังนะ ทุกครั้งบางครั้งในกลุ่ม หรือว่าเราจะ ไปทำงานที่มันรู้สึกว่าสำคัญๆ อย่างนี้ ก็แอบๆ แต่พอแอบเนี่ยก็ต้องแบบว่า เอาละเนี่ย เหมือนกับรู้ตัวเองชัดๆ เลย มันมาแบบว่า scan ให้มันเห็นเลยว่า โอ้เนี่ยเร็วคาดหวังนะ คาดหวังกับตรงนี้เราอยากให้มีมัน

แฉ้ม 356-366

มองแต่แง่ดีเนาะ เธอ จะเป็นกลอนบทหนึ่งที่มีองแต่แง่ดี อันนี้ เอ๊ย พอเอามาใช้อย่างเนี่ย ซึ่งเราก็อใช้ในชีวิตประจำวัน รู้สึกว่าไอ้กลอนบทนี้มันก็เข้าไปอยู่ในกลุ่มอย่าง กลมกลืนนะ มันจะทำให้มุมมองของเราที่มีต่อคนอื่น ๆ มันเป็นมุมมองที่ไม่ตัดสินคนอื่นนะ อืม แล้วไม่ใช่เฉพาะในกลุ่มที่เราจะเป็นอย่างนี้ นอกกลุ่มเราก็ดึงใจให้เป็นอย่างนี้ เพื่อนเรา พ่อแม่เรา หรือว่าญาติพี่น้องอาจจะทำให้เราไม่พอใจ แต่เราก็ดึงแวน มันก็เหมือนกับสถานการณ์ในกลุ่มเหมือนกันที่ต้องแวนกลับมา รู้ตัวให้เร็วขึ้นว่า เอ๊ย มัน ไม่ดีซะทั้งหมด เราก็ออมรับมันซะ ยอมรับเขาที่เป็นแบบนี้

วาด 147-152

กลุ่มมันก็เป็นตัวหล่อหลอมเรา ไอ้วิชาที่เราเรียน กลุ่มที่เราทำมันก็เป็นตัวหล่อหลอมเรา ให้นิสัยของเรามันเปลี่ยนไปสู่ชีวิตประจำวัน อันนี้ได้รับ feedback มาจากเพื่อนๆ เพื่อนๆ ปริญญาตรีที่แบบอยู่กับเราเรื่อยๆ อย่างนี้ อืม เขาก็บอกว่า เขาก็บอกว่าเราเปลี่ยน อืม... หนึ่งก็คือประสบการณ์ที่ค่อยๆ เพิ่มขึ้น มันจะทำให้เราอยู่กับคนอื่น ได้กลมกลืนมากขึ้น ไอ้สิ่งที่เราค่อยๆ ลดความคาดหวังของตัวเองว่า ไม่ต้องเป็นอย่างนี้ก็ได้ เป็นอย่างนี้ก็ได้ เราก็อ เอ๊ย ตอนนี้อะไรก็หักคั้น เราทำได้แค่นี้ อืม ก็ดีแล้วเจ๊ ก็โอเคะเราก็ฝึกหัดต่อไป เธอ มันไม่จำเป็นต้องเหมือนกันทุกครั้งก็ได้ อืม มันไม่จำเป็นจะต้องแบบ ซาบซึ้งร้องไห้น้ำตาไหล แต่ ไอ้สิ่งที่ ความจริงไม่ได้ซาบซึ้งให้น้ำตาไหล ก็ไม่ใช่ว่าเราไม่ได้อะไรอย่างเนี่ยละ

วาด 170-173 วาด 294-300

มองปัญหาเข้าใจจากเดิมที่เรียนกับอาจารย์เป็นระดับความเข้าใจที่เป็นตัวหนังสือ พอมาอยู่ตรงนี้ทำให้เห็นว่าชีวิตมัน sensitive มาก ยิ่งได้เห็นอาการเจ็บป่วยของเขามันเป็นเรื่องที่แบบว่า ที่เรามองว่า เอ๊ย ไม่น่าเกิดขึ้นอะไรอย่างนี้ มันก็มี มันเลยทำให้เห็นว่าชีวิตเป็นอะไรที่แบบว่า ที่เรามีอยู่ทุกวันเนี่ย ปกติเราจะรู้สึกว่าฉันไม่พอใจกับตัวเอง ฉันอยากจะได้มากกว่านี้ ฉันอยากดีกว่านี้ อยากจะมีอะไรเยอะแยะมากมายที่เราไม่มี แต่พอเรามองอยู่ตรงนี้ เรา รู้สึกว่าทุกวันนี้ที่เรามีสุขภาพจิตที่สมบูรณ์ ไม่เพี้ยนไป มัน โชคดีที่สุดแล้ว มันเลยทำให้รู้สึกว่าที่เรามีอยู่มันพอใจแล้ว

ปาน 281-288

รู้สึกว่าใจเย็นลง หนึ่งขึ้น โดยที่ไม่หงุดหงิดกับอะไรแบบนี้ หรือมีเรื่องอะไรไม่สบายใจ ทุกอย่างแป๊บเดียวจะจัดการกับตัวเองได้อย่างรวดเร็ว แล้วชีวิตก็มีความสุขมากขึ้น กับเมื่อก่อนที่เข้ามาเรียนเทอมแรกเลยอะ อาจารย์สั่งงานปุ๊บ จะต้องทำเสร็จให้ไวที่สุดเพื่อเหลือเวลาที่จะทำอะไรก็ได้

แต่ว่างานต้องเสร็จ เสร็จคนแรกๆเลยอะ ตรงเวลาทุกอย่างเสร็จก่อนเพื่อนทุกอย่าง เราต้องเป๊ะ แล้วก็รู้สึกว่แล้วฉันจะเครียดไปทำไม๊ เครียดมาก เคร่งเครียดใครชวนไปไหนไม่ทำจะต้องทำงานให้เสร็จก่อน งานไม่เสร็จไม่ยุ่งอะ ไรอย่างเนี่ยคะ แต่ปัจจุบันเนี่ยงานก็ได้ชีวิตก็ได้เรื่อยๆ งานก็ยังเหมือนเดิม

ดา 321-334

นอกจากนี้ทั้งแยม และวาดต่างก็รายงานว่ ความมกงามในตนเอง ความเข้าใจในตนเองที่พัฒนาขึ้น ดังกล่าวมีส่วนให้ทำงานในกลุ่มได้ดีขึ้นอีกด้วย

แล้วพอเรามาทบทวนใหม่ มันก็ทความเข้าใจ เพิ่มขึ้นอีก เราก็ไปเพิ่มให้ในกลุ่มมากขึ้นอีก กลุ่มก็จะเติมให้กับเราอย่างนี้

แยม 343-345

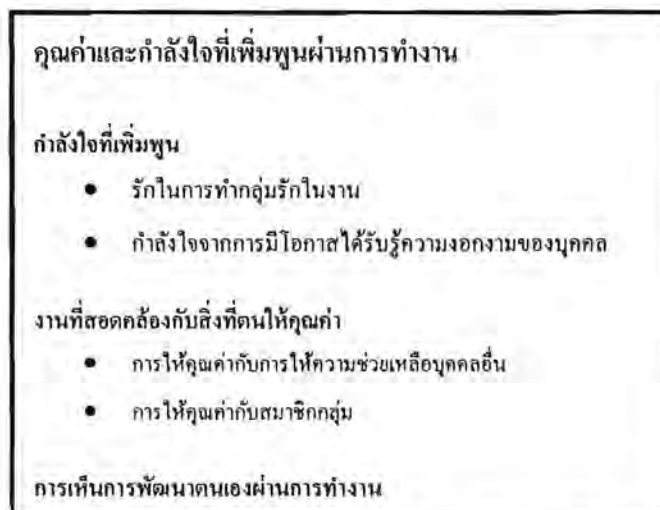
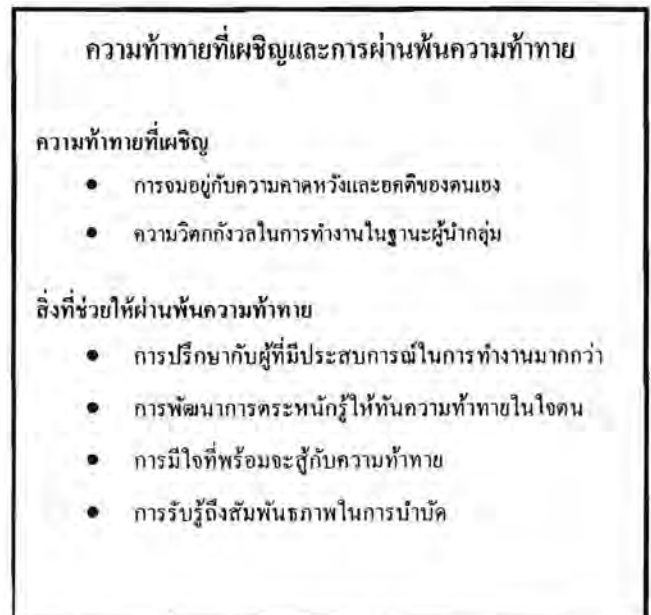
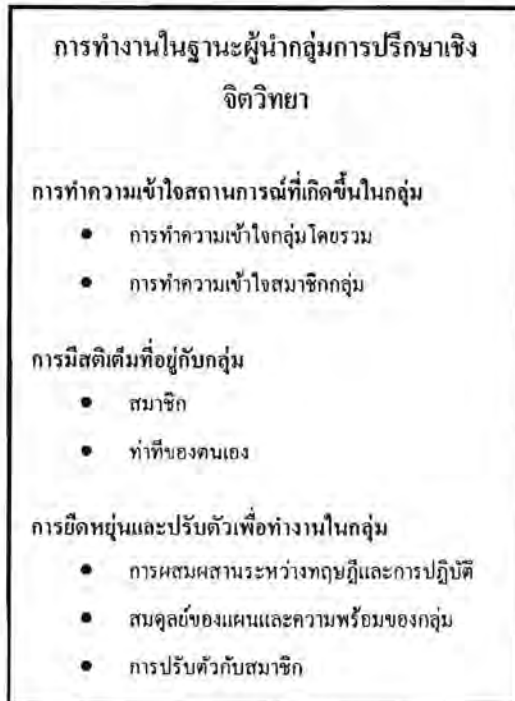
วาดเป็นตัวเองได้อย่างเต็มที่ แต่พอเราได้เข้ามาอยู่ในวิถีของจิตวิทยาการปรึกษาอย่างเงี้ย ไร่วิชาที่เราเรียน ไร่กลุ่มที่เราทำ ทุกอย่างมีส่วนทำให้เรา ถ้าเป็นคำที่อาจารย์เรียกก็ มันทำให้เราลดตนเองเห็นคนอื่นมากขึ้นเห็นคนรอบข้างมากขึ้น แล้วมันเห็นจริงๆ พี่ จากที่ไม่เคยรู้เลยว่าทำอย่างนี้แล้วเพื่อนจะเสียใจหรือ แต่ตอนนี้ก็รู้แล้วว่าเพื่อนเสียใจ แล้วมันก็ส้่าที่จะยอมรับด้วยว่า เอ้ย เพื่อนเสียใจเรารู้ว่เราผิดแล้วก็ขอโทษเพื่อนนะ แล้วก็ในกลุ่มก็เป็นอย่างเนี่ยคะ ถ้าช่วงไหนที่เรารู้สึกว่เราอยู่กับน้องไม่เต็มที่อย่างเนี่ย เราก็บอกเขาว่าพี่ขอโทษนะ พี่อยู่กับน้องไม่เต็มที่ เราก็จะยอม ในกลุ่มเราก็จะไม่ เรายอมรับความเป็นจริงในกลุ่ม เช่น พี่ต้นต้นจ้งเลยนะ เออ ขอโทษนะ อิม

วาด 182-191

ทั้งนี้จากผลการวิจัยในส่วนของประเด็นหลักที่3 ความท้าทายที่เผชิญและการผ่านพ้นความท้าทาย สามารถแสดงเป็นแผนภาพ ดังแผนภาพต่อไปนี้

ทั้งนี้ผลจากการวิเคราะห์ข้อมูลประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาชาวไทย สามารถสรุปไว้ดังแผนภาพต่อไปนี้

บทที่ 5

สรุปผลและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพแนวปรากฏการณ์วิทยาเชิงตีความเพื่อศึกษาประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา จำนวน 5 ราย โดยเก็บข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก ได้ผลการวิจัยดังนี้

ประเด็นที่ 1 การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

ประกอบด้วยประเด็นย่อยดังต่อไปนี้

ประเด็นย่อย 1.1 การมีสติเต็มที่อยู่กับกลุ่ม

1.1.1 สมาชิก

1.1.2 ทำที่ของตนเอง

ประเด็นย่อย 1.2 การทำความเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้นในกลุ่ม

1.2.1 การทำความเข้าใจกลุ่มโดยรวม

1.2.2 การทำความเข้าใจสมาชิกกลุ่ม

ประเด็นย่อย 1.3 การยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อทำงานในกลุ่ม

1.3.1 การผสมผสานระหว่างทฤษฎีและการปฏิบัติ

1.3.2 สมดุลย์ของแผนและความพร้อมของกลุ่ม

1.3.3 การปรับตัวกับสมาชิก

ประเด็นที่ 2 ความท้าทายที่เผชิญและการผ่านพ้นความท้าทาย

ประกอบด้วยประเด็นย่อยดังต่อไปนี้

ประเด็นย่อย 2.1 ความท้าทายที่เผชิญ

2.1.1 การจมอยู่กับความคาดหวังและอคติของตนเอง

2.1.2 ความวิตกกังวลในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม

ประเด็นย่อย 2.2 สิ่งที่จะช่วยให้ผ่านพ้นความท้าทาย

2.2.1 การปรึกษากับผู้ที่มีประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า

2.2.2 การพัฒนาการตระหนักรู้ให้ทันความท้าทายในใจตน

2.2.3 การมีใจที่พร้อมจะสู้กับความท้าทาย

2.2.4 การรับรู้ถึงสัมพันธภาพในการบำบัด

ประเด็นที่ 3 คุณค่าและกำลังใจที่เพิ่มพูนผ่านการทำงาน

ประเด็นย่อยที่ 1 กำลังใจที่เพิ่มพูน

4.1.1 รักในการทำกลุ่มรักในงาน

4.1.2 กำลังใจจากการมีโอกาสดำเนินการได้รับความงอกงามของบุคคล

ประเด็นย่อยที่ 2 งานที่สอดคล้องกับสิ่งที่ตนให้คุณค่า

3.2.1 การให้คุณค่ากับการให้ความช่วยเหลือบุคคลอื่น

3.2.2 การให้คุณค่ากับสมาชิกกลุ่ม

ประเด็นย่อยที่ 3 การเห็นการพัฒนาตนเองผ่านการทำงาน

การอภิปรายผล

การทำงานในฐานะผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

จากผลการวิจัยครั้งนี้สามารถสรุปได้ว่าผู้ให้ข้อมูลที่เป็นผู้อยู่ในช่วงของการเริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยานั้นมีหลักในการทำงานในกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาพยายามที่จะทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มทั้งในภาพรวมและในระดับรายบุคคล เพื่อให้เกิดความความเข้าใจที่ชัดเจนแข็งแกร่งต้องการตัดสินใจว่าจะทำงานอย่างไรในกลุ่ม นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มยังมุ่งที่การมีสติตระหนักรู้ในสิ่งต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในกลุ่มผ่านการทำสังเกตอย่างต่อเนื่อง ทั้งการแสดงออกของสมาชิกและการแสดงออกของตัวเอง ผู้นำกลุ่มเอง เพื่อให้การทำงานในกลุ่มไปได้อย่างราบรื่น นอกจากนี้การทำความเข้าใจในสถานการณ์ การมีสติเต็มทีในกลุ่ม เสมือนเป็นข้อมูลป้อนกลับสำคัญให้ผู้นำกลุ่มทราบว่าตนเองควรมีการปรับเปลี่ยนอย่างไรให้การทำงานในกลุ่มเป็นไปได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งสองประเด็นจึงมีผลต่อประเด็นสุดท้ายในการทำงานในฐานะผู้เริ่มต้นฝึกหัดนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา คือ การยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อทำงานในกลุ่ม ซึ่งผู้นำกลุ่มการพยายามให้การทำงานมีความสมดุลทั้งระหว่างแผนงานที่ได้วางไว้กับความพร้อมของกลุ่มและสมาชิกกลุ่มที่ตนรับรู้ได้ผ่านการทำความเข้าใจในกลุ่มและสมาชิกกลุ่มด้วยการมีสติเต็มทีอยู่กับการทำงานในกลุ่ม ทั้งนี้ความพยายามในการทำงานในกลุ่มดังกล่าวสอดคล้องกับงานของผู้นำกลุ่มที่พึงทำตามแนวคิดของ Trotzer (2005) และยังคงตรงกับงานตามพัฒนาการของนักวิชาชีพมือใหม่ (Novice profession) ที่เป็นระยะที่บุคคลสำรวจความเป็นมืออาชีพและสำรวจตนเองอย่างเข้มข้น

หากทว่ามีประเด็นที่น่าสนใจในส่วนของผลการวิจัยครั้งนี้ที่พบว่า การทำงานของผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่มีการยืดหยุ่นและปรับตัวเพื่อทำงานในกลุ่ม ลักษณะดังกล่าวตรงกับ วิชาชีพที่มีประสบการณ์ (the experienced professional phase) ที่ Ronnestad และ Skovholt (2003) ได้กล่าวว่า เป็นระยะที่บุคคลฝึกฝนการทำงานมาระยะเวลาหนึ่งและประสบการณ์ดังกล่าวได้มีส่วนในการพัฒนาการ

หลักคือการพบแนวทางที่เป็นตัวของตัวเองอย่างเต็มที่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนารูปแบบการทำงานที่สอดคล้องกับค่านิยมความสนใจและบุคลิกภาพของตน นอกจากนี้ยังพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้งว่าสัมพันธภาพในการบำบัดมีความสำคัญที่เอื้อให้ผู้มาปรึกษาเปลี่ยนแปลง มีความยืดหยุ่นในการใช้เทคนิคในเชิงที่เป็นความเหมาะสมของตนเอง ลักษณะอีกประการหนึ่งของนักจิตวิทยาการปรึกษาในขณะนี้คือการสามารถสนใจอย่างเต็มที่กับผู้มารับบริการ หากก็สามารถปล่อยวางได้เมื่อถึงเวลาเช่นกัน ซึ่งระยะดังกล่าวเป็นระยะของการพัฒนาการทางอาชีพในขั้นที่สูงกว่าขั้นเริ่มต้น หรือมือใหม่ (Novice) หากกลับมาพบลักษณะดังกล่าวในผู้นำกลุ่มขั้นเริ่มต้นในประเทศไทย จึงเป็นประเด็นที่มีความน่าสนใจเพื่อทำการศึกษาต่อไปได้

ความท้าทายที่เผชิญและการผ่านพ้นความท้าทาย

ประสบการณ์สำคัญอีกประการหนึ่งคือการเผชิญกับความท้าทายในการทำงานและการผ่านพ้นความท้าทายนั้น จากผลการวิจัยจะเห็นว่าความท้าทายที่ผู้ให้ข้อมูลทั้งหมดรับรู้ล้วนแต่เป็นความท้าทายที่เกิดขึ้นภายในคนทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นการจมอยู่ในความคาดหวังของตนว่ากลุ่มที่ตนต้องประสบความสำเร็จ ต้องออกมาในรูปแบบที่ตนคาดหวัง ซึ่งความท้าทายในการทำงานที่มาจากความคาดหวังของผู้นำกลุ่มเองนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Skovholt และ Ronnestad (2003) ที่ศึกษาถึงความยากในการทำงานของนักวิชาชีพมือใหม่ และพบว่าความยากในการทำงานประการหนึ่ง คือ ความคาดหวังที่เกินจริง (glamorized expectations) เป็นความเครียดของนักจิตวิทยาการปรึกษา มือใหม่ที่คิดว่างานของตนจะทำให้ชีวิตของผู้รับบริการดีขึ้น ดังนั้นคุณค่าของตนในวิชาชีพจึงขึ้นอยู่กับการพัฒนาชีวิตของผู้รับบริการ นักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่จึงพยายามทำงานให้เกิดผลในทุกครั้งของให้บริการ ความกดดันและความเครียดจึงเกิดขึ้น นอกจากความท้าทายในการทำงานที่เป็นความคาดหวังในตนเองแล้ว

ผลการวิจัยยังพบความท้าทายที่เป็นความวิตกกังวลในการทำงานในฐานะผู้นำกลุ่ม สอดคล้องกับ ผลการวิจัยของ Skovholt และ Ronnestad (2003) ที่ศึกษาถึงความยากในการทำงานของนักวิชาชีพมือใหม่ และ พบว่าความยากในการทำงานประการหนึ่ง คือ ความวิตกกังวลฉับพลันของนักจิตวิทยาการปรึกษามือใหม่ (Acute performance anxiety) เป็นความวิตกกังวลต่อสภาพปัญหาและความ กดดันที่ต้องเผชิญในการ ปฏิบัติงาน

แม้จะต้องเผชิญกับความท้าทายต่าง ๆ หากผลการวิจัยก็พบว่าผู้นำกลุ่มมีแนวทางต่าง ๆ ที่ช่วยให้ตน ผ่านพ้นความท้าทายนั้น ไม่ว่าจะเป็นการปรึกษากับผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่า หรือหากจะเรียกอย่างเป็นทางการคงจะเรียกได้ว่าเป็นการนิเทศก์เชิงคลินิก ด้วยนิยามของการนิเทศก์ตามแนวคิดของ Bernard และ Goodyear (2004) ว่าการนิเทศเป็นสัมพันธ์ภาพระหว่างบุคคล โดยบุคคลหนึ่งมีประสบการณ์มากกว่าและอีก บุคคลมีประสบการณ์น้อยกว่า มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาคุณภาพการทำงานในเชิงคลินิก ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า แนวทางในการปรึกษาของผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่าของผู้นำกลุ่มฝึกหัดชาวไทย เป็นการได้รับการนิเทศก์ เชิงคลินิกเพื่อการพัฒนาการทำงานที่ดีขึ้น

คุณค่าและกำลังใจที่เพิ่มพูนผ่านการทำงาน

แม้ผู้ให้ข้อมูลจะเพิ่งเริ่มต้นการทำงานในวิชาชีพด้านจิตวิทยาการปรึกษา หากผู้ให้ข้อมูลทุกคนล้วน มีความรู้สึกเต็มอ้อมกับการทำงาน เหมือนมีกำลังใจที่เพิ่มพูนอย่างต่อเนื่องจากการทำงานมีคุณค่า มีความหมาย สามารถที่จะสร้างประโยชน์ให้เกิดขึ้นกับผู้อื่น ได้ เป็นงานที่ได้ช่วยเหลือให้ผู้อื่นในสังคม จน นำไปสู่ความภาคภูมิใจในชีวิต เห็นคุณค่าในตนเองของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งผลการศึกษาคั้งนี้สอดคล้องงานวิจัย ของ Smith (2001) ที่ทำการวิจัยเชิงคุณภาพศึกษาปัจจัยจูงใจ ในการเป็นนักจิตวิทยาการปรึกษาพบว่า ประเด็นหนึ่งที่มีความสำคัญคือ นักจิตวิทยาการปรึกษามีความพึงพอใจส่วนตนในการทำงานเป็นนักจิตวิทยา

การ ไม่ได้มองว่างานจิตวิทยาการศึกษานั้นเป็นงานที่แค่เลี้ยงชีพ แต่เป็นงานที่ต้องทุ่มเทและทำงานอยู่กับสัมพันธภาพในการบำบัด (therapeutic relationship) นักจิตวิทยาการศึกษาก็มีความสุขอยู่กับการทำงานที่ได้เห็นผู้ใช้บริการมีการพัฒนาและเติบโตขึ้น พวกเขาจึงรักและเลือกที่จะเป็นนักจิตวิทยาการศึกษาคด้วยเหตุผลดังกล่าว และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kozlowski (2010) ที่พบว่าในช่วงระยะเวลาการเป็นนักจิตวิทยาการศึกษามีใหม่ใน โรงเรียนมัธยม สิ่งหนึ่งที่ผลักดันให้นักจิตวิทยาการศึกษานในโรงเรียนยังคงทำงานอยู่ได้ ทั้งมีแรงกายแรงใจในการทำงานขึ้นมาใหม่อีกครั้ง คือ ความพึงพอใจในตัวเอง

นอกจากนี้ผลการวิจัยที่ว่าผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาใหม่ มีกำลังใจและความสุขในการทำงานเนื่องจากการมีโอกาสได้เห็นถึงความงอกงามทางจิตใจของตนเองผ่านการทำงานที่ได้เรียนรู้เรื่องราวของสมาชิกกลุ่ม ก็สอดคล้องกับงานวิจัยของ Ronnestad และ Skovholt (2003) ที่พบว่า นักจิตวิทยาการปรึกษาได้รายงานว่าการเรียนรู้ในชีวิตต่าง ๆ นั้นมาจากประสบการณ์โดยตรงของผู้รับบริการบวกกับประสบการณ์ส่วนตัว แม้ปรากฏการณ์นี้จะไม่เกิดขึ้นในทุกๆกรณีของผู้รับบริการ แต่ผู้รับบริการที่มีประสบการณ์อันลึกซึ้งจะทำให้ นักจิตวิทยาการปรึกษาเกิดการเรียนรู้อันสำคัญยิ่งในประสบการณ์ทางวิชาชีพของนักจิตวิทยาการปรึกษาเมื่อได้ให้บริการการปรึกษาร่วมกัน

ข้อจำกัดในงานวิจัย

เนื่องจากระบบทางวิชาชีพจิตวิทยาการปรึกษาในประเทศไทยยังไม่ได้ได้รับการพัฒนาให้มีเอกลักษณ์เหมือนสหรัฐอเมริกา ผู้ที่จบการศึกษามาแล้วหลายคนก็ไปทำงานในวิชาชีพอื่น ตลอดจนระยะเวลาภายใน 2 ปีหลังจบการศึกษาผู้ที่จบการศึกษาด้านจิตวิทยาการปรึกษาอาจมีการทำงานในด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง หากไม่ได้มีการทำงานในลักษณะการให้บริการกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาที่ต่อเนื่อง ทำให้ผู้วิจัยประสบความยากในการได้มาซึ่งผู้ให้ข้อมูล จึงใช้ระยะเวลาานานกว่าข้อมูลจะอึดตัว นอกจากนี้ข้อมูลที่ได้ยังเป็นข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็นเพศหญิงทั้งหมด จึงน่าสนใจว่างานวิจัยต่อไปอาจมีความพยายามที่จะขยายการศึกษาไปยังผู้นำกลุ่มเพศชายด้วย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. สำหรับผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

จากผลการวิจัยที่พบปัจจัยที่ช่วยให้ผู้นำกลุ่มผ่านพ้นความท้าทายในการทำงานไปได้ หากผู้เริ่มต้นนำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยามีการเตรียมความพร้อมถึงปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ก่อนการทำงานน่าจะเป็นสิ่งที่ช่วยป้องกันการเกิดภาวะหมดไฟในการทำงานได้ และยังช่วยให้การทำงานมีโอกาสจะประสบความสำเร็จมากขึ้นอีกด้วย

1.1 การเตรียมหาผู้ที่ให้การสนับสนุน เช่น อาจารย์นิเทศก์

1.2 การเตรียมใจให้พร้อมสู้กับปัญหาที่เกิดขึ้น โดยการทบทวนคุณค่าที่ตนเองให้ต่อทำงานในวิชาชีพด้านการปรึกษาเชิงจิตวิทยา

1.3 การพัฒนาการตระหนักรู้เพื่อที่จะรู้เท่าทันอารมณ์ความรู้สึกของตนเอง

2. สำหรับหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษา

จากผลการวิจัยในทุก ๆ ประเด็นจะเห็นว่าปัจจัยด้านการตระหนักรู้ในตนเองมีความสำคัญต่อทั้งการทำงานในกลุ่มในฐานะผู้นำกลุ่ม การรับมือกับความท้าทายทางจิตใจ ตลอดจนการพัฒนาตนเองของผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยา ดังนั้นหากหลักสูตรจิตวิทยาการปรึกษามีการเตรียมการฝึกเพิ่มเติมให้นักศึกษามีทักษะในการตระหนักรู้ในตนเองจะเป็นทักษะที่เป็นประโยชน์ยิ่งในการทำงานในอนาคตของพวกเขา ซึ่งการฝึกอาจเป็นการฝึกให้มีการสำรวจตนเอง การจดบันทึก การฝึกสมาธิ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้เป็นการศึกษาเฉพาะผู้เริ่มต้นนำกลุ่ม ซึ่งเป็นเพียงขั้นพัฒนาการทางวิชาชีพขั้นเดียวในระยะเวลาพัฒนาการทางวิชาชีพ หากมีการขยายการวิจัยไปยังบุคคลที่อยู่ในขั้นพัฒนาการทางวิชาชีพขั้นอื่น ๆ จะช่วยให้มีความเข้าใจในการพัฒนาการของ ผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาในประเทศไทยได้มากขึ้น และจะนำมาสู่การศึกษาข้ามวัฒนธรรม (cross cultural research) ต่อไป
2. จากผลการวิจัยครั้งนี้การพบทั้งปัจจัยท้าทาย และปัจจัยช่วยเหลือ หากจะมีการศึกษาเพื่อทดสอบโมเดลเชิงโครงสร้างของปัจจัยทั้งสองรูปแบบต่อไปจะช่วยให้เกิดความเข้าใจในสภาพความยากลำบากทางจิตใจที่ผู้นำกลุ่มระยะเริ่มต้นต้องเผชิญได้ชัดเจนขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาอังกฤษ

- Bernard, J. M., & Goodyear, R. K. (2004). *Fundamentals of clinical supervision* (3th Ed). CA: Pearson.
- Fuertes, J. N., & Gretchen, D. (2000). Emerging theories of multicultural counseling. In: J. G. Ponterotto, J. M. Casas, L. A. Suzuki, & C. M. Alexander (Eds.) *Handbook of multicultural counseling* (pp. 509 - 541). Thousand Oak, CA: Sage.
- Hill, C. E., Sullivan, C., & Knox, S. (2007). Becoming psychotherapists: Experiences of novice trainees in a beginning graduate class. *Psychotherapy: Theory, Research, Practice, Training*, 434-449.
- Kim, B. S. K. (2007). Adherence to Asian and European American cultural values and attitudes toward seeking professional psychological help among Asian American college students. *Journal of counseling psychology*, 54, 474 - 480.
- Kivilghan, D. M. & Quiqley, S. T. (1991). Dimensions Used by Experienced and Novice Group Therapists to Conceptualize Group Process. *Journal of counseling psychology*, 38, 415 - 423.
- Larkin, M. (2012). *Interpretative phenomenological analysis—introduction*. Retrieved January 10, 2013, from http://prezi.com/dnprvc2nohjt/interpretative-phenomenological-analysis-introduction/?auth_key=3d2c098e0db0a31ea05f2d9f60148ed5144e6d06
- Larkin, M., & Thompson, A. R. (2012). Interpretative phenomemological analysis in mental health and psychotherapy research. In D. Harper, & A. R. Thompson (Eds) *Qualitative reseaech methods in mental health and psychotherapy* (pp.102-116). West Sussex: Wiley-Blackwell.
- Leong, F. T., Wagner, N. & Kim, H. L. (1995). Group counseling expectation among Asian American students: the role of culture-specific factors. *Journal of counseling psychology*, 42, 217 – 222.

- Lincoln, Y. S., & Guba, E. G. (1985). *Naturalistic inquiry*. Beverly Hills, CA: Sage.
- Riva, M., Wachtel, M., & Lasky, G. B. (2004). Effective leadership in group counseling and psychotherapy. In J. L. Delucia-Waack, D. A. Gerrity, C. R. Kalodner, & M.T. Riva (Eds), *Handbook of group counseling and psychotherapy* (pp. 37 - 48). Thousand Oak, CA: Sage.
- Ronnestad, M. H., & Skovholt, T. M. (2003). The journey of the counselors and therapists: Research findings and perspectives on professional development. *Journal of Career Development*, 30, 5 – 44.
- Skovholt, T., Ronnetad, M. H. (2003). Struggles of the novice counselors and therapist. *Journal of career development*, 30(1), 45-58.
- Skovholt, T., & Ronnetad, M. H. (1995). The evolving professional self: Stages and themes in therapist and counselor development. Chichester: Wiley.
- Smith, G., A. (2001). Motivational factors in becoming a counselor. Unpublished master dissertation, University of New Brunswick, New Brunswick. Canada.
- Smith, J. A., Flowers, P., & Larkin, M. L. (2009). *Interpretative phenomenological analysis*. London: SAGE Publications.
- Smith, J. A., & Osborn, M. (2009). Interpretative phenomenological analysis. In J. A. Smith (Ed.), *Qualitative psychology; A practical guide to research methods* (2rd ed.) (pp. 53-80). London: SAGE Publications.
- Taephant, N. (2009). *The experiences of Asian group leaders*. Dissertation. Oregon State University.
- Trotzer, J. P. (2006). Definitions and distinctions. In J. P. Trotzer (Eds), *The counselor and the group* (4th ed.). New York, NY: Taylor and Francis Group.

Yalom, I. D. & Leszcz, M. (2005). *The theory and practice of group psychotherapy* (5th). New York, NY: Basic Books.

Williams, B. (2003). The worldview dimensions of individualism and collectivism: implication for counseling. *Journal of counseling and development*, 181, 370-374.

ภาษาไทย

กชวร จุยมณี. (2548). *ประสบการณ์ในการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชีวิตของนิสิตระดับปริญญาโทสาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา. วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ฉัตรสุมาลย์ ศรีทองอ่อน. (2554). *ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธ :*

การดำเนินชีวิตและการทำงานบนฐานอริยสัจ 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา. วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐนลิน คำสำเภา. (2555). *ประสบการณ์ของนักจิตวิทยาการปรึกษาแนวพุทธมือใหม่*. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาจิตวิทยาการปรึกษา. วิทยานิพนธ์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ภาคผนวก ก

เอกสารรับรองจริยธรรมการวิจัย

หนังสือแสดงความยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

ทำที่.....

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เลขที่ ประชากรตัวอย่างหรือผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย.....

ข้าพเจ้า ซึ่ง ได้ลงนามท้ายหนังสือนี้ ขอแสดงความยินยอมเข้าร่วม โครงการวิจัย

ชื่อ โครงการวิจัย ประสบการณ์ของผู้เริ่มต้นฝึกหัดเป็นผู้นำกลุ่มการปรึกษาเชิงจิตวิทยาชาวไทย

ชื่อผู้วิจัย อ.ดร.ณัฐสุดา เค์พันธ์ ตำแหน่ง อาจารย์

สถานที่ติดต่อผู้วิจัย (ที่ทำงาน) คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

โทรศัพท์ (ที่ทำงาน) 022189914 E-mail : nattasuda.t@chula.ac.th

ข้าพเจ้า ได้รับทราบรายละเอียดเกี่ยวกับที่มาและวัตถุประสงค์ในการทำวิจัย รายละเอียดขั้นตอนต่างๆ ที่จะต้องปฏิบัติหรือได้รับการปฏิบัติ ความเสี่ยง/อันตราย และประโยชน์ซึ่งจะเกิดขึ้นจากการวิจัยเรื่องนี้ โดยได้อ่านรายละเอียดในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัยโดยตลอด และได้รับคำอธิบายจากผู้วิจัย จนเข้าใจเป็นอย่างดีแล้ว

ข้าพเจ้าจึงสมัครใจเข้าร่วมในโครงการวิจัยนี้ ตามที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย โดยข้าพเจ้ายินยอมให้ผู้วิจัยสัมภาษณ์ 3 ครั้ง เป็นเวลาครั้งละ 45 นาที - 1 ชั่วโมง และยินยอมให้บันทึกเสียงการสนทนาและการสัมภาษณ์ได้

ข้าพเจ้ามีสิทธิถอนตัวออกจากการวิจัยเมื่อใดก็ได้ตามความประสงค์ โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล ซึ่งการถอนตัวออกจากการวิจัยนั้น จะไม่มีผลกระทบในทางใดๆ ต่อข้าพเจ้าทั้งสิ้น

ข้าพเจ้าได้รับคำรับรองว่า ผู้วิจัยจะปฏิบัติต่อข้าพเจ้าตามข้อมูลที่ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และข้อมูลใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับข้าพเจ้า ผู้วิจัยจะเก็บรักษาเป็นความลับ โดยจะนำเสนอข้อมูลการวิจัยเป็นภาพรวมเท่านั้น ไม่มีข้อมูลใดในการรายงานที่จะนำไปสู่การระบุตัวข้าพเจ้า แถบบันทึกเสียงจะไม่มีการระบุชื่อแต่ใช้เป็นรหัสในการวิจัย และจะมีการทำลายแถบบันทึกเสียงเมื่อจบการวิจัยแล้ว

หากข้าพเจ้าไม่ได้รับการปฏิบัติตรงตามที่ได้ระบุไว้ในเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย ข้าพเจ้าสามารถร้องเรียนได้ที่คณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในคน กลุ่มสหสถาบัน ชุดที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ชั้น 4 อาคารสถาบัน 2 ซอยจุฬาลงกรณ์ 62 ถนนพญาไท เขตปทุมวัน กรุงเทพฯ 10330 โทรศัพท์ 0-2218-8147 โทรสาร 0-2218-8147 E-mail: eccu@chula.ac.th

ข้าพเจ้าได้ลงลายมือชื่อไว้เป็นสำคัญต่อหน้าพยาน ทั้งนี้ข้าพเจ้าได้รับสำเนาเอกสารชี้แจงผู้เข้าร่วมการวิจัย และสำเนาหนังสือแสดงความยินยอมไว้แล้ว

ลงชื่อ.....

ลงชื่อ.....

(.....)

(.....)

ผู้วิจัยหลัก

ผู้มีส่วนร่วมในการวิจัย

เลขที่โครงการวิจัย ..... 124.1 / 53
วันที่รับชม ..... 0 6 มี.ค. 2554
รับชมโดย ..... 0 5 มี.ค. 2555

ลงชื่อ.....

(.....)

พยาน

ภาคผนวก ข
แบบบันทึกการสัมภาษณ์

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

วันที่..... เวลาเริ่ม..... เวลาสิ้นสุด..... รวมเวลา.....

สถานที่สนทนา.....

ลักษณะสถานที่.....

ผู้ให้ข้อมูล อายุ..... คน เพศ..... ชาย..... หญิง

ชื่อ และข้อมูลส่วนบุคคลอื่นๆ เช่น Contact Information (Option)

.....

รายละเอียดที่ได้จากการสนทนา

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ข้อสังเกตเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ก

ตัวอย่างการถอดรหัสข้อมูลอย่างอิสระ

1011

Case 01 : เพศหญิง

Speaker	Dialog	Time
Tle	xxx นึกถึงกลุ่มออกหรือยัง ที่อยู่ในใจตอนนี้	
xxx	ก็ถ้าล่าสุดก็เนี่ย ที่เพิ่งไปทำมาก็ได้ นึกออก	
Tle	ถามเนอะ (xxx : ค่ะ) เมื่อนึกถึงประสบการณ์ในกลุ่ม xxx นะ ขณะที่ xxx กำลังนำกลุ่ม อยู่เนี่ยเนอะ มันมีความคิดความรู้สึกเกิดขึ้นอะไรบ้าง	
xxx	เริ่มต้น xxx เข้ามาในกลุ่มเนอะ ก็จะผู้นำกลุ่มก็จะตื่นเต้น (Tle : ผู้นำกลุ่มคือ xxx ก็จะตื่นเต้น) xxx ก็จะตื่นเต้น	
Tle	เพราะฉะนั้นความรู้สึกซัดๆของเราคือตื่นเต้น (xxx : ใช่ค่ะ) ตื่นเต้นเมื่อเริ่มต้นกลุ่ม	
xxx	ตื่นเต้นทุกครั้ง กลัว กลัวว่า เออ...น้องจะได้เรียนรู้อะไร คือ มันยัง มันยังมีความวิตกอยู่ ทุกครั้งอะค่ะ	
Tle	อยากชวน xxx มองเพิ่มไอ้ตรงที่ตื่นเต้น กลัว ภาวะนั้นเนอะค่ะ ตื่นเต้น กับ กลัว มันเป็น ความรู้สึกเดียวกันมัย	
xxx	อืม ตื่นเต้นก็คือเรายังใหม่ใช่ไหมคะ หมายถึงว่าแปลกหน้าสำหรับน้องๆ คือกลุ่มล่าสุดนี้ น้องจะรู้จักกันทุกคนแล้ว แต่ว่า xxx ยังเป็นคนเดียวที่ยังไม่รู้จักกับน้องอย่างนี้ อืม มันก็ อันนี้มันก็เป็นความตื่นเต้น ส่วนเรื่องกลัวเนี่ย ก็ เออ กลัวว่าน้องเขาจะ จะได้มากมัย คือ อยากให้เขาได้เยอะๆ อย่างเนี่ยคะ	
Tle	คือใจเราอยากให้เขาได้เยอะๆ แต่กลัวว่าเขาอาจจะไม่ได้เยอะ (xxx : อืม) น่าจะได้	
xxx	ค่ะ มันก็จะประมาณว่าอย่างเนี่ยค่ะ มันจะแวบขึ้นมาอย่างเนี่ยคะนิดนึง	
Tle	xxx กำลังพูดถึงช่วงเริ่ม	
xxx	ใช่ค่ะ เริ่มต้น อะ แบ่งเบอร์อะไรเรียบร้อย	3:48
Tle	จับได้ว่าแปดคนนี้สิบคนนี้ของชั้น	
xxx	ค่ะอะไรอย่างนี้ละค่ะ แล้วก็แบบมานั่งนี้ น้องเขาก็ยิ้มแยม เขาก็อย่างนี้ (Tle : แต่ในใจเรา) counselor เองนี้ละก็แบบตื่นเต้น	
Tle	ตื่นเต้น แล้วพอเวลามันผ่านไปจะเป็นยังไง	4:05
xxx	พอเข้าไปนั่งในกลุ่มที่เนี่ยค่ะ เค้าเองก็ได้สัมผัสแล้ว ความเปิดรับ มิตรภาพอะไรของเขา	4:05
Tle	สัมผัสยังงั้นกับการเปิดรับ	4:17

จากฟลิป ๑๗๑๗๗ จากสารบัญในบทต่างๆ
 ให้นักเรียน
 สนใจในเรื่องนี้
 อธิบายด้วย
 วิชาภาษาอังกฤษ ๒๐๒๐
 ป.๒๒๕

Speaker	Dialog	Time
---------	--------	------

xxx ไม่กลัวแล้วก็คือ หนึ่งก็คือรู้จักน้องหมดแล้ว จำชื่อน้องได้หมดแล้ว แล้วก็ทุกคนก็อะไร มันเหมือนกับว่า พอทุกคนเริ่มมีส่วนร่วมกันนะคะ เริ่ม น้องคนนี้เริ่มมีปฏิสัมพันธ์ พอเรา เอื้อ คือ xxx จะพยายามเอื้อให้มัน ให้มันได้ทุกคนนะคะ อืม พอเราเริ่มเห็นกระแกลุ่ม แล้วว่ามันไปได้ อย่างนี้คะ มันก็จะ มันก็จะไม่กลัวแล้วมันก็จะเหมือน โอเค เราก็จะ โฟกัสกับเรื่องของน้องแต่ละคนมันก็เลยเหมือนโฟกัสให้มันไปอยู่ที่เรื่องของน้องแล้วนะ คะ

Tle จังหวะที่มันหลุดได้นะ โฟกัสมันหลุดได้ มันขยับ xxx เห็นว่าโฟกัสมันขยับจากตัว xxx ว่า กลัว ขยับไปสู่เรื่องของน้อง มันขยับยังไง (xxx : ขยับได้ยังไงหรือ) อยากชวน xxx มอง จากประสบการณ์ของ xxx ที่ผ่านมามาว่าจังหวะที่มันขยับได้นะ

8:16

xxx อืมมม... (น่าจะกำลังคิด) จริงๆมันน่าจะเป็นความรู้สึกของเราเองนะคะ ว่า น้องเขา เขาก็ ไม่ได้ ไม่ได้มาวิตกอะไรกับเราด้วย แล้วเขาก็เหมือนกับว่า พอเริ่ม เริ่มใส่ใจกันและกัน อย่างเนี่ย ตัวเราก็คงสบายใจว่า เออ เนี่ยแหละ มันคือกระแกลุ่มที่จะทำให้น้องเขาได้ เรียนรู้กันและกันได้ดีที่สุด อย่างเนี่ยคะ

ตรงนั้น
มา. มา
เขา,

Tle เหมือน เราเห็นว่ามันเป็นตัวเริ่มต้นที่ดี กระแกลุ่มกำลังเกิดใช่ปะ (xxx : คะ) แล้วมันก็ ทำให้เราก็คงไปกับกลุ่มได้ด้วย

8:55

xxx ใช่ ใช่คะ เพราะว่าถ้าเราจะมาว่าอย่างนี้อันนี้จะไม่ได้อะไร และ กลุ่มจะไม่ได้และ เพราะฉะนั้น มันก็เลยหลุด โอเค แล้วเราก็จะอยู่กับ อยู่กับกลุ่ม เอ่อ อยู่กับปฏิสัมพันธ์ของน้องได้อย่าง เต็มที่ อย่างนี้คะ (Tle : เหมือนมันหลุดจากตัวเรานะ xxx) หลุดจากความกังวลวิตกของ เรานะ หลุดไป อืม

เขา
ม.

Tle แล้วก็กลุ่มมีส่วนช่วยมัย xxx อันนี้ที่พูดก็คือ กลุ่มมันเริ่มฟอร์ม มันเริ่มไหลไปได้ (xxx : ใช่ ใช่) มันทำให้เรารู้สึกว่า เอ้ย เราไม่ต้องมานั่งคิดกังวลแล้ววะ (xxx : อืม) เราก็พร้อมที่จะ กระโดดเข้าไปอยู่ตรงนั้น (xxx : อืม) เพราะเราเชื่อในมันนะ (xxx : ใช่คะ) มันก็จะ มันจะ ขยับไปได้ ใช่มัย

9:35

xxx มันเหมือนที่ xxx พยายามบอกน้องทุกครั้งว่า เรามาเดินทางร่วมกันในกลุ่ม เหมือนแบบ ไม่มีใครนำใครตามนะ แต่ตอนแรกนะ เรา เรากลัวอยู่มันอาจจะบ่งบอกว่า เรามาเป็น ฐานะอะไร อะไรอย่างนี้ แต่พอแบบว่า ดำเนินไปแล้ว มันไปพร้อมๆกันจริงๆ

เขา
เขา

Tle xxx มีอะไรอยากพูดเพิ่มในส่วน โอเคความคิดความรู้สึกขณะที่ xxx นำกลุ่มมัย เท่าเราคุย มา มันเหมือนเราเห็นประมาณ ตอนแรกมันมีความกลัว ความตื่นเต้นนะ แต่ตอนหลังๆ

Speaker	Dialog	Time
	มากเกินไป เรามาอะไรก็ต้องมาเต็มที่ เราต้องเรียนรู้) อิม ไซ เหมือนน้องแบบเตรียมมา จด เตรียมมาฟัง เป็นผู้รอบอย่างเดียวยังนี่คะ แต่พอประสบการณ์ที่ผ่านมามันก็บอก เราว่า โอเค เราก็บอกให้น้องทำความเข้าใจกับคำว่ากลุ่มเบื้องต้นได้นะ ประมาณนี้	13:32
Tle	Xxx มีอะไรจะเพิ่มใหม่ในส่วนของคุณะที่น่ากลุ่มมันมีความคิดความรู้สึกอะไร จะพูดถึง ความกลัว พูดถึงการหลุดนะ แล้วพูดถึง อ่า การที่มันหลุดจากตัวเองละ ว่าพอเมื่อกลุ่ม มันพร้อมเราก็จะหลุดจากตัวเราเองได้ มีอะไรที่เกิดขึ้นในความคิดความรู้สึกในขณะนั้น	13:58
Tle	Xxx จะคิดว่า ทุกครั้งที่ xxx จะทำกลุ่มมันคือเรา เราตั้งใจมาให้เค้า เพราะฉะนั้นเค้าจะรับ ไม่รับหรือว่ารับได้แค่ไหนอะไรอย่างนี้ อันนั้นก็คือ ก็คือเราไม่รู้ เป็นสิ่งที่เราไม่รู้ แต่เรา คว้าเราจะเต็มที่กับกลุ่มตรงเนี่ย เริ่มต้นก็คือกลัววิตก ตื่นเต้น แล้วก็บอกกับตัวเองว่า เราต้องเต็มที่	14:26
Tle	xxx เรามี เค้าเรียกว่าอะไรที่มันไม่ใช่กำลังใจ แต่มันมีแบบว่าสิ่งที่เรายึดไว้ (xxx : ไซค์ะ) ไซมัย ว่าเราจะทำ ถึงแม้สิ่งที่เราทำมันไม่ชัดเจน ผ่านพ้นความรู้สึกเหล่านั้น (xxx : ไซ) ยังไง	14:40
xxx	ว่าเราจะเต็มที่กับมัน เราจะ คือ ถ้ายังกลัวอยู่ มันก็เต็มที่ไม่ได้ ก็จะ (Tle : xxx ยังไง ถ้า ยังกลัวอยู่ก็จะเต็มที่ไม่ได้) ก็มันยัง ยังตื่นเต้น ยังอะไรอย่างนี้อยู่แต่พอแบบว่าทุกครั้งที่ พอเราคิดอย่างนี้ เราก้ออกกับตัวเองว่า เอ้ เราให้น้องเขาเต็มที่อะ เราเสียเวลา อันนั้นมัน เป็นอีกเรื่องหนึ่ง แต่ว่าเมื่อเราตัดสินใจมาแล้ว คือเราพร้อมที่จะให้เค้า อิม เพราะฉะนั้นถ้า เรายังมานั่งกลัวตื่นเต้น น้องจะได้ไฉนยังไง เอ้อ แล้วพอเตือนกับตัวเองอย่างเนี่ย มันก็จะ ช่วยได้เยอะมาก	15:18
Tle	เตาว่าได้ความกลัวความตื่นเต้นมันกระทบถึงเราในฐานะ leader เหมือนกัน xxx (xxx : กระทบสิคะ) อิม กระทบยังไง	15:26
xxx	กลัวตื่นเต้นนะหรอ (Tle : อิม) มันก็ทำให้บ๊อคิดว่ามันไม่ได้รับรู้ของอย่างเต็มที่ (เหมือนกับประสบการณ์ช่วงกลุ่มแรกๆที่ทำอย่างเนี่ย กลัวจัง กลัวๆๆ จนแบบ บางทีน้อง พูดอะไรมาก็แบบ ไม่ได้ มันใส่ใจไม่ได้เต็มที่อย่างนี้ เพราะเรายัง (Tle : ใจมันก็ยังผูกกับ	

๐.๒๑๐๒๓
 L.๒๑๐๒๓
 ๒๑๐๒๓

๐.๒๑๐๒๓

xxx
 ๒๑๐๒๓
 ๒๑๐๒๓

๐.๒๑๐๒๓

๐.๒๑๐๒๓

Speaker	Dialog	Time
	xxx ทำนะ xxx ทำความเข้าใจกลุ่มอย่างไรบ้าง xxx ใช้อะไร xxx ดูอะไร xxx ทำอะไร	19:02
xxx	อืม ใช้อะไรนี่คงไม่ทราบ รู้แต่ว่า ใช้ความเป็นธรรมชาติของเรา เพราะว่าคนทุกคนมันรับรู้ความรู้สึกได้ว่า ที่เค้าพูด แต่ละคำพูดที่เราพูดออกมาออกไปนะ มันออกมาจากใจหรือเปล่านั้น เพราะฉะนั้น เราต้องเป็นธรรมชาติของเรา แล้วเราก็คิด แต่เราต้องมีแผนที่ของเรา อย่างเราก็คือว่า ทุกคนต้องมีส่วนร่วม อืม ไม่ใช่ว่าคนนึง คือทุกคนต้องมีปฏิสัมพันธ์นะ อย่างนั้นนะ ทำความเข้าใจอย่างนั้น เพราะว่าอยากจะให้ไปพร้อมกัน หรือถ้าคนนึงแบบยังไม่พร้อมอะไรอย่างเนี่ย ก็จะไม่ทวนให้	19:43
Tle	เมื่อที่กะพาเค้าไปให้ คือพยายาม เพราะฉะนั้นวิธีการทำกลุ่มของเราคือ ให้กลุ่มมันไปได้พร้อมๆกัน คือไปเป็นกลุ่ม (xxx : ใช่ค่ะ) ไปเป็นกลุ่ม เน้น interaction ระหว่างคนให้มากขึ้น	19:56
xxx	ใช่ xxx จะเน้นอันนี้เป็นอันแรกเลย ให้อะไร tuning in มันก็อย่างที่บอกว่ามัน ถ้าคำพูดมันออกมาจากใจเราอยู่แล้วอะ มันก็แสดงให้เห็นถึงที่เราใส่ใจเขาขนาดไหน เราถึงจะพูดกลับไปกับเขาได้ ขนาดเนี่ย ซึ่งตรงนั้นเขารับรู้อยู่แล้ว อันนั้นคือ การ tuning in แต่ว่าที่ที่มัน ที่ xxx พยายามให้มัน (Tle : เกิดขึ้น) เกิดขึ้น คือ interaction	20:23
Tle	Interaction มันสำคัญยังไง	20:26
xxx	มันสำคัญในเรื่องของการที่น้องแต่ละคนจะได้รับรู้ประสบการณ์ของมันและกัน คือถ้าเค้าขาดช่วงไปหรือว่าคนเนี่ย ยังไม่ได้แสดงความคิดเห็นหรือว่าพูดประสบการณ์แบ่งปันเลยอย่างเนี่ย เค้าก็จะเหมือนกับยังไม่ถึงนะ ยังไม่รู้เรื่องเพื่อนเลยอะ หรือว่า เออ เหมือนเพื่อนก้าวไปข้างหน้าสลิปก้าวแล้วเค้ายังไม่ไปไม่ได้นะ	20:55
Tle	มันยากมัย ใช่อการทำอย่างนี้ เหมือนคนมันก็มีคนเร็วคนช้านะ (xxx : มีค่ะมัน) แล้วเราทำยังไงล่ะ แล้วรู้ได้ยังไงว่า เฮ้ย จังหวะนี้ควรจะต้องให้คนเร็วรอคนช้าก่อนนะ มันจะต้องหรือว่ารู้ได้ไงว่าตอนนี้มันเท่าๆกันแล้ว เราบังเอิญไง เราเอาอะไรมาช่วย	21:13
xxx	เราก็สังเกตว่า พอเพื่อนคนหนึ่งที่กำลังแบ่งปันอยู่เนี่ยพูด สมาชิกที่เหลือเนี่ยเค้ามีแววตา แล้วก็การใส่ใจฟังขนาดไหนเนี่ย <i>ก้มหน้า</i>	21:26
Tle	เหมือนตั้งแต่ xxx ตอบข้อแรกมาจนถึงข้อสองเนี่ย พี่นี่สำหรับ xxx นั้นแวบเบิ้ลสำคัญมากมัย	21:31
xxx	ใช่ สำคัญมาก มากกว่าคำพูดนะ xxx ว่า เพราะว่าบางทีมันแววตาหรือว่าการพยักหน้า หรือว่าอะไรก็แล้วแต่ แต่ว่ามันเป็นนั้นแวบเบิ้ลแต่ออกมาจากข้างในนะ มันก็ช่วยมากเลย	

Authenticity

นี่คือพวก men ho ที่หน้า

Speaker	Dialog	Time
	ใช้มัยคะ คือการเน้น interaction ว่ายังไงให้คนไปเท่ากัน เหมือนกับไอ้จังหวะที่ tuning เอาคนนี้ ก็เป็นเป็นขั้นต้นแหละ แต่เราต้องการจะเน้นว่าให้กลุ่มมันมีปฏิสัมพันธ์ระหว่าง กัน แล้วก็มีจังหวะดีจังหวะผ่อนอะไรของเราตามนั้น (xxx : ไซ) มีอะไรอยากเติมอีกมัย xxx ว่า xxx เข้าใจกลุ่มยังงไรนอกจาก map นี้มีอีกมัย	24:22
xxx	เข้าใจกลุ่ม อิม... เข้าใจกลุ่ม (Tie : xxx เข้าใจกลุ่มมัยเวลาทำกลุ่ม ต้องเข้าใจกลุ่มมัย) เข้าใจ ต้องเข้าใจ เข้าใจว่ามันยังงไรคะพี่	24:52
Tie	เข้าใจกลุ่มคือ เราไปนั่งเราจะรู้ว่า ไอ้ะ กลุ่มมันอยู่ตรงนี้ เราต้องไปตรงนี้ต่อ นี่เป็นการ ต้องการจะ move ไปถึงขั้นแก้โจทย์แล้ว นี่กลุ่มมันอยู่ตรงไหน คือเราเข้าใจกลุ่มมันมีชีวิต ของมันมัย xxx แต่ละกลุ่ม (xxx : อิม) เราทำความเข้าใจกลุ่มยังงไร คือ พี่เต็ด คำถามพี่ เต็ดไม่ได้มองว่าเข้าใจ member แต่ละคนยังงไรมันก็เป็น physical ไป แต่อยากจะได้ กระบวนการที่เราเข้าใจ พูดว่าเข้าใจกลุ่มแล้วกัน เพราะกลุ่มมันมีชีวิตนะ แต่ละกลุ่มไม่ เหมือนกัน เราเข้าไปนั่งในกลุ่มในฐานะ leader เนี่ย เราต้องเข้าใจมันว่ากลุ่มมันอยู่ ตรงไหน กลุ่มมันไปยังงไร เราเข้าใจมันได้ยังงไรในฐานะ...	25:21
xxx	เข้าใจโดยการสังเกต ถ้าเบื้องต้น สังเกต member แต่ละคนว่า เออ...อิม อยู่กับเพื่อนมัย อิม การที่สังเกตตรงนี้แล้วมันก็จะ มันก็จะส่งผลต่อเนื่องไปถึงปฏิสัมพันธ์ที่บอกเนี่ยคะ อิม	25:45
Tie	เข้าใจ เข้าใจ พี่ไปข้อสามได้มัย มีอะไรอยากพูดอีกมัย	25:52
xxx	เดี๋ยวกๆ ถ้าเสริม (Tie : เดี๋ยวกเสริมนะ) ค่ะ	25:54
Tie	อันนี้ ยิ่งละเอียดลงไปอีก นี่ก็ถึงตอนทำกลุ่มนะ xxx นะ (xxx : ค่ะ) ว่าขณะที่เราทำกลุ่ม เนี่ย มันมีอะไรบ้างที่ คำถามคือ ถ้ามีการตระหนักในสิ่งใดบ้างขณะที่นำกลุ่ม มันมีอะไรที่ เข้ามาสู่ awareness ของเราบ้าง	26:09
xxx	อิมมม... อิม... ขณะทำกลุ่ม... ก็ จริงๆ โฟกัสก็อยู่ที่กลุ่มนะคะ หมายถึงว่า ไข่ข้างนอกก็ ไม่ค่อยมีผลเท่าไร อย่างเช่นเสียงดังหรืออะไรอย่างนี้ ถ้าไม่ได้แบบว่า โห แบบ ติงๆ ต่อเนื่องอะไรอย่างเนี่ยะ ก็ ก็ไม่เกี่ยวอะ ตระหนักก็คงเป็นปฏิกิริยาของสมาชิกแต่ละคน อิม	26:49
Tie	ที่ xxx บอกว่า non-verbal คราวที่แล้ว (xxx : ไซ?) สิ่งสำคัญที่เราเน้นถึง ต้องตระหนัก ได้ คือ ปฏิกริยาภาษาท่าทางที่ member มีต่อกันในกลุ่ม (xxx : อิม) มีต่อเรา	27:02
xxx	เป็นเบื้องต้นนะ ซึ่งแต่ที่ว่าบางคนนะ น้องบางคนนะ ไม่ได้มองนะ มองพื้นก็จริงนะ แต่เค้า	

Interaction is
tool

revers
interaction
บางๆ

non-verbal communication

60 นาที (เวลา 1 ชั่วโมง)

Check para part 2 factors system

Speaker	Dialog	Time
---------	--------	------

Non-verbal
m. my will

xxx เองแล้ว แล้วมันไม่ได้อยู่แค่ในกลุ่มนะ เราเชื่อว่ามันจะออกไปข้างนอกด้วย
ใช่ อิม มัน มัน มัน มันจะมีผลต่อเนื้อหลังจากที่เข้ากลุ่มอยู่แล้วนะคะ เพราะว่าทุกอย่างมัน มันเวลาที่น้องเค้าพูดหรือว่าน้องเค้าบอกอะไรออกมา มัน มันออกมาจากข้างใน เค้านะ อิม แล้วเค้าก็จะ มีเค้าให้คำมั่นสัญญากัน หรือว่าแลก จริงๆแค่เห็นแค่เค้าแลกเบอร์กัน เราก็สบายใจแล้วว่า โอเคแล้ว ถึงเค้าจะมีปัญหาหนักยังงั้นเนี่ย เค้า เค้าก็มีเพื่อนที่จะให้คำปรึกษาเค้าคือกลุ่มนี้แหละ

31:00

Tle เป็นงานพิเศษนะสำหรับ group leader ที่จะได้เห็นสิ่งต่างๆเหล่านี้ (xxx : ใช่ค่ะ) มีอะไรอยากจะเติมมีอะไรที่เราตระหนักนอกรอกจาก non-verbal นอกจากบางทีก็คำที่ xxx ใช้เมื่อกี้คืออะไรนะ เออ ความใส่ใจหรือ ที่เค้ามีต่อกัน (xxx : ใช่) อาจจะได้รู้ได้จากคำพูดจากการที่เราเช็ค มันมีอะไรอีกมี ที่เราเน้นว่าเราต้องเห็นรู้ตระหนักมันให้ได้

31:31

พูดแต่ใจ
อิม

xxx ตระหนักถึงตัว leader เองด้วย (Tle : ตระหนักถึงตัวเราเองด้วย) ใช่ บางที อิม คำพูด คำพูดที่เราสะท้อนกลับไปอย่างเนี่ย น้องอาจจะยัง บางทีน้องก็ อะ ไม่เข้าใจ เราอาจจะอธิบายเพิ่มอะไรอย่างนี้คะ เหมือนพูดเพิ่มเติม แต่ว่า โอเค มันก็เป็นธรรมชาตินะคะ แต่ว่า เหมือน มันยัง เหมือนคนมาคบกันใหม่เนี่ย บางทีคำพูดมันก็ยัง น้องก็ทำหน้าที่ ยังงอยู่อย่างเนี่ย (Tle : ยังพูดแล้ว (ฟังไม่ออก) อยู่) เชื้อ เราก็ปรับคำพูด เพราะฉะนั้นตรงนี้ เราต้องตระหนักถึง ถึงตัวเรา ณ จุดตรงนี้ แต่ว่าโอ้เรื่องไม่เกี่ยวกับตื่นเต้นกลัวแล้ว แต่เป็นเกี่ยวกับเรื่อง (ฟังไม่ออก) ~~พูดแล้ว~~ ไรท์? พูด out ไป ?

32:11

Tle มันต่างกันมี xxx การตระหนักตัวเรา ในฐานะตระหนักถึงความรู้สึกตื่นเต้นกลัว กับการที่เราต้องตระหนักถึงว่าสิ่งที่เราทำออกไปเนี่ย member เค้าว่ายังไง มันเป็นการตระหนักถึงตัวเอง

32:22

นี่คือใจจริง
Trust

xxx ในคนละแบบ (Tle : ยังไง) อิม ก็ตอนแรกมันก็ ตอนแรกมันไม่ มันก็ มันก็กระทบ มันจะเป็นผลกระทบต่อ member ถ้าเราไปตระหนักเรื่องว่ายังตื่นเต้นยังกลัว แต่ว่าถ้าเกิดว่าเป็นคำพูดของเราแล้ว อ่า มันก็จะมีผลต่อ member ในอีกแบบหนึ่ง ว่า ทำให้เขา แต่จริงๆถ้าเกิดว่าดำเนินกลุ่มไปแล้วนะคะ พอ member เริ่มสนิทกับเรา เค้าไม่เข้าใจ เค้าก็จะถาม อะไรนะพี่ มันประมาณอย่างนี้ใช่ไหม อะอย่างนี้ เค้าก็จะเช็คเรากลับมาอีกที ซึ่ง ในจุดนี้มันก็เป็นตัวบอกเราอีกว่า เออ เค้า เค้าวางใจเราแล้ว เค้าสบายใจที่ได้อยู่ในกลุ่มนี้ กับ leader คนนี้แล้ว เค้ากล้าที่จะถาม

33:06

Feedback
อิม

Tle จั๊น จั๊นที่ xxx พูดถึงว่ามันตระหนักถึงนั้น มันยังต้องตระหนักถึงทำที่ feedback ที่

33:12

Speaker	Dialog	Time
---------	--------	------

	เราได้เห็นเรารู้สึกดีใจสบายใจ (xxx : อิม) พอสิ่งเหล่านี้มันเกิดขึ้น	36:29
--	---	-------

xxx	เราก็มีความสุข พอมัน พอมัน (Tie : มันมีความสุขตรงไหน อธิบายความสุขตรงนั้นให้ฟังนิดนึง) ความสุขแบบ แบบไม่ต้องพึ่งใคร (หัวเราะ) หมายถึงว่าไม่ต้อง มันเป็นความสุขที่ได้รับแบบว่า อิมๆ อิมๆ แบบว่า บางทีก็ไม่หิวข้าวนะ (Tie : มันเป็นอย่างไง) มันก็มี มันก็คิดขึ้นจริงๆนะ บางทีที่กลุ่มที่มันหนักมากๆเนี่ยะ แล้วพอมันเกิดผลที่ ที่เราเห็นเป็นภาพประทับใจระหว่างน้องๆเนี่ย เราก็ จะร้องเพลงออกเนี่ยคะ พอเราร้องเพลงได้ มันก็ นั่นก็เป็นอะไรที่สุดยอดแล้ว (Tie : คือร้องเพลงออกนี่คือยังไง) คือพอกลุ่มเสร็จนะ แล้วเราร้องเพลงได้นะ กับในกลุ่มแรกๆที่เราเคยทำ (Tie : ทำไมมันเกร็งอยู่อย่างนั้นนะ) กลุ่มจบไปแล้ว ตอนที่พี่มีงานที่โคราชเนี่ย กลุ่มจบไปแล้ว แต่แบบว่า แต่เรายัง อดัยทำอะไรลงไปเนี่ยอย่างนี้ กับ พอ พอเริ่มได้มีประสบการณ์ แล้วทำกลุ่มจบแล้วเราเห็นภาพที่มันเนี่ยแค่ แลกเบอร์กันหรือว่าน้องได้พูดในกลุ่มว่า โอเค แล้วต่อไปนี่เค้าจะอย่างนี้อย่างนี้อย่างนี้ มัน มันคนละ feel กันนะ	37:50
-----	--	-------

Tie	มันเกิด feel อะไรขึ้นมาในใจเวลาทำอย่างนั้น อิม ที่ xxx บอกตอนเมื่อกี้ สุข	37:57
-----	---	-------

xxx	มีความสุข อิม อิมใจ แล้วก็มันใจ มันใจมากขึ้น (Tie : เหมือนเป็น feed กลับมาตอนแรกมัย ที่ไม่มันใจ) ใช่ (Tie : กลับมามันใจ) ใช่ (Tie : แล้วมันส่งผลถึงตัวเรามัย xxx) ก็ส่งผล มันก็ มันก็จะตอบ ตอบใจที่เหมือนกับว่าเดิมเนี่ย ที่เราเคยกลัว เคยตื่นเต้น พอจบกลุ่มแล้วผลมาเป็นแบบนี้ขึ้นปุ๊บ มันก็จะทำให้เรารู้ว่า เอ้อ เนอะ ตอนแรกมัน มัน คือมันเห็นเป็นภาพ ตอนแรกกลัว ตัวเรานะ กลัวตื่นเต้น แต่สุดท้ายมันก็ลงเอยด้วยดีอะ แต่พอเริ่มกลุ่มใหม่ (Tie : หัวเราะ) มันไม่ใช่ว่ากูตื่นเต้นแล้ว สุดท้าย ที่นี้ เอ้อ แล้วจะกลัวไปทำไมวะ ก็เลยเลิกกลัว) ไม่ (Tie : แล้วที่นี้ มันก็จะเป็นอย่างนี้เกิดขึ้นทุกครั้ง) ใช่ เพราะเราเห็นภาพว่า เอ้อ เนอะ มันก็เป็นกระแสที่ทำให้ตัวเราก็เปลี่ยนด้วย อิม อย่างนี้ละคะ อิม	38:56
-----	--	-------

Tie	ประทับใจอะไรในการทำกลุ่มบ้างเนี่ย	38:58
-----	-----------------------------------	-------

xxx	ประทับใจที่ทำให้น้องได้ เปลี่ยนมุมมอง ได้แลกเปลี่ยนประสบการณ์ คนที่มีความสุขอยู่แล้วเค้าพัฒนาศักยภาพของเค้าโดยการที่ ใ้การพัฒนาศักยภาพหมายความว่า เค้าก็ได้เห็น เห็นแง่มุมที่เพื่อนๆเคยเจออย่างเนี่ย ก็ทำให้ตัวเขาเนี่ยเริ่มแบบ เอ้อ ก็เราพร้อมสมบูรณ์แล้วอะ มันก็ไม่ใช่จบแค่นี้หนิ ยังให้คนอื่นได้อีก แล้วพอเค้าพูดออกมาว่า ทำไมเค้า เค้าเลย เค้ากลายเป็นเค้ารู้สึกที่ผ่านมามาทำไมเค้าเห็นแก่ตัวจัง ต่อไปนี้เค้าจะต้องเป็น	
-----	---	--

อิมๆ อิมๆ
อิมๆ อิมๆ
อิมๆ อิมๆ

อิมๆ อิมๆ
อิมๆ อิมๆ
อิมๆ อิมๆ

อิมๆ อิมๆ
อิมๆ อิมๆ

experiences
9 points

อิมๆ อิมๆ = อิมๆ อิมๆ อิมๆ

5

John move on ส่วนหน้าของ Oral 1
Authentic

Speaker	Dialog	Time
---------	--------	------

- จุดนี้แหละ ถ้าพูดออกมาเป็นวิชาการ แบบว่า จี ต้องเป็น pattern อย่างนี้ (Tle : มันไม่ใช่) ทั้งๆที่เรายังไม่รับรู้นะ พอถึงจุดหนึ่งมันก็จะบอกตัวเราเอง ซึ่งในช่วงแรกๆกลุ่มแรกๆ มันอาจจะต้องเป็นอย่างนั้นนะนะ แต่ว่าพอผ่านไปแล้ว เฮ้ย เอาเว้ย ทำเต็มที่ เป็นตัวเราที่แหละ อืม ใครจะห้ามไม่ให้ อะ เอ้อะ จริงหรือ อะไร ถ้ามไม่ได้ ไม่อะ ตึก (หัวเราะ) มันก็ block จริงๆนะ ตอนที่เรียน ตอนช่วงแรกๆนะ (Part 5)
- Tle Xxx มีอะไรอยากพูดเพิ่มมัย ในเริ่มประสบการณ์ทำกลุ่มของ xxx ในฐานะเนี่ยช่วงจบใหม่ๆปีสองปีเนี่ย เป็นยังไง มีอะไรที่พีเคิลไม่ได้ถาม แล้ว xxx ว่ามันสำคัญ 43:34
- xxx ทุกกลุ่มมันเป็น มันเป็นการเริ่มต้นของ xxx ทุกกลุ่ม เป็นเริ่มต้นการเดินทาง (Tle : xxx ว่าทุกกลุ่มใหม่เสมอ) ใหม่เสมอสำหรับ xxx ใหม่ในแง่ไม่ใช่เรื่องราวนะ แต่ว่ามันเป็นความรู้สึก กับน้องแต่ละกลุ่ม มันจะมีสีสันที่แบบว่า มีแง่มุมอะไรต่างๆเข้ามา 43:45
- Tle ดูฟังแล้วมีการทำงานด้วยความสุขนะ xxx เนอะ เราจะตื่นเต้นกับมันเสมอที่จะเริ่มใหม่ (xxx : ใช่) แล้วเราก็จบกระบวนการนั้นด้วยความรู้สึกอืมๆสุขๆ (xxx : ใช่) ถึงเป็นการทำงานที่มีความสุขสำหรับตัวเรา 44:13
- xxx ใช่ รู้สึกว่าพอยิ่งได้ฝึกยิ่งได้ทำกลุ่ม มันก็ยิ่ง ยิ่งมั่นใจ ยิ่งมั่นใจ แล้วก็ยิ่ง เค้เรียกว่าอะไร เชื่อกันว่า เราจะต้อง พาน้องๆกลุ่มเนี่ยะเดินทางไปกับเราถึงที่ใดสักที่หนึ่งไปพร้อมๆกัน ถ้าหากว่า คิดยังไงกับ (Tle : การทำกลุ่ม) กับการทำกลุ่ม 44:24
- Tle ชอบตรงที่บอกว่าสักที่ใดสักที่หนึ่ง แปลว่าอยู่ที่เด้านะว่าจะไปทางไหน (xxx : อืม) มันไม่ใช่ที่เราที่กำหนดนะ แต่เราก็บอกว่าเราเชื่อว่ามันจะไปทางไหน (xxx : ใช่) พีเคิลหมดคำถามตรงแค่นี้ละ xxx มีอะไรอยากพูดเพิ่มอะไรยังไงแล้วแต่ xxx 44:55
- xxx อืม มันก็ทำให้เห็นภาพชัดขึ้นว่า ที่อาจารย์เคยบอกว่า สมมติมีคนถามว่า เออเนี่ยะ ถ้าเป็นใครก็ตามสักคนนึงนะ แล้วอยากจะอยากจะเป็น counselor อย่างเราเนี่ยะ เขาจะต้องทำยังไง ตอนนั้นเราก็ไม่รู้จะตอบยังไง เราก็บอกได้แค่ว่า แบบมันก็ต้อง ต้องฝึก ต้องเรียน แล้วต้องเรียนที่เนี่ยะ (หัวเราะ) แต่ว่าตอนนี้ โอเค ถ้าเขาถามเราก็พอตอบได้นะ ว่า ให้เค้าเห็นภาพชัดที่สุด ก็คือ เหมือน เหมือนหมอมผ่าตัดนะ ที่อาจารย์โลรีซบอก ว่า สมมติว่ามีคนบาดเจ็บมาอย่างนี้ เอาหมอมผ่าตัดมารักษา มันก็ได้ ขนาดที่หมอมผ่าตัดได้ ฝึกฝนมา แต่ถามว่าคนอื่นที่ไม่ได้เป็นหมอมผ่าตัด ไม่ได้เรียนหมอมผ่าตัดมาจะช่วยได้มัย มันก็ช่วยได้นะ แต่ก็ช่วยได้ในระดับที่เขาเรียน first aid มา อืม มันก็ทำให้ชัดขึ้น (Tle : แล้วเราจะเป็นอะไร) พอ xxx หรือคะ มันก็ อืม เนื่องจากเราเรียนศาสตร์ (ฟังไม่ออก)

ภาคผนวก ง

ตัวอย่างการถอดรหัสแนวปรากฏการณ์วิทยาและการถอดรหัสเชิงตีความ

1 001_A_051 47 นาที

2 R: ดาว นึกถึงกลุ่มออกหรือยัง ที่อยู่ในใจตอนนี้

3 ดาว ก็ถ้าล่าสุดก็เนี่ย ที่เพิ่งไปทำมาก็ได้ นึกออก

4 R: ถ้ามเนอะ (ดาว : ค่ะ) เมื่อนึกถึงประสบการณ์ในกลุ่ม ดาว นะ ขณะที่ ดาว
5 กำลังนำกลุ่มอยู่นั้นนะคะ มันมีความคิดความรู้สึกเกิดขึ้นอะไรบ้าง

6 ดาว: เริ่มต้น ดาว เข้ามาในกลุ่มนะคะ ก็จะผู้นำกลุ่มก็จะตื่นเต้น (R : ผู้นำกลุ่มคือ
7 ดาว ก็จะตื่นเต้น) ดาวx ก็จะตื่นเต้น

8 R เพราะฉะนั้นความรู้สึกซัดๆของเราคือตื่นเต้น

9 ดาว : **ใช่คะตื่นเต้นเมื่อเริ่มทำกลุ่มตื่นเต้นทุกครั้ง กลัว กลัวว่าคนอื่น เบื่อจะให้**
10 **เรียนรู้อะไร คือ มันยังมีมันยังมีคามวิตกอยู่ทุกครั้งอะคะ**

11 R อยากชวน ดาว มองเพิ่มไฮ้ตรงที่ตื่นเต้น กลัว ภาวะนั้นนะคะ ตื่นเต้น กับ กลัว
12 มันเป็นความรู้สึกเดียวกันมัย

13 ดาว อืม ตื่นเต้นก็คือเราขงใหม่ใหม่มัยคะ หมายถึงว่าแปลกหน้าสำหรับยังเป็นคน
14 เดียวที่ยังไม่รู้จกกับน้องอย่างนี้ อืม มันก็ อันนี้มันก็เป็นความตื่นเต้น้องๆ คือ
15 กลุ่มล่าสุดนี้้องจะรู้จักกันทุกคนแล้ว แต่ว่า ดาว น **ความเรื่องกลัวมัย ก็เคย**
16 **กลัวว่าคนอื่นเขาจะ จะ ใจมัน เหมย คือ ขยาก็ให้กแปล้เองๆ อืมเนี่ยคะ**

17 R คือใจเราอยากให้เขาได้เยอะๆ แต่กลัวว่าเขาอาจจะไม่ได้เยอะ (ดาว : อืม)
18 น่าจะได้

19 ดาว ค่ะ มันก็จะประมาณว่าอย่างเนี่ยคะ มันจะแวบขึ้นมาอย่างเนี่ยคะนิดนึ่ง

20 R กำลังพูดถึงช่วงเริ่ม

21 ดาว ใช่คะ เริ่มต้น อะ แบ่งเบอร์อะไรเรียบร้อยจับได้ว่าแปลคนนี้สลิปคนนี้ของชั้น
22 ค่ะอะไรอย่างนี้ละคะ แล้วก็แบบมานั่งนี้ น้องเขาก็ซึมเข้มน เขาก็อย่างนี้ (R : แต่
23 ในใจเรา) counselor เองนี้ละก็แบบตื่นเต้น

ความรู้สึกแรก
เมื่อเริ่มกลุ่ม คือ
ความกังวล

- ดาว
ไม่ไหวเลย
มอโง

ความขาดตอนเริ่มฝึก
กลัวว่าใจจะไม่ไหว

- Man
Co.
ไม่ไหว
มอโง

24 R ตื่นเต้น แล้วพอเวลามันผ่านไปล่ะเป็นยังไง

25 คาว พอเข้าไปนั่งในกลุ่มไข่ม้อยคะ เราเองก็ได้สัมผัส เอ้อ ความเปิดรับ มิตรภาพ

26 อะไรของเขาเงี้ย

27 R สัมผัสยังไงกับการเปิดรับ

28 คาว คือ [redacted]

29 [redacted]

30 [redacted]

31 [redacted] นี่มันก็เหลือแค่เราแล้วว่า เอ้อ นื่อง

32 แปลคนชื่ออะไรบ้างอะไรอย่างนี้ คือนื่องรู้จักกันหมดแล้ว แต่เรายังไม่รู้จัก

33 นื่องซักคน แล้วเวลา คาว กลุ่ม คาว จะเรียกชื่อนื่องทุกครั้ง คือ จะไม่นื่องคน

34 นั้นนื่องคนนี่ จะแบบ จะพยายามเรียก

35 R มันเป็นอย่างไง คาว ถึงจะเรียกชื่อนื่องทุกครั้ง สำหรับ คาว มันมีความพิเศษอย่างไ

36 คาว มันพิเศษเพราะว่า เวลาที่เราเรียกชื่อนื่องจะ มันแสดงถึงความใส่ใจ ใ้ใจ

37 เขา แล้วมันทำให้เขา อืม...จริงๆก็ไม่เคยไม่เรียกคนะคะ ก็เรียกทุกครั้ง แต่ว่าไ้

38 ค่อนที่ว่าพอเราเรียกปุ๊บเนี่ย เขาจะทำหน้าเหมือนกับว่า แบบยังอยากจะมีส่วน

39 ร่วม อยาก

40 R เราก็รับรู้ได้จากการสังเกตหน้าตา สีหน้าท่าทางของเขา

41 คาว ใช่แล้วเขาก็จะ (R : อย่างนี้ อะ คาว พุดก่อน) อืม เขาก็จะเหมือนกับว่า พอเรา

42 ใ้ใจเขาปุ๊บ เขาก็จะอยู่กับกลุ่มแล้ว ทีนี้ เพราะเขารู้แล้วว่าเราสนใจเขาอะ

43 R อย่างนั้น คาว รู้สึกว่าความสนใจที่เรามีกับ member จะเป็นตัวช่วยดึงเขา เข้า

44 มาหาเราในกลุ่มมากขึ้น

45 คาว ใช่คะ ใช่

46 R เสร็จแล้วทีนี้ เออ พอเราเรียกชื่อนื่อง เขาจะรู้สึกได้ว่าเรามีความสนใจในเขา

47 แล้วดึงเขาเข้ามาสู่กลุ่ม (คาว : ใช่คะ แล้วเขาก็จะอยู่) ไ้ปรากฏการณ์นี้ ความ

ตัวช่วยที่ทำให้
ขึ้นจากความ
ตื่นเต้น กลัว คือ
ท่าทีเปิดรับของ
สมาชิก

- report
member
(member)

การใ้
ความสำคัญกับ
การแสดงความ
ใ้ใจในสมาชิก

ในคน
ในคน
ในคน
ในคน

74 R เหมือน เราเห็นว่ามันเป็นตัวเริ่มต้นที่ดี กระแสกลุ่มกำลังเกิดใช่ปะ (ดาว : ค่ะ)
75 แล้วมันก็ทำให้เราก้ไปกับกลุ่มได้ด้วย

76 ดาว ใช่ ใช่ค่ะ เพราะว่าถ้าเราจะมาไว้อย่างนี้อันนี้จะไม่ได้และ กลุ่มจะไม่ได้และ
77 เพราะฉะนั้นมันก็เลยหลุด โอเค แล้วเราก้จะอยู่กับ อยู่กับกลุ่ม เออ อยู่กับ
78 ปฏิสัมพันธ์ของน้องได้อย่างเต็มที่ อย่างนี้ค่ะ (R : เหมือนมันหลุดจากตัวเรา
79 นะ ดาว) หลุดจากความกังวลวิตกของเรานะ หลุดไป อืม

80 R แล้วก็กลุ่มมีส่วนช่วยม๊ย ดาว อันนี้ที่พูดก็คือ กลุ่มมันเริ่มฟอร์ม มันเริ่มไหลไป
81 ได้ (ดาว : ใช่ ใช่) มันทำให้เรารู้สึกว่า เฮ้ย เราไม่ต้องมานั่งคิดกังวลแล้ววะ
82 (ดาว : อืม) เราก้พร้อมที่จะกระโดดเข้าไปอยู่ตรงนั้น (ดาว : อืม) เพราะเราเชื่อ
83 ในมันนะ (ดาว : ใช่ค่ะ) มันก็จะ มันจะขยับไปได้ ไซ่ม๊ย

84 ดาว มันเหมือนที่ ดาว พยายามบอกน้องทุกครั้งว่าเรามาเดินทางร่วมกันในกลุ่ม
85 เหมือนแบบไม่มีใครนำใครตามนะ แต่ตอนแรกนะ เราเราก้ลือว่ามันอาจจะ
86 บังบอกว่า เรามาเป็นฐานะอะไร อะไรอย่างนี้ แต่พอแบบว่า ดำเนินไปแล้ว
87 มันไปพร้อมๆกันจริงๆ

88 R ดาว มีอะไรอยากพูดเพิ่มในส่วน โอเคความคิดความรู้สึกขณะที่ ดาว นำกลุ่มม๊ย
89 เท่าเราคุยมา มันเหมือนเราเห็นประมาณ ตอนแรกมันมีความกลัว ความ
90 คั่นคั่นนะ แต่ตอนหลังๆเหมือนความกลัวมันซัดสุดว่า เขาจะไม่ได้ในสิ่งที่เรา
91 คิดว่า เขาควรจะต้องได้ (ดาว : อืม) แต่พอกลุ่มมันเริ่มแล้วเนี่ย อันนี้มัน
92 หายไป (ดาว : ค่ะ) มีความรู้สึกอื่นใดม๊ยที่ ดาว รู้สึกว่ามันเกิดขึ้นขณะที่ ดาว
93 นำกลุ่ม หรือความคิดใดเกิดขึ้นอีกม๊ยขณะที่ทำกลุ่ม

94 ดาว อืม ไอ้ตอนที่กลัวหรือคะ หรือตอนที่หลุดแล้วเอา

95 R เอาอันนี้ก็ได้ม๊ย ดาว เอาอย่างนี้ ถ้าเกิดเพิ่ม เราเห็นมันมีกลัว (ดาว : อืม) มันมี
96 หลุดแล้ว (ดาว : ค่ะ) ซึ่งไอ้หลุดแล้วเนี่ย มันหลุดมาจากการที่เห็นกลุ่มมัน
97 เหมือนจะเริ่มพร้อมนะ

การอยู่กับกลุ่ม
เต็มที่ช่วยให้
หลุดจากความ
กังวล

- มนุษย์
- ญนท
- ญนท
- ญนท
- ญนท

การเห็นคุณค่า
ในสมาชิกกลุ่ม

- ญนท
- ญนท

การสังเกต
ปฏิสัมพันธ์ที่
สมาชิกมีต่อกัน
ช่วยให้เข้าใจ

98 คาว มันเริ่ม เริ่มฟอร์ม เริ่มมีการแบบ อะ ตอนแรกยังต้องเอื้อ แล้วก็พอ (R
 99 เหมือนต้อง โยนต้องถาม) ก็ใช้ละ ก็แบบว่าเป็นยังไง ฟังเพื่อนแล้วมันสะท้อน
 100 กับใจเรายังไง ประสบการณ์เรายังไง แต่พอแบบว่ามัน กระแสกลุ่มมันเริ่ม
 101 ดำเนินไปปุ๊บเนี่ย บางทีเพื่อนเขา มันเป็นอัตโนมัติเลย เขาก็ให้กำลังใจกัน เขา
 102 ก็แนะนำกัน อย่างนี้ก็คือ

103 R เรารู้ได้ยังไงว่ากระแสกลุ่มไปโดยอัตโนมัติแล้ว

104 คาว ก็เราไม่ต้องเอื้อไงละ แบบว่าบางทีเหมือนกับว่าเราพูดไปเบื้องต้น ใช้มียะ ก็
 105 แบบว่า เอื้อ น้องอาจจะยังคิดว่าต้องรอที่ถามก่อนนะ อะ ไรอย่างนี้ แต่พอ เดี
 106 เบื้องต้น คาว ก็จะบอกเขาว่าเหมือนเรามา นั่งพูดคุยกัน คือไม่ต้องรอว่า ถาม
 107 นะ (R : ต้องรอให้ คาว ซ้ำ) เอื้อ อะ ไรอย่างนี้ น้องเขาก็จะแบบ เอื้อ รับรู้ตรง
 108 นั้นจุดนึง แต่ยังไม่เห็นจริง ไรละ พอ พอเราแสดงให้เขาเห็นว่า เอื้อ เนี่ย คาว
 109 เปิดโอกาสให้ทุกคน ได้พูดนะ อย่างนี้ อย่างนี้ บางทีก็แค่แบบเหมือนน้อง
 110 เหมือนส่งสายตาม แล้วก็พยักหน้าเป็นภาษาท่าทาง เขาก็พูดออกมา

111 R เหมือนตอนที่ คาว บอกให้เขารู้ว่าในกลุ่มมันเป็นแบบนี้ เป็นการให้เขา
 112 เข้าใจธรรมชาติของกลุ่มก่อน (คาว : ใช่ละ) ว่ามันจะเป็นแบบนี้ในตอนต้น
 113 เพราะว่า ทำไมถึงต้องทำอย่างนั้นนะ

114 คาว เพราะว่าโดยพื้นฐาน อ่า ของน้องๆที่เข้ามาละ จากประสบการณ์ที่ทำงานนะ
 115 น้อง น้องจะเริ่มถามคำถามที่ทำให้เรารู้ว่า อ้อ จริงๆเขายังไม่เข้าใจคำว่ากลุ่ม
 116 เมื่อมันผ่านไปประมาณ session นึง ซึ่งเขาได้รู้สึกคุ้นเคยกับเรา เขาถามคำถาม
 117 เราว่า (R : ว่านี่มันอะไร) เอื้อเอื้อ เอื้อ แบบที่เป็นใครมาจากไหน พอเขาเริ่ม
 118 เริ่มไปวางใจเรา เขาก็จะถาม แล้วนี่เนี่ย เอื้อ เราก็จะรู้แล้วว่า เอื้อ บางทีมัน
 119 เป็นมวตาทักวสนะ ว่าต้องรอ เหมือนมาบรรยายนะ เหมือนที่มาบรรยายให้
 120 ฟัง แล้วเตรียมสมุดจดอย่างนั้นละคะ คือถ้าเห็นน้องถือสมุดมาเตรียมในกลุ่ม
 121 คาว ก็จะบอกก่อนเลย (R : เหมือนมันเป็นสไลด์ประเทศไทยเรามากเกินไป
 122 เรามองอะไรก็ต้องมาเต็มที เราต้องเรียนรู้) อืม ใช่ เหมือนน้องแบบเตรียมมาจด
 123 เตรียมมาฟัง เป็นผู้รับอย่างเดียวอย่างเนี่ยละ แต่พอประสบการณ์ที่ผ่านมามันก็

การสังเกตการตอบสนอง
 ของสมาชิกผ่าน verbal +
 non ช่วยให้เห็นใจกระแส
 แสกลับ

ในทฤษฎี
 โทนี่ แร
 ทท
 ของบท
 = verbal

การทำงาน
 เริ่มต้นจากการ
 ปรับความเข้าใจ
 เกี่ยวกับกลุ่ม

— ๐๒๖๖
 ๐.๑๓.๖๖
 Cult.
 (๒๓)

124 บอกเราว่า โอเค เราดีบอกให้น้องทำความเข้าใจกับคำว่ากลุ่มเบื้องต้นได้นะ
 125 ประมาณนี้ ไม่ใช่ว่า โห ให้อึ้งหิ้นชะตึก แต่ว่าเราบอกประมาณนี้ว่ากลุ่มมัน
 126 คืออะไร มันคือที่ที่ ที่เล็กๆที่หนึ่งที่เรามาคุยกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์กัน
 127 เหมือนการเดินทางไปพร้อมกัน เขาก็จะเหมือนเข้าใจระดับนี้ แต่พอกลุ่มมัน
 128 เริ่มดำเนินไป กระแสมัน ไปเงี่ย เขาก็จะเข้าใจด้วย ด้วยเข้าใจประสบการณ์จริงที่
 129 เขาได้สัมผัสในกลุ่มตอนนั้นอย่างเนี่ย

130 R ดาว มีอะไรจะเพิ่มใหม่ในส่วนของคุณะที่นำกลุ่มมันมีความคิดความรู้สึก
 131 อะไร

132 ดาว จะพูดถึงความกลัว พูดถึงการหลุดนะ แล้วพูดถึง อ่า [redacted]
 133 [redacted]
 134 [redacted]
 135 [redacted]
 136 [redacted]
 137 [redacted]

138 R ดาว เรามี คำเรียกว่าอะไรที่มันไม่ใช่กำลังใจ แต่มันมีแบบว่าสิ่งที่เราขีดไว้
 139 (ดาว : ไข่คะ) ไข่มีขี้ ว่าเราจะทำ ถึงแม้สิ่งที่เราทำมัน ไม่ชัดเจน ผ่านพ้น
 140 ความรู้สึกเหล่านั้น (ดาว : ไข่) ยังไง

141 ดาว ว่าเราจะเต็มทีกับมัน เราจะ คือ ถ้ายังกลัวอยู่ มันก็เต็มทีไม่ได้ ก็จะมี (R : ดาว
 142 ยังไง ถ้ายังกลัวอยู่ก็จะเต็มทีไม่ได้) ก็มันยัง ยังตื่นเต้น [redacted]
 143 [redacted]
 144 [redacted]
 145 [redacted]
 146 [redacted]

147 R ดาวว่า ได้ความกลัวความตื่นเต้นมันกระทบถึงเราในฐานะ leader เหมือนกัน
 148 ดาว (ดาว : กระทบสิคะ) อืม กระทบยังงัย

ตัวช่วยที่ทำให้
 ขึ้นจากความ
 ตื่นเต้น กลัว คือ
 การทบทวนถึง
 ความตั้งใจของ
 ตนเองในการ
 ทำงาน
 การพยายามอยู่
 กับกลุ่มเต็มที่

— อานนท์
 1/2 ชม
 1 ชม
 1 ชม
 1 ชม

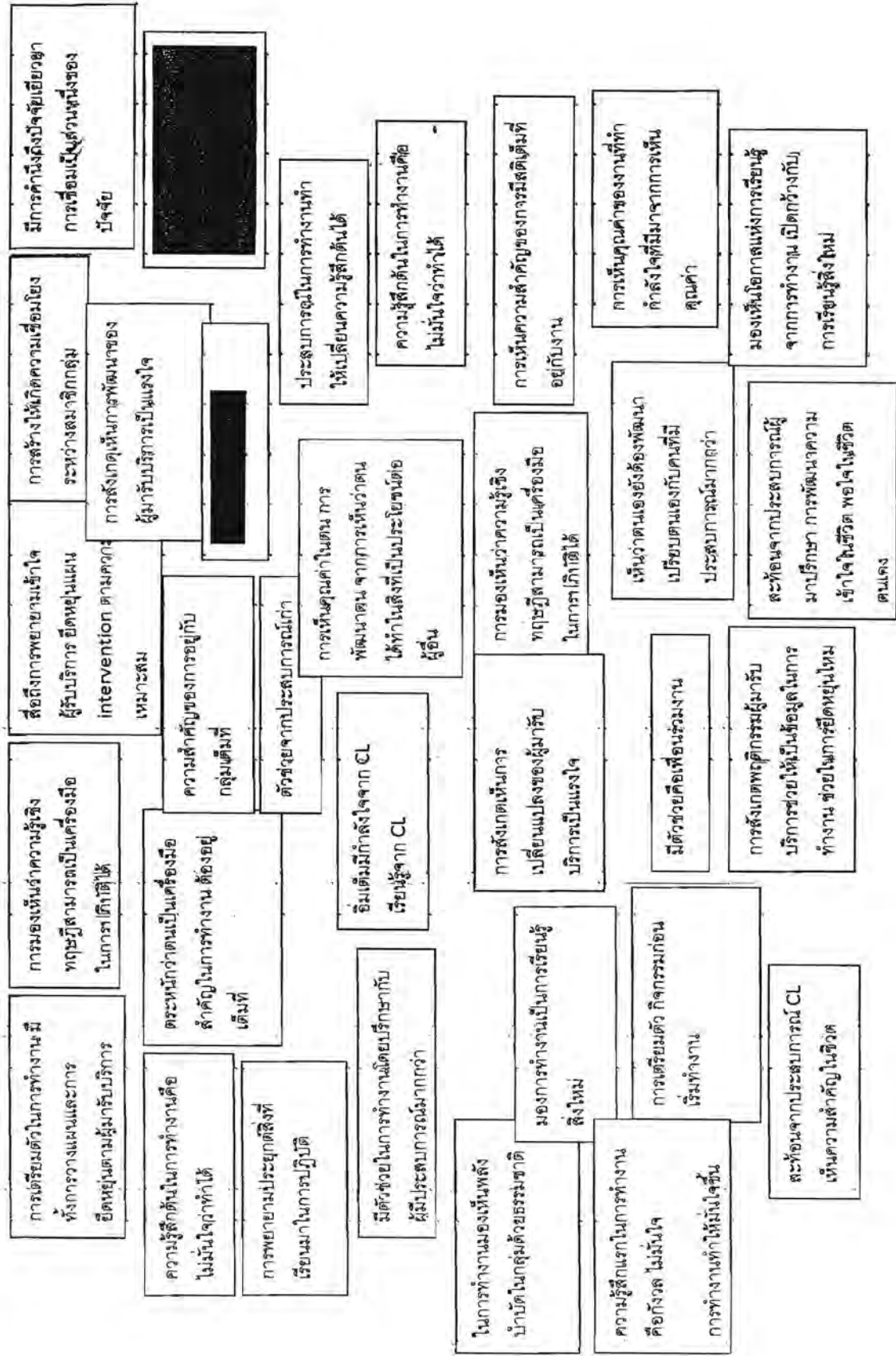
ตัวช่วยที่ทำให้
 ขึ้นจากความ
 ตื่นเต้น กลัว คือ
 การมุ่งมั่นเพื่อ
 ประโยชน์ของ m

— อานนท์
 มด 1 ร.

ภาคผนวก จ

ตัวอย่างการรวมประเด็นหลัก

ความหมายที่พบอยู่ ๒ อย่างแรก

เป็น Theorist